

Edita:
Fundació
Catalunya Cristiana
C/. València, 244.
08007 Barcelona
Tels. 215 27 39
215 27 84
FAX 215 28 05

Any XII N.º 581

Setmana del 11 al 17
de novembre del 1990

Director:
Joan E. Jarque i Jutglar

Preu: 100 Ptes.

Catalunya Cristiana

SETMANARI POPULAR D'INFORMACIÓ I DE CULTURA RELIGIOSES Sant Francesc de Borja

"Quan està seca la
terra, s'asseca també
la flor de l'arbre i,
després, el fruit; així
mateix, quan la
nostra ànima està
seca en l'oració i en
els exercicis
espirituals, s'assequen
la flor i el fruit
espiritual."

AFINANT

Medjugorje (III)

JOAN E. JARQUE i JUTGLAR

Els fruits de vida cristiana —els constatables— que es produeixen a redós dels fets de Medjugorje són especialment notables i participen del caràcter extraordinari de tot el que allí s'esdevé. És tota la parròquia, a la qual pertanyen diversos llogarrets, qui acull i posa en pràctica des de fa deu anys, els consells que "la Senyora" els hi tramet per mitjà dels vidents: la pau individual, familiar i social, la conversió dels cors, la pregària constant i confiada, la meditació de la Paraula de Déu, la vida litúrgica, centrada en l'Eucaristia celebrada diàriament i adorada en vetlles freqüents d'oració. Per les nostres fredes latituds costa de creure —però es pot anar a veure— un poble, i molts dels voltants, on la pràctica totalitat dels veïns, cada dia des de les cinc a quarts de vuit del vespre va a l'església per resar-hi el Rosari sencer i celebrar l'Eucaristia i dejunen a pa i aigua cada divendres. Crida fortament l'atenció l'aspecte col·lectiu, comunitari, del corrent d'espiritualitat originat en aquest poblet ignorat de la Bòsnia-Erzegovina. Com per cercles concèntrics s'irradia amb força pel país croata primer, per la Iugoslàvia catòlica després, i pels països veïns d'Europa —sobretot Itàlia— i és freqüent trobar-hi nombrosos grups de pelegrins d'Amèrica —especialment dels EE.UU.— i fins d'Austràlia. Cal assenyalar, encara, més d'una fundació contemplativa o d'acció caritativa inspirada en l'espiritualitat de Medjugorje. Si pels fruits es coneix l'arbre, aquest no pot no ser bo.

JESÚS ÉS EL CAMÍ, LA VERITAT I LA VIDA

En tan sols 30 dies se n'han venut més de 4.000 exemplars

Catecisme català per a nois de 10 i 11 anys

Ha sortit ja a la llum pública el catecisme per a nois i noies d'11-12 anys, elaborat d'acord amb les directrius del "Fons bàsic per als catecismes de les diòcesis catalanes" del "Secretariat Interdiocesà de Catalunya". Ha autoritzat la publicació amb un Decret, l'arquebisbe de Tarragona, Dr. Ramon Torrella i Cascante.

Fonts properes al S.I.C. han manifestat a "C.C." que el text d'aquest catecisme ha estat acceptat per la resta de les diòcesis del país.

L'interès extraordinari que ha despertat aquest llibre, tan esperat i necessari, ho demostra la gran difusió que ha obtingut en

un mes de la seva publicació. Potser perquè, com escriu el Dr. Torrella en la Presentació, "ajudarà a conèixer les afirmacions més importants de la fe cristiana, a seguir més de prop Jesús i la seva Església".

Cal dir també que el S.I.C. està preparant un text adequat per a adolescents i joves i té el projecte, en un més llarg termini, de preparar un catecisme per a adults.

En el proper número de "C.C." M. Teresa Llach, Secretària General del S.I.C. exposarà les característiques d'aquest nou manual de la fe per als infants.

Centenari del naixement del doctor Gregorio Modrego, primer arquebisbe de Barcelona

Aquest dissabte, 17 de novembre, s'escau el centenari del naixement del doctor Gregorio Modrego i Casaus, que fou durant vint-i-quatre anys

(1943-1967) Bisbe, i des de 1964 Arquebisbe de Barcelona.

Morí a la nostra ciutat el 16 de gener del 1972, cinc anys després de renunciar al càrrec.

El seu sepulcre es troba a la capella de la Mare de Déu del Pilar de la Seu barcelonina.

El dia 17, dissabte, a les 7 de la tarda, el senyor Arquebis-

be, doctor Ricard M. Carles, celebrarà l'Eucaristia en memòria del qui fou predecessor seu.

Amb aquesta avinentesa,

CATALUNYA CRISTIANA oferirà als seus lectors, en el vinent número, un suplement dedicat al qui fou el primer Arquebisbe de Barcelona.

EGIPTE

TOT UN RECORREGUT DEL PASSAT FARAÒNIC AL CRISTIANISME PRIMITIU

10 DIES DE VIATGE AMB UN CREUER PEL NIL

Del 30 de novembre al 9 de desembre

- EL CAIRE • MEMFIS • SAKKARA
- LES PIRÀMIDES I L'ESFINX • TEBES
- ESNA, IDFU I KOM OMBO • ASWAN
- ABU SIMBEL • ALEXANDRIA

- Visita dels llocs indicats • Creuer de quatre dies pel Nil
- Trajecte amb falua, embarcació típica, pel Nil

Demaneu-ne més informació per telèfon, per correu o bé personalment.

De l'1 al 9 de desembre

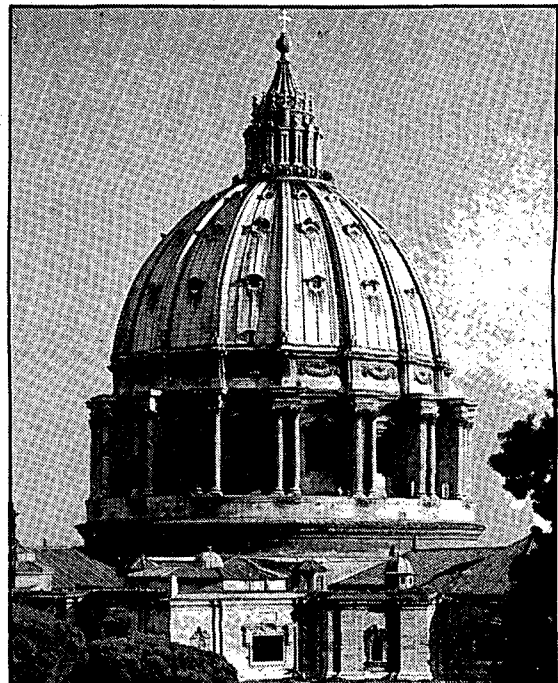
ROMA • ASSÍS

RUTA FRANCISCANA FINS A LA CIUTAT ETERNA
DIA DE LA PURÍSSIMA AMB EL PAPA

- Viatge amb avió • Desplaçaments amb autocar • Pensió completa

OBERTA LA INSCRIPCIÓ

DEMANEU-NE INFORMACIÓ

Del 27 de desembre al 4 de gener VIATGE A L'ILLA DE SICÍLIA

LA MÉS GRAN DE LA MEDITERRÀNIA • L'ILLA DEL GRAN VOLCÀ

- CATÀNIA • ETNA • TAORMINA • SIRACUSA • CASALE • AGRIGENTO
- SELINUNTE • SEFESTA • MONREALE
- PALERMO • CEFALÚ • SAN STEFANO DI CAMASTRA • MESSINA

Demaneu-ne més informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació **AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA**

L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA CONTRIBUEIX ECONÒMICAMENT PERQUÈ CATALUNYA CRISTIANA PUGUI SORTIR CADA SETMANA. FES-TE AMIC!

Per a informació: Plaça d'Urquinaona 11, 3r. 3a. A, 08010 Barcelona, tel. (93) 301 37 18

EDITORIAL

Ja és al carrer, a la televisió, a la premsa... una insòlita campanya que convida els joves a la utilització dels preservatius. Els seus promotors invoquen, per a justificar-la, una situació alarmant: 30.000 naixements, cada any, a Espanya, de fills de noies adolescents, i una precocitat sexual que porta un de cada quatre joves a practicar el coit als 15 anys... Els cartells anunciadors prometen eliminar, amb l'ús del preservatiu les més insidioses malalties d'origen veneri. Algun comentarista ha parlat, fins i tot, de facilitar que els nois i les noies puguin "estimar-se" sense temences... Les cançonetes que acompanyen tota aquesta promoció no són, tanmateix, gens romàntiques... La dada més important a tenir present és, encara, que es tracta d'una campanya institucional, promoguda pel Govern de l'Estat. Què n'hem de dir?

Coincidem, només, amb els promotors d'aquesta campanya en una cosa: la situació que revelen les estadístiques apuntades és greu. Ara bé: divergim en la qualificació d'aquesta gravetat. Per a ells, segons que es dedueix de la teràpia emprada, es tracta d'un problema pràctic que pot ser resolt mecànicament. Per a nosaltres, es tracta d'un problema ètic, que demana una consideració més aprofundida.

La campanya dels preservatius: preservar o canviar?

Sovint els socialistes que avui governen l'Estat han fet al·lusió a l'ètica, referida, especialment, a allò que un destacat dirigent ha anomenat "l'apoteosi del diner", cosa, per cert, que no ha evitat la remor d'escàndols en aquest camp. En canvi, no semblen voler incloure en l'ètica els comportaments sexuals. Per a nosaltres, totes dues qüestions són fonamentalment ètiques. El mal de la campanya que comentem és que crea un ambient reduccionista: només mira les conseqüències indesitjades. Resoltes aquestes, ja no hi ha cap problema. Però, ni que s'obtingués aquest èxit pragmàtic, què podríem esperar d'una joventut resignada a l'instint, sense capacitat per a un amor generós i fidel, més enllà del caprici?

Aquesta campanya de difusió del preservatiu ve a ser allò que la mala beneficència en el terreny social. Aquesta, si d'una banda pal·lia problemes immediats innegables, de l'altra fomenta una mentalitat d'acceptació d'una situació injusta i de renúncia al canvi. També el preservatiu podrà resoldre alguns problemes, però la seva elevació institucional al rang de solució definitiva barra el pas al canvi ètic que ens cal proposar i que la joventut té el dret de proposar-se.

La presumpció que tothom segueix el mal camí i que la qüestió és seguir-lo amb preservatiu és injusta i pot resultar funestament desmoralitzadora. Per això, i no solament pel bon gust, que també compta, estem en contra d'aquesta campanya.

Ara bé, la societat i, especialment, nosaltres, cristians, no podem acostar-nos amb aquesta crítica al govern central. Si el problema que les estadístiques quantifiquen existeix i si la resposta que hi dona l'administració no la considerem vàlida, s'imposa una pregunta: què fem per a la bona resposta, la del canvi ètic? Les nostres escoles, els nostres centres educatius, els nostres moviments de joventut, els nostres esglésies... poden no sentir-se implicats en els 30.000 naixements anuals de fills d'adolescents?

Fa unes setmanes RNE-Ràdio 4 oferí un programa sobre el feminisme i l'Església. Hi participaven diverses persones, la majoria dones, algunes d'elles fins i tot pertanyents a institucions eclesials de la diòcesi de Barcelona.

El programa, formalment correcte en el to, era dirigit per una periodista que es mostrava molt preocupada per confirmar, en tot moment, les idees prèvies que ella tenia sobre el tema. No cal dir que nombroses intervencions, potser menys de les que ella esperava, vingueren a reforçar els seus pre-judicis.

No m'interessa tant resumir per al lector les opinions allí adduïdes, més o menys discutibles i encertades, com analitzar a on pot conduir una certa lògica quan aquesta es projecte sobre una realitat tan peculiar com és l'Església.

En programes com el suara esmentat hom voldria escoltar com els cristians que hi participen parlen, per damunt de tot, de la lògica de la fe i d'aquella passió que ens ha de ser comuna: l'anunci de Jesucrist.

Algú va citar, és cert, el conegut text de Gàl·tes 3,28: "No hi ha jueu ni grec, no hi ha esclau ni lliure, no hi ha home ni dona: som un de sol en el Crist Jesús". Immediatament, però, fou cominada per la periodista a no plantejar la qüestió en termes escatològics (sic), sinó en termes reals i quotidians, per passar després a ser corregit per una de les presents en el sentit que aquestes paraules de

sant Pau, segons un seu teòleg preferit, no serien precisament de sant Pau, el qual era un antifeminista de marca.

Eliminada la perspectiva escatològica, el diàleg continuà, sense remissió, dins d'un horitzó immanent i purament sociològic. "L'Església, és l'única institució del món occidental que discrimina la dona"; "la cúpula de l'Església està impregnada per una discriminació masculista"; "tot el que genera l'Església només és pensat per homes"; "la doctrina catòlica té molts continguts misògins", etc., són algunes de les més brillants afirmacions que poguérem sentir al llarg del programa, atades per la intel·ligent periodista, la qual preguntava coses com aquestes: "Amb quina imatge et quedes, amb l'Eva de la perdició o amb Maria de la salvació?"; "El celibat no reflecteix clarament una prevenció envers el tenir relacions sexuals?"; "per ventura té sexe la vocació sacerdotal?"; "no ha de tenir la dona un paper més preponderant en l'Església?", etc.

Quan la lògica ens porta a mirar-nos l'Església com qualsevol altra institució humana, tot és possible perquè tot és factible i plausible des d'un àmbit merament empíric que oblida, però, l'horitzó i la pregustació del Misteri. És la lògica dels somnis humans i la lògica de les opinions

per damunt de la lògica de la fe.

L'actitud de fons des de la qual alguns dels convidats plantejaven les seves reivindicacions, mostra que veien l'Església com una realitat que sorgeix a través de discussions, acords, decisions en les quals hom reclama, lògicament, un trosset de "poder". Dins aquesta lògica nosaltres "fem" l'Església i ser cristià, en el fons, es confon amb l'estar compromès en "activitats eclesials". D'aquesta manera el sagrament del ministeri sacerdotal era vist per alguns dels participants com un poder i no, com molt bé ha dit algú, una "expropiació" en favor d'Aquell en nom del qual hom és cridat a parlar i actuar. En la lògica de la fe, a una major responsabilitat correspondria, en conseqüència, no més "poder", sinó una més gran autoexpropiació personal per tal de posar-se justament a aquell nivell on ningú no és esclau de l'altre, sinó que qui domina és únicament el Senyor i prou. I si, de fet, no sempre és així en la realitat, cal que l'Església camini cap a la realització d'aquesta afirmació que correspon a la seva autèntica naturalesa.

Una de les assistents al programa, a més de mostrar-se fer-

vent partidària del sacerdocí femení (sobre el qual és comprensible que l'Església no vulgui precipitar-se) defensà maternalment aquells pobres sacerdots que pateixen pel fet de tenir "tots dos carismes: el del sacerdocí i el del matrimoni", perquè un cop ordenats han experimentat una profunda atracció vers el sexe contrari, i molts d'ells, seguint, lògicament, el seu impuls, han hagut de contreure matrimoni i s'han vist "obligats" —afirmava— a abandonar el ministeri. Talment el carisma del celibat significués l'eliminació de l'atracció envers la realitat femenina. D'aquesta manera, hom finia per posar la lògica dels sentiments per sobre de la lògica de les conviccions de la fe.

Ningú no té dret al sacerdocí. L'Església escull, avui per avui (i el recent Sinode ho ha confirmat) els seus sacerdots d'entre aquells homes que, a les condicions d'aptitud requerides, els acompanya també el carisma del celibat. Els qui, sense cap mèrit per part nostra, hem accedit al sacerdocí ministerial no hem nascut amb el do del celibat. Aquest es forja en el desert interior d'una espiritualitat profunda i exigent i demana un llarg discerniment i una decisió espiritual acompanyada de la conversió de cor. I pregària intensa. Sovint les objeccions al sacerdocí per motiu del celibat són pura expressió de pobresa espiritual, una

manca de confiança en Déu mateix, el qual no esdevé aquell valor absolut en el que s'hauria de recolzar la nostra vida. Cal arriscar la nostra llibertat i posar-se a les seves mans. Ell no deixa els sacerdots que s'esforcen a viure fidelment. I els laics, sobretot els casats, necessiten d'aquestes nostres fidelitats i oblació. Com tampoc no es pot negar, que les fidelitats matrimonials ajuden el nostre celibat. "Mossèn, no et casis, que en el teu celibat nosaltres recolzem el nostre matrimoni", deien unes parelles a un meu amic sacerdot consiliari del seu grup.

Ningú no ha demostrat fins ara que l'exigència del celibat sigui el problema determinant de l'escassetat de vocacions. És conegut com en les Esglésies Anglicana i Luterana, per exemple, la davallada de vocacions és més profunda que en l'Església Catòlica (aquesta sobretot en l'àrea occidental). L'any passat el Sinode de bisbes anglicans, adduint la crisi de vocacions, es pronuncià a favor de concedir l'ordenació sacerdotal... als divorciats, proposta que fou finalment rebutjada. Hom pot veure, doncs, a on pot conduir una lògica semblant.

Algú també ha dit, amb molt d'encert, que no és d'una Església més humana del que tenim necessitat, sinó d'una Església més divina. Solament així serà veritablement humana. No és la lògica humana la que pot decidir el seu i el nostre camí. És la lògica de la fe, la lògica dels sants, la lògica divina la que ha d'esdevenir determinant.

MEMBRE DE LA UCIP

Director: Joan E. Jarque i Juglar
Sots-directors: Francesc Malgosa i Riera, Joan Carrera i Planas
Edita: Fundació Catalunya Cristiana
Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós
Disseny: Josep Samper i Alejo

Redacció, administració, publicitat i fotocomposició: Edifici de la Parroquia de la M. de D. dels Àngels, C/ València, 244, 2on. Tels.: 215 / 27 39 - 27 84 FAX: 215 28 06 08007 Barcelona
Impressora: Publiograf, S.A.L. Pte. Valeri Serra, 30 Tels.: 254 / 16 30 - 17 77 Barcelona D.L. B.14.387/79

Catalunya Cristiana

EL SETMANARI DE MÉS DIFUSIÓ DE CATALUNYA

Difusió controlada per O.J.D.

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 4.800 Ptes.

Europa: 6.700 Ptes. □ Amèrica: 10.650 Ptes. □ Àsia, Àfrica: 11.400 Ptes. □ Filipines: 11.400 Ptes. □ Àsia més oriental: 14.200 Ptes.

RESPIR

FORCES DE FLAQUESA

Sentim dir que l'home mai no és provat per damunt de les seves forces, i és ben cert que a voltes hom no pot sinó meravellar-se de l'extraordinària capacitat d'aguant i de resistència que té l'home en camps variadíssims, sobretot quan s'hi tracta de la vida, o de coses que es refereixen directament a la vida. És un do que la gent ha batejat amb una locució paradoxal: Treure forces de flaqueza, que vol dir sobreposar-se, superar-se. Per ser complets, tanmateix, em sembla que caldria afegir a aquesta realitat de no ser provat per sobre les pròpies forces, aquesta altra: l'home pot ser exigit fins al límit de la seva força. Per mantenir-nos en aquella tensió que la vida necessita, no ens hauríem d'exigir més d'allò que podem, ni dispensar-nos de tot allò que podem. Ni eixebrades temeritats, ni còmodes pereses.

MIQUEL ESTRADÉ

La cosa bona de la senyora Matilde Fernández —la ministra d'Afers Socials— és que se li entén tot. Quan fa un any va muntar aquella malaurada i avortada campanya sobre el 0'5 per cent dels impostos, va explicar-nos que, els qui s'inclinessin per la casella "altres fins", el que estaven fent era ajudar els pobres, ancians i marginats. Però —com que més aviat s'agafa un mentider que un coix— n'hi ha hagut prou amb pocs mesos perquè ella mateixa ens mostrés l'altra cara de la veritat: una bona part d'aquests diners (aquests diners que mesquineja a Caritas i es nega als ancians desemparats) anirà, realment, a "altres fins" i ben diferents: de moment costarà 600 milions la campanya de difusió massiva de preservatius entre els joves que el Ministeri d'Afers Socials i el de Sanitat (aquest no té diners per un correcte funcionament dels hospitals) han emprès aquests dies. Bé, almenys ja saben els declarants de la renda on va a parar part dels seus diners si elegixen els altres fins de la senyora Matilde.

Però probablement la cosa greu de la qüestió no és que s'arrabassi als pobres els "seus" diners, sinó en que la campanya sobre els preservatius està pensada amb els peus. Se'ns diu que, amb aquesta campanya s'impedirán molts avortaments, ja que aquests creixen entre la joventut. I tant de bo fos certa aquesta apreciació. Per tal d'evitar un centenar d'avortaments seria ben invertit tot el diner d'aquest ministeri. Però el que és cert és que, científicament es demostra tot el contrari: que la generalització de l'ús de contraceptius el que s'aconsegueix és multiplicar el nombre d'avortaments.

No s'hi val a dir que la simple lògica assenyalava que si els

Preservatius, pobres i avortament

J.L. MARTIN DESCALZO

joves usen més preservatius minvarà el nombre d'avortaments. Perquè resulta que no sempre la lògica —i menys la lògica superficial— coincideix amb les realitats socials. De fet, totes les dades científiques demostren, en aquest cas, el contrari.

Per què? Perquè en introduir-se en la mentalitat de la gent el rebuig dels fills (que és el que fa la anticoncepció) es predisposen els ànims perquè aquest rebuig sigui cada vegada més intens i no hi hagi barrera capaç d'aturar-lo. I perquè els joves, acostumats a multiplicar els encontres sexuals, tranquil·litzats pel preservatiu, acabaran també fent-los quan no el tinguin.

Però deixem les teories i anem a les dades. Heus ací algunes de molt esquemàtiques:

1) Mai no s'usaren tants anticonceptius arreu del món com ara. Tampoc no es practicà mai tal nombre d'avortaments. De fet les corbes matemàtiques d'anticoncepció i avortament segueixen una corba paral·lela i ascendent.

2) Ja el 1955, en el V Congrés de Planificació Familiar, el doctor Westman, representant de Suècia i gran defensor de l'avortament, confessava que en el seu país esperaven oposar una barrera eficaç contra l'avortament amb la multiplicació d'informació i l'ús d'anticonceptius, però "aquestes esperances no han estat confirmades i fins i tot s'ha d'admetre que el nombre d'avortaments ha augmentat".

3) Totes les clíniques avortistes del món (i concretament els serveis de planificació familiar de l'Índia) certifiquen que "és entre els grups feministes que usen anticonceptius on la taxa d'avortaments és més gran".

4) El cas més espectacular és el del Japó. Preocupats pel creixent nombre d'avortaments, els governants japonesos decidiren el 1948 fer una gran campanya a l'estil de la que es prepara a Espanya. ¿Resultat? Dels 250.000 avortaments que hi havia aquell any es passà el 1951 a 1.170.000.

5) I no cal anar al Japó. Dades oficials certifiquen que a Espanya i l'any 1988, de les noies entre deu i dinou anys que avortaren, ni més ni menys que el 59 per cent usava habitualment preservatiu.

Seria bo, doncs, que Matilde Fernández i García Vargas busquin altres arguments. Dient que evitaran avortaments no ens enganyen. I permeteu-me fer una petita profecia. Sempre segons les dades oficials, l'any 1988 "interromperen voluntàriament l'embaràs" 3.429 menors de vint anys. Amb aquesta campanya, dintre de tres anys aquesta xifra haurà pujat més amunt dels 12.000. El temps ho dirà.

El 3 d'octubre del 1990, dia de la unificació d'Àlemanya, posà fi als més de quaranta anys de la seva divisió. Mentre un mur s'ha enfonsat, mostrant que els règims comunistes totalitaris mataven no solament totes les llibertats, sinó que també eren ineficaços com a model de vida en societat des del punt de vista polític, cultural, religiós o democràtic sense oblidar l'economia. I amb prou feines fa un any que hom no ho gosava creure!

De murs, de filferres espines, de fronteres, n'hi havia per tota l'Europa, però gràcies a Déu, des de fa poc desapareixen lentament. El mercat únic del 1993 concretarà aquest fenomen que aviat, entre els dotze països de la comunitat, aixecarà les barreres interiors, i farà lliure la circulació dels seus súbdits, dels seus béns, i dels seus serveis.

Quants esforços s'han emprès per apartar aquests obstacles, fruits de l'odi, de l'egoisme, de la dominació, del centralisme, del nacio-

L'Europa dels sants, una Europa sense fronteres

P. SCHAEFFER

sen, per citar-ne alguns d'entre tants i tants d'altres), pels quals no eren les qüestions d'economia, de mercat, de moneda, de dret, o de política allò que els preocupava, sinó els problemes d'ordre espiritual i evangèlic.

Una casa, i tampoc la "casa d'Europa", no es pot construir sense fonaments. Més enllà de les unions de tipus material, ells cercaven suscitar la unió espiritual amb l'anunci de l'Evangeli de Jesucrist, rebutjant tot compromís amb les ambicions terrenes i mostrant a l'home la seva identitat fonamental d'ésser creat a imatge de Déu. Per tot allò on passaren, obriren camins de vida sobre els quals a vegades tenim por d'avan-

çar al mateix pas que ells.

Per això aquests models i aquests exemples en són tan necessaris i preciosos. Ells, per altra banda, suscitaron al seu voltant deixebles nombrosos i il·lustres. Per ells s'ha nuat un llac fonamental entre l'home i l'Evangeli, entre l'Església i la societat. El cristianisme que han sembrat a la terra ha arrelat per fer germinar l'amor de Déu i del próisme. Fou així com nasqué una nova civilització, de la qual en som avui els sortosos beneficiaris, i només depèn de nosaltres que continuï. ¿No ha vist néixer en el curs dels segles, per tot Europa, cristians, homes i dones, exemplars en la seva vida de pregària, de caritat, de treball, en la seva vida familiar i social, a través de les més diverses responsabilitats, sigui en el pla civil i polític,

o religiós i eclesial? Eren els pioners en el seu camp, aportant la seva pedra a l'edificació d'aquesta civilització de l'amor que no coneix barreres.

És de lamentar que l'Europa d'avui hagi perdut aquesta qualitat de vida, aquest ser-millor aportat pel cristianisme, cercant abans de tot el benestar material engendrant l'individualisme. Els pobles i les institucions d'Europa, per garantir la seva existència i els seus drets més enllà de les fronteres que s'esfumen, multipliquen actualment amb excés lleis, reglaments i prescripcions que són dissortadament el signe de la baixa de l'amor que els hauria d'animar.

De què serveix eliminar fronteres materials si encara viuen en el cor de cada ciutadà europeu? No tinguem por de ser sants! Aquesta invitació, llançada als joves pel papa Joan Pau II a Compostel·la l'agost del 1989, ens afecta a tots. Perquè és la millor garantia per tal que Europa ultrapassi les seves fronteres i no reconstrueixi nous "murs" en el futur.

L'arquebisbe Carles, als responsables de la pastoral juvenil de l'Arquebisbat de Barcelona

"Cal no conformar-se amb la societat que tenim"

BARCELONA.— El passat diumenge dia quatre se celebrà a l'Oratori de Sant Felip Neri, de Barcelona, un encontre de l'arquebisbe Ricard M. Carles amb els responsables, consiliaris i delegats de zona de la pastoral juvenil de la seu barcelonina. La trobada va congregar més d'un centenar d'agents d'aquesta pastoral en representació de la gairebé totalitat dels moviments i institucions juvenils que funcionen actualment a l'arquebisbat.

Amb aquest acte històric —car és el primer cop que s'aconsegueix reunir al voltant del bisbe una tan gran multiplicat de carismes juvenils—, monsenyor Carles encetà de manera efectiva el seu pontificat com a Arquebisbe de Barcelona. En la seva intervenció, monsenyor Carles va reflexionar sobre els eixos "identitat, comunió i evangelització" com a fonaments per al desenvolupament del treball d'aquest nou curs pastoral. L'Arquebisbe va afegir que "cal no conformar-se amb la societat que tenim" i va convidar a "lluitar fort per a instaurar totes les coses en Crist". L'Arquebisbe va fer també una crida a acceptar la responsabilitat de la tasca evangèlica que tots tenim com "la demostració més evident de la comunió eclesial".

L'encontre, que començà a les cinc de la tarda, es va cloure amb un sopar fred on tothom va poder compartir i celebrar, al voltant de l'Arquebisbe, l'inici del nou curs d'aquesta pastoral juvenil.

D.V.

Resposta a J.P.

Benvolgut i anònim interlocutor:

No es doni de baixa d'aquesta publicació per culpa meua! Cregui'm, no val la pena: no sóc tan important! Quant a la seva pressumpció que sóc un "ben instal·lat", permeti'm oferir-li de tot cor la meua llar: pot venir-hi a visitar-me quan vulgui, i, després, si li

sembla oportú, podrà denunciar públicament i evangèlicament la meua condició de persona "instal·lada",

ACUDIT

amb ple coneixement de causa.

Diu Vostè que ha endevinat en quin "front" milito. Doncs, sap molt més que jo, que encara hores d'ara no ho sé de cert. L'únic que puc dir-li és que intento tenir independència de judici i no deixar-me entabanar pels tòpics de rigor; això sí, procurant no ofendre mai a ningú per més crítica que sigui la meua postura. Rellegeixi, si li plau, el meu article i veurà que el seu qualificatiu d'"atac injuriós al P. Boff" és, com a mínim, exagerat.

No s'ofengui, senyor interlocutor, si li dic que Vostè ha agafat el rave per les fulles en la meua al·lusió al "silenci dels pobres": Vostè mateix, en la seva carta, ja dona la resposta justa, amb la qual estic completament d'acord: aquest silenci, efectivament, és degut a que ser pobre comporta "ser menyspreat i oblidat". Ara, quan parlo del silenci dels portadors de la Bona Nova, en realitat faig una crítica a la retòrica de molts que, segurament de bona fe, creuen que la cosa s'arregla amb grans declaracions de principis. I, com que és molt humà tenir les pròpies preferències, personalment em decanto per l'estil humil, silenciós i gairebé anònim de, per exemple, una mare Teresa de Calcuta, i d'altres com ella, que porten consol i esperança als desvalguts sense necessitat de barallar-se sistèmicament amb la institució eclesial. Al capdavant

ARA MATEIX

No podem deixar de preguntar-nos, a la vista dels estranys esdeveniments del barri del Besòs, de Barcelona, que arriben després d'altres protestes populars, també prou dures, en algunes comarques: què hi ha, dins la nostra societat, d'insatisfacció i de greuge latents, com la lava d'un volcà inactiu que pot esclatar a qualsevol moment?

Dic que han estat uns esdeveniments estranys, i no pas en sentit necessàriament negatiu. La indiferència davant els problemes col·lectius i una actitud reàcia al compromís i a la mobilització han constituït, moltes vegades, la tònica normal. Que ho diguin, si no, tants militants que, fins i tot quan la situació dels barris era molt pitjor que ara, no havien aconseguit, malgrat molts esforços, fer-ne conscients els seus veïns. On és la causa, doncs, d'aquesta nova sensibilitat, que resulta estranya en aquell context?

Probablement ens cal cercar-ne una primera resposta en l'acumulació d'enormes dèficits socials a través de molts anys. Ja deien alguns, quan es construïen els barris dormitoris de l'entorn de Barcelona, que la seva precarietat, el seu amuntegament, el seu anonim i la seva manca de serveis en feien uns veritables polvorins. Per què alguns esclaten ara? No solament perquè hi ha una percepció més afinada de la realitat, sinó perquè, ara que la situació social i política és molt més bona, les deficiències resulten para-

doxalment, més irritants. Un sector de la societat avança cap a alts nivells de riquesa que abans o no es donaven o no eren tan pregonats. La cantarella dels milers de milions per a obres de prestigi, que sentim contínuament, crea unes noves expectatives que topen brutalment amb la precarietat de certes situacions.

Tot això dóna com a resultat un sentiment ferit, que roman fins i tot quan moltes necessitats materials han estat pal·liades. Adonar-se'n i, en conseqüència, portar a terme una política humanitzadora i reconciliadora, basada en un procés cap a la superació de desigualtats extremes, és la tasca difícil dels governants d'avui, tot i que no són precisament ells els causants d'aquesta situació.

Una segona hipòtesi d'explicació és la invertebració de la nostra societat que la democràcia ha palesat més que no pas corregit. La canalització de les aspi-

racions populars cap a l'administració, a través dels instruments d'associació establerts, no funciona prou bé. Els partits es fan presents al carrer en els períodes electorals, però, després, no aconsegueixen una comunicació fluida del poble amb els governants i, menys encara, una educació política popular. Per això tenim una realitat humana tan fraccionada. Si he dit, més amunt que alguns conflictes d'avui assoleixen una participació que no s'aconseguia en altres temps, no puc eludir, tanmateix, un matis pessimista: potser més que per una justícia general, amb consciència de la globalitat del país, que era l'ideal de les minories actives d'abans, ara es lluita per interessos molt més sectorials, que és allò que resta quan fan crisi els ideals col·lectius. La manca d'una síntesi política elemental que permeti la identificació amb una imatge compartida del país, que la baralla contínua entre administracions fa impossible, augmenta la invertebració.

La reflexió sobre els conflictes en els barris, com els recents del Besòs, hauriem de fer-la tots. Afecta també els qui viuen en altres indrets, potser massa oblidats de la perifèria urbana. I, encara que posen en qüestió, en primer terme, les autoritats administratives, suggereixen, també, la qüestió de l'eficàcia educativa i de la capacitat de vertebració de totes les forces socials, entre elles, també, de l'Església.

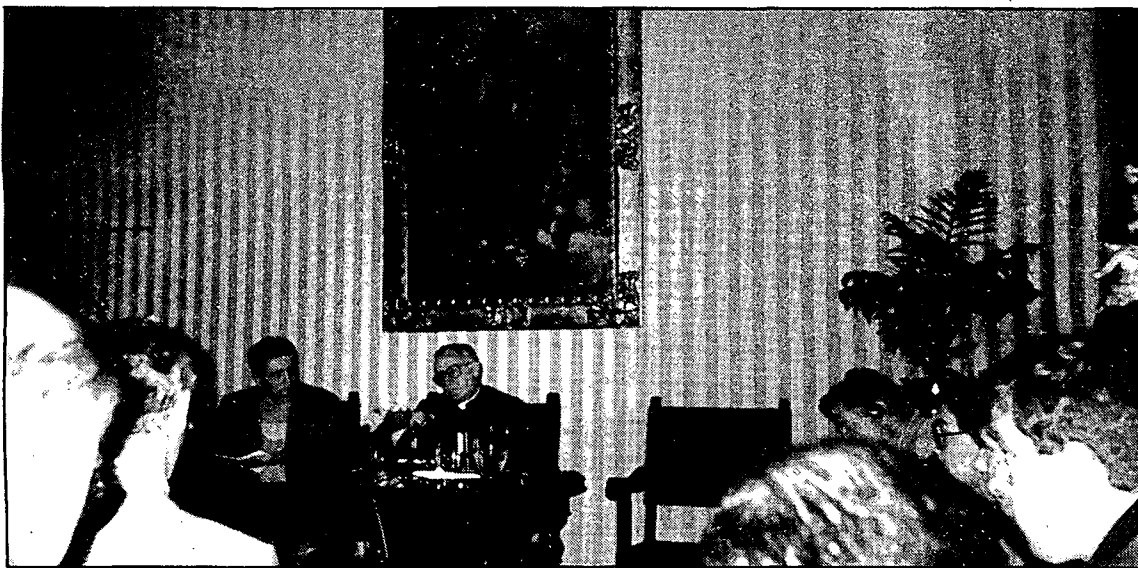
Monsenyor Ricard Mª Carles exposà en roda de premsa les seves impressions del Sínodo

“El celibat és més problema per a la societat que per al sacerdot”

L'Arquebisbe de Barcelona, monsenyor Ricard Mª Carles, va convocar el passat cinc de novembre a tots els mitjans de comunicació a una roda de premsa amb motiu del recentment finalitzat Sínodo sobre la formació dels sacerdots que s'ha desenvolupat al llarg de quatre setmanes a la Seu de Pere.

Monsenyor Carles va iniciar les seves declaracions destacant “la varietat universal i la catolicitat que es palpava a l'aula sinodal”. Segons digué el mateix arquebisbe, més d'un terç dels Pares sinodals no eren de raça occidental, “i això —argumentà monsenyor Carles— feia palpar també la força de l'Esperit, ja que sobta l'absoluta coincidència que pot haver-hi entre homes de tan diverses cultures”.

“Una altra impressió que vull reflectir —va prosseguir l'arquebisbe— és l'aspecte democràtic que té el Sínodo”. Mons. Carles es va referir al fet que els pares sinodals són

escollits per votació lliure per la Conferència Episcopal de cada país, i només “quinze bisbes, dels 220 presents, han estat escollits nominalment pel Sant Pare.”

L'arquebisbe de Barcelona va parlar finalment de les vocacions sacerdotals i de la formació del sacerdot, tema nuclear del Sínodo. Mons. Carles

es mostrà optimista en dir que “les vocacions sacerdotals diocesanes han augmentat un 53% en aquests darrers anys, i això vol dir, en termes de l'Església universal, un

augment molt fort”. Segons va informar l'arquebisbe, actualment hi ha en el món més de 92.000 seminaristes majors, “i la xifra va en augment”, afegí mons. Carles.

En el diàleg amb els diferents periodistes presents, l'arquebisbe va haver de puntualitzar quina era la seva postura davant la polèmica del celibat sacerdotal: “No és un problema central per a la falta de vocacions —començà dient— ja que d'altres confessions cristianes que permeten casar-se un cop ordenat tenen encara menys vocacions que l'Església catòlica”. L'arquebisbe va concloure argumentant que “els joves són amants dels ideals clars i definits” i va dir que ell mateix fou un exemple d'aquesta màxima. Mons. Carles finalitzà dient que “el celibat és més problema per a la societat, obsessionada amb certs aspectes, que per al sacerdot, que viu joïós de la seva opció”.

DAVID VIDAL i CASTELL

aquesta va ser la postura de sant Francesc d'Assís, el fundador de l'orde de la que pertany el pare Boff.

Sóc ben conscient que les meves opinions són discutibles, però concedeixi'm, senyor interlocutor, el privilegi de pensar que també ho poden ser les del pare Leonardo Boff. Això, no sols no és cap injúria, sinó que tampoc no exclou de pensar que, un altre dia, la “vertadera Església” —com, diu Vostè— pugui enlairar aquest il·lustre teòleg a la categoria de gran sant i d'autèntic “mestre de l'esperit”.

Cordialment,

JORDI BASSAS i RIBALTA

Els acudits de Pilarín

Sr. Director:

Sóc un lector assidu de Catalunya Cristiana i m'agrada de veritat, però em disgusten els acudits Pilarín: Es un humor de mal gust ridiculitzar els capellans, monges, etc. pel seu vestiment. Jo no ho trobo bé tenint en compte el que diu el Nou Dret Canònic sobre el vestit eclesíastic i l'hàbit dels religiosos.

Fóra millor inspirar-se en temes, de les desigualtats socials, sectes, guerres, els vicis de la nostra societat etc. que ens deixaria més bon regust.

J.G.M.

Col·legi de Rectors de Barcelona MISSA EN SUFRAGI DELS PREVERES MORTS AQUEST ANY

Tindrà lloc, presidida per monsenyor Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, el dimarts, 13 de novembre, a la una del migdia, a la Capella del Seminari Conciliar (c. Diputació, 231).

Hi són especialment convidats els seus familiars, els membres del presbiteri diocesà, i les comunitats que els pastors recordats serviren.

Sínodo dels Bisbes sobre la formació dels sacerdots (V)

Millora la quantitat i qualitat dels preveres

ROMA.— “La situació global de l'Església asse-nyala una millora quantitativa i qualitativa en relació als vint darrers anys”: és això el que constata en una entrevista dedicada a la situació actual de les vocacions monsenyor Pio Laghi, proprefecte de la Congregació per a l'Educació catòlica.

En la seva exposició, monsenyor Laghi indicà que els efectius del clergat disminuïren en el període de gener del 1979 a gener del 1989, en 16.505 unitats. L'any 1988, hi havia 401.930 preveres per 890.907.000 catòlics contra 402.243 preveres per 877.723.000 catòlics el 1987. Per aquests darrers anys, monsenyor Laghi constata un “treballós revifament” en els països caracteritzats per un “catolicisme constant” en els països amb “catolicisme emergent” (Àfrica i Sud-Est asiàtic) i d'un augment en els països de “catolicisme consolidat” (Centramèrica i Amèrica del Sud).

Diversitats regionals

El fet que la situació difereix de regió a regió apareix igualment en les estadístiques establertes pel període de gener del 1988 a gener del 1989; en el qual s'enregistra una disminució de 313 unitats, amb un augment a Àsia (+634), a Àfrica (+398) i Amèrica (+145), però una minva a Oceania (-21) i a Europa (-1.469).

El proprefecte de la Congregació de la qual depenen els seminaris insistí sobre algunes línies de força: les vocacions són en alça allí on l'Església catòlica és minoritària, com a l'Índia o Corea, i allí on és oprimida; l'augment de vocacions és més fort allí on el nivell de vida és baix, mentre que a les regions amb alt nivell de vida la represa és lenta, per raó especialment de la poca natalitat.

En el que es refereix als grans seminaris, es nota un augment global del nombre de candidats al sacerdoci, amb un creixement especialment important a l'Àfrica. L'augment total en relació al 1975 (any en el qual la crisi arribà al màxim) és de 30.000 candidats; en relació al 1988, és de 1.749 candidats (1.164 a l'Àfrica, +672 a Àsia, +415 a Amèrica, -15 a Oceania, -487 a Europa).

Monsenyor Laghi ha posat en guàrdia contra les “solucions fàcils” com la supressió de l'obligació del celibat dels preveres o l'accés de la dona al sacerdoci. “Nosaltres podem mirar el futur amb confiança”, va concloure, “però cal apartar resoltament aquesta temptació, característica de la nostra època, que tendeix a “laïcitzar” el ministeri i la vida sacer-

dotat i a reemplaçar els ministeris “sacerdotals” per altres ministeris, considerats com a millorar resposta a les exigències pastorals modernes”.

Dura intervenció del cardenal Lubatzivsky contra “les calúmnies del Patriarcat de Moscou”

El cardenal Myroslav Ivan Lubatzivsky va descriure els problemes que es plantegen a Ucraïna per la formació de preveres. El cap espiritual de l'Església uniata ucraïnesa també va fer una crida a la solidaritat a favor de la seva Església, especialment per defensar-la de “les calúmnies del Patriarcat de Moscou”.

“El seminari de Lvov compta actualment amb més de 300 seminaristes, però no té cap edifici, ni cap professor. No té llibres ni ploma ni paper per a prendre notes. A Ivano-Frankivsk i a Mutxatxebo, hi ha respectivament 300 i 74 seminaristes, però les condicions són encara més difícils que a Lvov. Pitjor encara, els seminaristes no han rebut una educació cristiana: no saben res de Déu i hem de començar per les nocions bàsiques...”, explicà el cardenal Lubatzivsky.

Referint-se a les discussions sobre la restitució de les esglésies uniates confiscades per Stalin i donades al Patriarcat de Moscou, el cardenal, que viu exilat a Roma, manifestà que l'Església ortodoxa acusa els uniates de comportar-se vers l'Església ortodoxa com Stalin es comportava vers els uniates. Una acusació que el cardenal ha rebutjat explicant que el Patriarcat de Moscou va poder comprar les esglésies dels uniates gràcies únicament a Stalin.

Proposicions de cada grup de treball

Durant la mateixa sessió, a la qual participaren 216 Pares, el secretari especial del Sínodo, monsenyor Henryk Musynski, bisbe de Włocławek (Polònia), presentà la llista única de les propostes fetes en col·laboració amb els relators dels 13 grups de treball i els experts. Aquesta llista, que és una síntesi de les propostes de cada grup, serà novament presentada

Al mig, a l'esquerra, monsenyor Ricard M. Carles, arquebisbe de Barcelona, a la intervenció que va fer en la Congregació XI del Sínodo dels Bisbes.

als grups de treball els dies següents. Els grups votaran finalment les esmenes. Els relators d'aquests diferents grups, sota la direcció del relator general i amb l'ajuda del secretari especial i dels experts, prepararan la llista de les propostes a sotmetre al vot final dels Pares sinodals. El text resul-

tant d'aquest vot serà presentat al Papa.

Els temes per al proper Sínodo

Durant la sessió del 20 d'octubre, en la qual prengueren part,

amb la presència del Papa, 219 Pares sinodals, s'inicià una discussió sobre el tema de la propera assemblea ordinària del Sínodo. Diversos altres temes foren proposats: les comunicacions socials, la vida religiosa, la doctrina social de l'Església, el paper de la dona en l'Església i en la societat. (APIC).

FILTRANT LA NOTÍCIA

Terra Santa, gravíssim problema

El conflicte del Golf Pèrsic ha incidit també en la situació de l'Església catòlica a Terra Santa, com a lloc de peregrinacions i de tota una acció pastoral, cultural i assistencial que la “Custòdia” dels franciscans exerceix en el país de Jesús.

Ja des de la progressiva ocupació d'aquell país per part dels jueus, l'acció de l'Església ha anat minvant, obstaculitzada per diverses raons.

Segons les últimes estadístiques, la Custòdia dirigeix 58 parròquies i 24 col·legis o escoles amb 11.500 alumnes, feligresos i alumnat respectivament que provenien en la seva major part de famílies àrabs cristianes. La Custòdia mantenia també una xarxa d'hospitals i ambulatoris que passaven d'un centenar. En l'àmbit científic i cultural gaudia de l'“Institut Bíblic de Jerusalem”, el més acreditat de tot el món en excavacions i en el camp de recerques arqueològiques. L'alumnat de l'Institut provenia de tot el món, era reconegut per la Santa Seu i podia expedir títols acadèmics. Cal afegir altres tasques culturals, com la conservació de museus, la direcció de centres d'estudis orientals, i un component editorial que publicava llibres i revistes de caire científic i divulgatiu d'audiència molt considerable en tot el món.

Amb tot, una de les prioritats de la “Custòdia de Terra Santa” era conservar i dirigir el culte de totes aquelles esglésies i santuaris

que d'alguna manera recordaven algun fet del pas de Jesús, essent objecte de pelegrinatges multitudinaris vinguts de tot arreu, i que últimament s'havien incrementat. Els franciscans hi exercien la missió de guies espirituals i experts.

Avui l'enfrontament entre jueus i àrabs, que darrerament s'han agreujat amb sang i morts, ha fet que els pelegrinatges hagin baixat en picat, i que l'obra global de la “Custòdia” passi per moments molt difícils. A les seves institucions, els manca recursos econòmics (que provenien en bona part dels mateixos pelegrinatges), i l'acció pastoral de les parròquies i escoles decreix enormement per l'exòde dels àrabs cristians a altres països. Cal afegir les dificultats per restriccions administratives i burocràtiques per part del govern israelià.

Restaran els Sants Llocs, pedres fredes i monuments buits del culte i de la pregària dels pelegrins visitants? Un greu problema, tot i que de més verdes i madures ha sofert la “Custòdia” en el decurs dels segles. Quan tot hom abandonava aquell país sagrat per semblants motius, els franciscans s'hi han mantingut sempre, resistint tots els embats, morint assassinats i essent beatificats alguns d'ells, tot per amor al país de Jesús, la Terra Santa.

FRANCESC GAMISSANS

Matrimoni amb tres fills d'edats entre 10 i 6 anys NECESSITA:

Persona d'edat entre 30 i 55 anys per:

- Fer la neteja del pis
- Anar a buscar els fills a l'escola
- Cuinar quelcom

Horari: de 7 h. 45 m. a 18 h.

Sou: 65.000 ptes. mensuals.

Inútil sense referències.

Per comunicar: telèfon 204 41 41, poden deixar missatge al contestador automàtic.

L'ESGLÉSIA EN EL MÓN

ITALIA

El Sínode per a Àfrica el 1993

VATICA. El 25 de juliol van ser presentats a Roma els LINEAMENTS o punts d'estudi sobre el Sínode especial per a Àfrica. El dia anterior, monsenyor Joan Schotte, Secretari General del Sínode dels Bisbes, els havia donat a conèixer, a Lomé, capital de Togo, davant del Simposi de Conferències Episcopals d'Àfrica i Madagascar. D'ençà d'aquesta data fins al 30 de novembre del 1991, els bisbes, sacerdots, religiosos i seglars catòlics del continent negre (74 milions de persones) disposaran de temps per tal de reflexionar sobre els textos i enviar, per escrit, les esmenes, comentaris i suggeriments. Sota el títol: "Vosaltres seureu els meus testimonis. L'Església d'Àfrica i la seva missió evangelitzadora de l'any 2000", aquest document de 100 pàgines, marca les línies fonamentals de l'activitat dels catòlics en el continent. El document, després de fer una breu síntesi de la història de l'Àfrica, presenta una radiografia dels problemes socio-polítics i religiosos actuals. Cinc són els grans objectius proposats en els "lineaments": proclamació de l'Evangeli, plasmació d'aquest en els valors culturals "originals", diàleg amb les grans religions, acció dedicada a favor de la justícia i la pau, i reflexions entorn al paper dels Mitjans de Comunicació al servei de l'evangelització. El Sínode tindrà lloc durant l'any 1993 sense que encara s'hagi fixat la data precisa. (ICIA).

El papa Joan Pau II visitarà el Brasil el 1991

ROMA. El bisbe de Manaus, Dom Clovis Frainer, OFM, ha comentat aquesta dies la possibilitat que l'any vinent el papa Joan Pau II torni al Brasil, després d'onze anys del seu primer viatge pastoral. Aquesta nova visita estaria caracteritzada per una posició ecològica des de l'Evangeli i des de l'ensenyament de l'Església, Joan Pau II ha desenvolupat àmpliament aquesta posició. Precisament el tema de la més recent Jornada Mundial de la Pau (1 de gener del 1990) va ser "Pau amb Déu creador, pau amb tota la creació". En el seu missatge, amb motiu d'aquesta Jornada, el Summe Pontífex manifestà el desig que s'afavoreixi la formació d'una consciència ecològica, per tal que es desenvolupi i maduri trobant una adequada expressió en programes d'iniciatives concretes.

En la seva primera visita al Brasil, el 1980, el Papa va visitar les ciutats més grans del país: Brasília, Belo Horizonte, Rio de Janeiro, São Paulo, Porto Alegre, Manaus. La nova agenda podria privilegiar diverses zones de l'Amazònia des d'on un clamor ecològic tindrà significatius contextos. (ICIA).

SUD-AMÈRICA

Les congregacions religioses masculines en el món

COLÒMBIA. Segons un informe de SIAL-CELAM, el 1990 els principals ordes i congregacions religiosos masculins en el món reporten la quantitat dels

seus membres com segueix: Jesuïtes (SJ), 25.757; Franciscans (OFM), 19.257; Salesians (SDB), 17.191; Caputxins (OFM Cap), 11.767; Benedictins (OSB), 9.271; Germans de les Escoles Cristianes (FSC), 8.613; Dominics (OP), 6.749; Redemptoristes (CSSR), 6.302; Verbits (SVD), 5.571; Oblats de Maria (OMI), 5.520; Franciscans Conventuals (OFM Conv.), 4.243; Vicentins/Pauils/Llatzeristes (CM), 3.731; Espiritans (CSSP), 3.516, i Carmelites (OCD), 3.403. (ICIA).

HONGRIA

Les restes mortals del cardenal Mindszenty traslladats a Hongria

KÖNIGSTEIN. Setze anys després de la seva mort, les despulles mortals del cardenal Joseph Mindszenty serà traslladada de Mariazell, Àustria, a Esztergom, Hongria. Aquesta decisió emana de la Fundació Mindszenty, que és l'executor testamentari del cardenal. La cerimònia de comiat tindrà lloc a Mariazell el 2 de maig del 1991 i les exèquies solemnes se celebraran a la basílica d'Esztergom el 4 de maig del 1991.

El cardenal Mindszenty nasqué el 4 de març del 1892, i fou perseguit pel govern hongarès. Va haver de romandre durant 15 anys (de 1956 a 1971) refugiat a l'ambaixada nord-americana a Budapest abans de veure's obligat a exiliar-se a Àustria. Mort el 6 de maig del 1975 a Viena, fou inhumat a Mariazell, el més important centre de pelegrinatge pels hongaresos. En el seu testament, havia demanat ser enterrat a la seva diòcesi, quan "l'estrella infidel de Moscou cessi de brillar". (APIC).

El patriarca ortodox de Geòrgia escriu a Gorbtxov: "S'ha d'abolir la pena de mort a l'URSS"

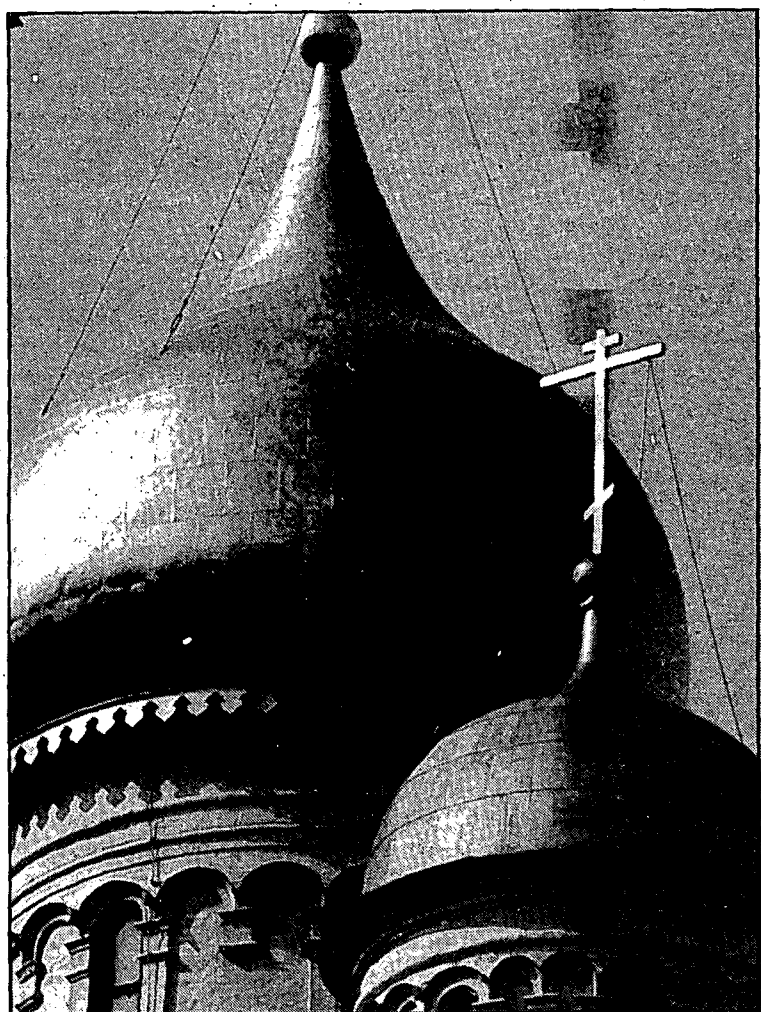
TIVISSI (RUSSIA). El Patriarca ortodox de tota la Geòrgia, Ilia II, ha demanat a Gorbtxov l'abolició de la pena de mort a la Unió Soviètica. El cap de l'Església georgiana, una Església que compta amb uns cinc milions de creients, afirma en una carta adreçada al president Gorbtxov, que condemnar homes a mort, siguin o no culpables, és sempre una gran falta i un greu pecat davant de Déu.

El patriarca Ilia II subratlla que la pena de mort no ha resolt mai el problema de la criminalitat que s'agreuja. En la seva carta el patriarca recorda els Pares de l'Església: "El mal no pot ser vençut sinó a través del bé, l'amor i la compassió".

Ilia II critica alhora severament les males condicions existents a les presons soviètiques. Demana a Gorbtxov que mostri compassió i que instauri un sistema d'alliberament anticipat dels presos i també de posar en marxa, amb la col·laboració de l'Església ortodoxa, un servei d'ajuda per aquells que han estat condemnats reiteradament. Ilia II se sent el portaveu dels qui en les presons corren el risc d'enfonsar-se moralment i esdevenir criminals incurables. L'Església declara que s'encarregaria de bona gana d'aquests joves i vetllar per tal que s'acostumin a treballar regularment, que tinguin una formació professional per tal que puguin fundar la seva pròpia família.

Promulgat per primera vegada en la història

Un Dret Canònic per als catòlics orientals

ROMA. Per primera vegada en la història, l'Església catòlica de ritu oriental té un Codi de Dret Canònic. Es titula "Codi dels Cànon de les Esglésies Orientals", i va ser promulgat pel papa Joan Pau II, el passat dia 18, festa de sant Lluc. La notícia es pot considerar clau per la integració, en el futur, dels ortodoxos en el marc de l'Església catòlica, cosa que és un dels objectius fonamentals de l'actual Pontífex.

Amb aquesta nova llei es conclou la renovació de les lleis de l'Església, volguda per Joan XXIII i que ha afectat el Codi Llatí, promulgat l'any 1983.

Les vint-i-una Esglésies orientals, agrupades en cinc ritus —alexandri, antioquè, bizanti, armeni i caldeu— per tradició mancaven d'un Codi universal. Després de la promulgació del Codi de Dret Canònic, el 1927, s'iniciaren els treballs per realitzar una tasca similar a l'Orient. Una part del Codi Oriental va ser promulgada per Pius XII.

D'acord amb la decisió de Joan XXIII de renovar tota la disciplina canònica a la llum del Concili, Pau VI instituí el 1972 la comissió per a la revisió del Codi Oriental. Aquesta comissió ha esmerçat divuit anys a completar la seva tasca, i ara, per primer cop, hi ha un cos de dret únic, complet i comú a totes les Esglésies orientals.

El nou Codi, que s'ha redactat en llatí, en-

trarà en vigor el primer d'octubre del 1991 i afectarà onze milions de catòlics. S'anomena "dels Cànon de les Esglésies orientals" per subratllar el seu caràcter peculiar, i ha estat redactat d'acord amb dos principis: la fidelitat a les tradicions orientals genuïnes i a l'esperit del Vaticà II. A diferència del llatí, tracta extensament de la figura del Patriarca, una característica de l'organització eclesiàstica oriental, que en jerarquia de jurisdicció ve immediatament després del Summe Pontífex. També s'ha posat molta cura en el caràcter ecumènic.

Sobre temes concrets, el nou Codi manté la possibilitat que homes casats rebin el sacerdocí, que és una tradició oriental, si bé se subratlla el valor del celibat. Tanmateix cal tenir en compte que no totes les Esglésies orientals accepten l'ordenació d'homes casats, i que en cap cas no es permet el matrimoni d'aquells que ja són sacerdots.

En relació al caràcter ecumènic del Codi Oriental, com subratlla un dels seus redactors, monsenyor Eid, "ha estat posat en relleu per correspondre als desigs del Concili que les Esglésies orientals "floreixin i assumeixin amb nou vigor apostòlic les missions que els són confiades" tant per al bé de les ànimes com per la missió especial de promoure la unitat de tots els cristians, sobretot orientals".

En aquest sentit, el Codi té un títol dedicat "a l'Ecumenisme i a la missió de fomentar la unió dels cristians".

M.C.

BARCELONA

FESTA DE LA DEDICACIÓ DE LA CATEDRAL. El Capítol Catedral, convida tots els preveres i diaques, i tots els fidels de la diòcesi a celebrar l'aniversari de la DEDICACIÓ DE LA CATEDRAL, LA NOSTRA ESGLÉSIA MARE.

Diumenge, dia 18 de novembre a les 10 del matí, LAUDES; a les 10'30 CELEBRACIÓ DE L'EUCARISTIA a la Seu. A totes les misses del diumenge dia 18 tindrà lloc la commemoració d'aquesta solemnitat. A les 19'45 CANT DE VESPRES.

ESCOLANIA DE LA SANTA CREU - CATEDRAL DE BARCELONA. Voldries formar part d'aquest grup de nois cantaires? Per informació i inscripcions: ESCOLANIA DE LA SANTA CREU, c/. Sant Sever 9, Tel. 317 70 46, dimecres i divendres de 6 a 8 de la tarda.

Sereu ben atesos pel Director de l'Escolania. Mn. Domènec Cols, canonge, o be per la Secretària Sra. Mª Cinta Malet. Veniu a informar-vos.

Escola de l'Esplai. - 15 de novembre: inici del curs "Saber envellir". Dimarts i dijous, de les 19 a les 21 h., fins al diumenge de febrer. 24 de novembre: Curs de Monitors d'Activitats de Lleure Infantil i Juvenil. 110 hores de formació. Acaba el 4 de gener. 24 de novembre: Inici del curs, "Lectura i ús pedagògic dels mitjans de comunicació. Dies 24-25 de novembre i 1-2 de desembre, matí de 9 a 14 h. 24 de novembre. Inici del curs: Introducció a la Gestió Informàtica d'entitats. Dissabtes, 24 de novembre, 1, 15 i 22 de desembre, matí de 9 a 14 h. Més informació: c/. Numància, 149-151. Telèfon: 410 16 02. Barcelona.

Recés Espiritual sobre les lectures bíbliques del diumenge. - Diumenge XXXIII

de durant l'any. El divendres, dia 16 de novembre, a les 8 del vespre, a la Capella de Lestonac, c/. Aragó, 284, entre Pau Claris i Passeig de Gràcia (Metro Aragó), tindrà lloc un recés espiritual sobre les lectures bíbliques del diumenge, dia 18. Dirigirà el P. Raimon Negre.

Delegació de Pastoral de la Salut. "Comunitats guaridores". - El proper dissabte, dia 17 de novembre, a la Parròquia Verge de la Pau (Pça. Ferran Casablanques, 2), hi haurà una trobada diocesana organitzada per la Delegació de Pastoral de la Salut, sobre la Comunitat cristiana i els malalts, "Comunitats Guaridores". La finalitat és compartir tot allò que anem aprenent en l'acompanyament dels malalts. Informació: tel. 317 15 97, de 11 a 13 h., de dilluns a divendres.

Una nova visió del matrimoni en un cap de setmana. - Per tal d'aportar a les parelles una tècnica de diàleg que ajudi a profunditzar en la relació d'esposos i en el sagrament del matrimoni, l'ENCONTRE MATRIMONIAL anuncia la propera trobada que tindrà lloc a Tarragona els dies 23-24-25 de novembre. Comença el divendres a les 9 del vespre i acaba el diumenge a les 6 de la tarda. La trobada és d'orientació catòlica però està oberta a altres religions i creences. Informació: Paco i Mª Carme Coll, tel. 977-21 35 26.

Celebració en Cant Gregorià. - Dia 18 de novembre, XXXIII diumenge de durant l'any, a les 10'30 del matí, a l'església de l'Oratori de St. Felip Neri de Barcelona (Pça. St. Felip Neri, 5). Els assaigs i Escola i Aula de Cant Gregorià, oberts a tothom, són el dimarts de 19'30 a 20'30 h.

Ajuda a l'Església Necessitada. - "Dijous de A.I.N.". Projeccions de pel·lícules, ví-

SANTA MARIA DEL MIRACLE

XIX REUNIÓ ANUAL DELS GRUPS D'ORACIÓ I D'AMISTAT DE BARCELONA

Dia: 25 de novembre de 1990

Lloc: COL·LEGI LA SALLE BONANOVA
Passeig de la Bonanova, 6
BARCELONA

PONT o MUR?

Programa

- 10 Arribada i assaig.
- 10'30 Laudes
- 11 Punts de Reflexió per Mons. Josep M. Cases. Pregària en silenci.
- 12'30 Assemblea
- 2 Dinar.
- 3'30 Reunió de Sacerdots. Breu trobada de Secretaris
- 4'30 Ballets, per l'Esbart de Dansaires de l'Orfeó Gracienc.
- 5'45 Vespres - Eucaristia. Concelebració presidida pel nostre arquebisbe Mons. Ricard M.ª Carles.

NOTES:

Confessions:
Després dels punts de meditació i a partir de les 5 de la tarda

Autobús: 14, 22, 58, 64
FF. Generalitat: Estació Av. Tibidabo

Venda de llibres i Records

INFORMACIÓ:
Als Secretaris de Grup

Adquisició de tiquets pel dinar:
Al Carrer Gran de Gràcia, 237. 1er 1.
Telèf.: 217 94 46
De l'1 al 17 de novembre de 1990
Dilluns, Dimecres i Divendres: de 4,30 a 7,30
Dimarts i Dijous: d'11 a 13

INVITEU
persones a qui pugui interessar la Trobada.

deos i conferències. Novembre: dijous, dia 15 "La aventura de la Caridad" (40 anys d'Ajuda a l'Església Necessitada). Dijous, dia 22, "Las Hijas de la Resurrección" (Comunitat fundada per A.I.N. al Zaire). Dijous, dia 29, "La situació religiosa a Lituània i a Ucraïna". Tots els dijous de l'any. Entrada lliure. Hora: 6 de la tarda. c/. Lluís Antúnez, 24, 2on. 2^a (xamfrà Via Augusta). Tel. 237 37 63.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA. - Conferència sobre: "Economia-política: el nou equilibri Est-Oest". Tindrà lloc el dimecres, 14 de novembre, a les 19.30, al c/. Roger de Llúria, 13, Barcelona. Telèfon: 317 23 38.

Sabadell. Conferència del Rvnd. Lluís Bonet i Armengol. - Se celebrarà a l'Acadèmia Catòlica, dintre del cicle de Conferències que cada curs organitza. Tema: "Entorn als debats del III Congrés Litúrgic de Montserrat". La donarà el Rvnd. Lluís Bonet i Armengol, Vicari Episcopal i Delegat de Litúrgia de l'Arquebisbat de Barcelona. Dia 15, a l'Aula Dr. Lluís Carreras de l'Acadèmia Catòlica de Sabadell. Hora: A les 8 del vespre.

Inauguració de curs del Centre d'Estudis Familiars. - Enguany comença, per sisena vegada, el curs al Centre d'Estudis Familiars (C.E.F.), Creat conjuntament pel Secretariat de Pastoral Familiar i la Facultat de Teologia de Catalunya. El Centre proporciona als alumnes una ade-

uada preparació científica, teològica i pastoral, en el camp del matrimoni i de la família.

El Sr. Arquebisbe de Barcelona, inaugurarà oficialment el curs el dia 12 de novembre, a dos quarts de vuit del vespre, al Saló d'Actes del Seminari Conciliar (c/. Diputació, 231). Pronunciarà la lliçó solemne, el Dr. Joan Corbella i Roig, psiquiatre, sobre el tema: "Creixement i evolució personal i la seva repercussió en la parella".

En el transcurs d'aquesta sessió, s'atorgaran els primers diplomes als alumnes que han acabat els estudis i superat les proves establertes.

GIRONA

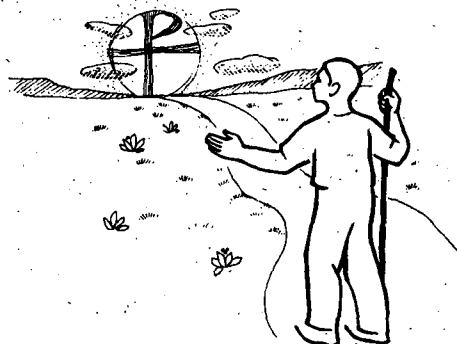
TROBADA DE Joves. - Organitzada pels joves de Cursos de Cristiandat del Bisbat de GIRONA. Se celebrarà al poblet de Pujals dels Pagesos, el diumenge, dia 18 de novembre. Començarà a les 10 del matí, i acabarà a mitja tarda. Tema de la Trobada: "BUSCANT LA VERITAT". Més informació: tel. (972) 57 09 52.

Salvador del món

Cançó del DIUMENGE I D'ADVENT (cassette i cançoner núm. 1b - 'Una veu exultant'). Cant d'entrada, de comunió, etc. Útil tot l'Advent i molts altres diumenges de l'any. Si el poble no té la lletra, pot cantar la tornada de memòria i un solista o petit cor fer l'estrofa. Canteu-la amb esperança joiosa.
Text: Es en Vós en qui jo espero (estic vetllant), amb il·lusió com Maria (Evangelí). Contra Vós ens rebel·lavem (1a. lectura). Per al cor Vós sou la joia, la felicitat, la força (2a. lectura). La Paraula resplandeixi, veure la claror, veniu a salvar-nos (Salm).
En 4 cassettes i 4 cançoners, tot l'any B. Cançons a

2. Tanta droga que ens envolta no farà ningú feliç. Per al cor Vós sou la joia; que ens arrel·li ben endins. Es en Vós...
3. Contra Vós ens rebel·lavem, de prop vostre vam fugir. Sou la força que ens renova si tornem i ens penedim.
4. Es Maria qui ens ajuda a trobar el qui hem de seguir; la paraula resplandeixi i del Pare serem fills.

l'entorn de la Litúrgia de la Paraula de cada diumenge o festa i tanmateix útils en altres ocasions. Els cassettes Una veu exultant són també per al PÚBLIC EN GENERAL i fan de bon escoltar inclús anant amb cotxe. El paisatge és més bonic. Proveu-ho. Cada vegada us agradaran més.
Lletra i música: Mn. Josep Soler. Il·lustracions: P. Oriol M. Diví, monjo de Montserrat.
Venda a les llibreries religioses.

Altres cançoners i cassettes: de Nadal, Infants, Pregàries, Excursió, Tocatimbal, Camins de la cançó, Caramelles i Poemes de Mn. Pere Ribot, recitats per l'autor.

UNA VEU EXULTANT

AVÍS

El Col·legi de Rectors de Barcelona invita a tots els sacerdots a la conferència que el proper dimarts dia 13 de novembre, a les dotze del migdia, en el Seminari Conciliar (carrer Diputació, 231), donarà el senyor arquebisbe de Barcelona Dr. Ricard M. Carles, sobre el Sínode dels Bisbes celebrat recentment a Roma.

A continuació, a la una del migdia i a la capella del Seminari tindrà lloc la missa en sufragi dels sacerdots que han mort durant l'any.

TARRAGONA

Monsenyor Torrella en la trobada diocesana de preveres:

"Europa ha de redescobrir i valorar les seves arrels cristianes"

TARRAGONA.— El passat dia 15 d'octubre es va celebrar a la Casa d'Exercicis de la Selva del Camp la **Trobada diocesana de preveres**, encontre que, amb la periodicitat anual, convoquen l'Arquebisbe de Tarragona, amb el Vicari General i els Vicaris Episcopals.

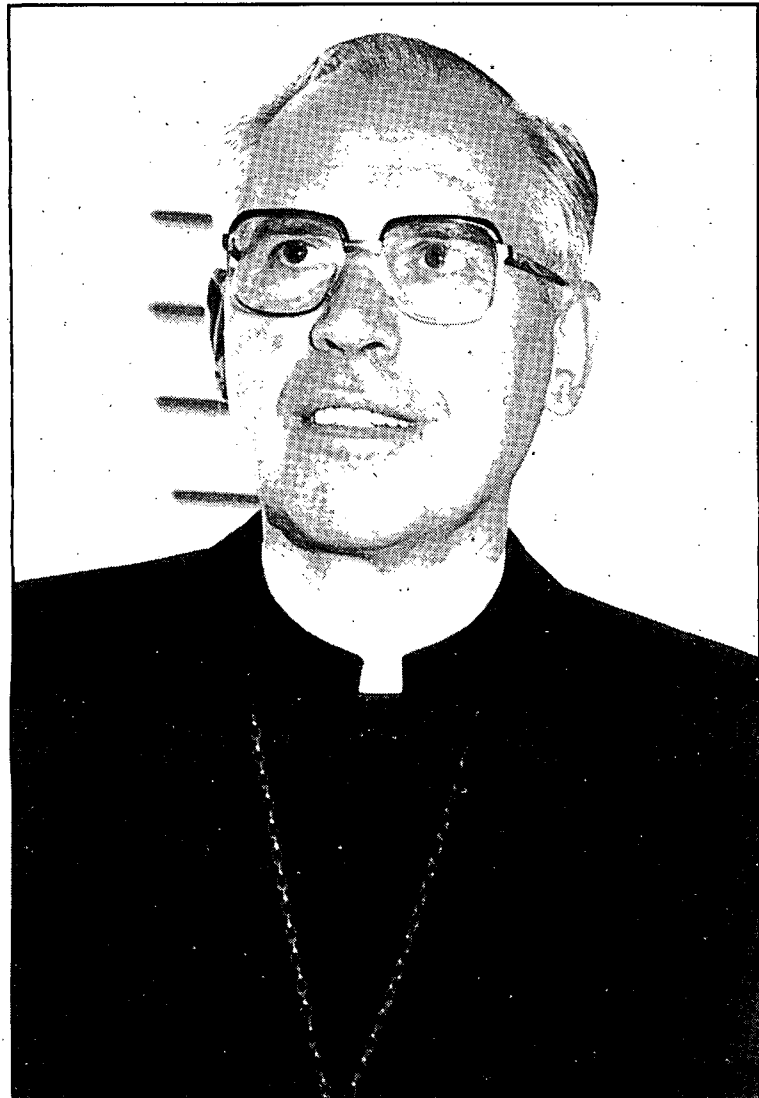
Hi van participar uns 115 membres del presbiterat de la diòcesi.

Al matí, l'arquebisbe Ramon Torrella presentà una ponència sobre **La nova evangelització**, objectiu pastoral general per al trienni 1990-93. En referència al contingut essencial de la proposta, va dir, entre d'altres coses, que "El contingut de l'evangelització consisteix essencialment en l'anunci de la Bona Nova del regne de Déu. Evangelitzar és testimoniar el Déu revelat per Jesucrist en l'Esperit Sant."

Així mateix, va parlar dels destinataris de l'acció evangelitzadora: són els pobres, els pecadors, els pagans. La Bona Nova és per als pobres, per als homes exempts de tota suficiència, conscients de la seva feblesa i de la seva fonamental indigència."

Després d'explicar que, si bé —i de manera insistent— ha estat el papa Joan Pau II qui ha parlat de la necessitat d'una nova evangelització a Europa, Pau VI ja s'havia referit al tema en l'**Evangelii nuntiandi** i que, en realitat, "la cosa ja arrenca del Concili Vaticà II", monsenyor Ramon Torrella va puntualitzar que la fidelitat a l'objectiu "no significa que s'hagi de refer tot, com si comencéssim de zero i no tingués cap valor el treball fet en el passat, o visquéssim en una societat on no quedés res de les arrels cristianes.

"Tampoc no es tracta d'alimentar una perspectiva nostàlgica i anacrònica d'una cris-

tiandat medieval, ni de cedir a cap temptació d'integrisme ni de negar la legítima autonomia de la societat secular. Significa que Europa ha de redescobrir i valorar les seves arrels cristianes i que, d'altra banda, no s'ha de considerar com a irreversible el fenomen de la secularització."

En una segona part de l'exposició es va referir a la figura dels preveres: "La tasca d'anunciar l'Evangeli correspon a tots els membres del poble de Déu; però els pastors hi estem

cridats d'una manera especial. Evangelitzar és la tasca que tenim plenament encomanada per Jesucrist i amb la força del seu Esperit. "Anunciar l'Evangeli de Déu" dona una nota específica a totes les nostres activitats i fa part essencial de la nostra identitat."

A continuació proposà als presents la reflexió, per grups, sobre diversos aspectes de la situació viscuda: vida humana i social, vida sacerdotal, vida pastoral, situació econòmica, vida espiritual, la col·labora-

FETS I CRITERIS

Sant Bernat de Claravall

Sant Bernat nasqué l'any 1090 a Fontaines-lès-Dijon (Borgonya). Enguany, doncs, celebrem el IX Centenari del seu naixement.

Als 22 anys entrà a l'Abadia de Cister, abandonant la riquesa i una carrera brillant. En aquesta decisió generosa de ser monjo es veié acompanyat per quatre germans seus i un grup d'uns trenta cavallers.

L'any 1115 Bernat és designat abat de Claravall i fundà un bon nombre de monestirs que donaren un esclat excepcional a l'Orde del Cister.

Sant Bernat va practicar i va imposar als seus monjos una ascètica rigorosa en la mortificació corporal, el treball manual, l'austeritat en el culte diví i també va influir en la simplicitat del gòtic primitiu.

Aquests trets mencionats no ens donen, però, les característiques més essencials de la seva personalitat. Tot el seu esperit era contemplatiu, abismat en la pregària, amb un intens accent vers la santa humanitat de Crist.

Un bon estudiós de sant Bernat ha escrit, fa pocs mesos, que l'espiritualitat del Sant no és especulativa o conceptual, com si les idees fossin suficients, ni tampoc afectiva, com si fossin privilegiats els sentiments. Més aviat es pot parlar d'una espiritualitat "experiencial" o existencial.

Bernat fou monjo en la vida i en la doctrina. Va escriure àmpliament sobre la vida monàstica. Per a ell la persona monàstica fa part d'una existència comunitària i és un "ésser en relació" que se santifica amb els altres i per mitjà dels altres. Fou el "líder espiritual incontestable" del s. XII.

L'actualitat de sant Bernat creix quan considerem que en el seu temps l'Església va viure una gran renovació. Bernat va entendre, amb clara visió de la realitat, que la reforma que necessitava l'Església era de tipus religiós i espiritual. També el nostre temps té necessitat de renovar l'home interior conforme al Concili Vaticà II.

Aquesta setmana Poblet celebra els cinquanta anys del retorn de la comunitat de monjos al nostre estimat Monestir cistercenc. Gràcies a aquella comunitat Poblet torna a ser ara una comunitat de monjos que preguen, treballen i estimen.

Sant Bernat recordava sovint que si els monjos s'uneixen a Déu en l'Església, no ho fan pas únicament pel seu propi bé, sinó que se senten solidaris de tots els membres de l'Església i del món. Bernat comparava el paper dels monjos a la funció que tenen les dents: "masteguen per a tot el cos perquè existeixen per pregar per a tot el cos de l'Església".

L'Església de Tarragona s'alegra d'aquesta joiosa recordança que els monjos de Poblet celebraran el proper dia 13, acompanyats pels seus germans de Solius i per les seves germanes de Vallbona, de Valldonzella i de Cadins.

+ RAMON TORRELLA i CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat.

ció dels seglars i la fraternitat sacerdotal.

S'havia preparat un qüestionari indicatiu per a cada un dels aspectes, que fou pauta per al treball, al qual va seguir la posada en comú.

A la tarda, el Vicari Episcopal de Pastoral diocesana, Mn. Miquel Barbarà, va fer una presentació dels objectius dio-

cesans per al curs 1990-91 i, a continuació, els Delegats diocesans i els Directors de Secretariat informaren de qüestions d'interès per als preveres.

Fonts de l'Arquebisbat han indicat a la nostra redacció que cal subratllar l'ambient cordial que hi va haver en aquesta trobada i l'actitud participativa i dialogant dels assistents.

PERE ROVIRA

Vinyes, Cellers i Destil·leries.

Blanc de Belart • Alta Mar • Vinya d'Irto • Viña Montal • Raquel Rosé • Viña Mater • Dry Solera • Ranci • Vinum Misae • Mas dels Frares • CALISAY.

Tel. (93) 337 18 12

TORTOSA

42 joves han fet un curs per a monitors

600 infants han passat aquest estiu per les colònies del bisbat tortosí

TORTOSA.- Recentment el Servei Diocesà de Colònies es reüní per fer una valoració del treball realitzat a l'estiu. Primer revisà el curs de monitors, encomanat a l'Escola de l'Esplai de Tarragona, dels dies 2 al 15 de juliol, al qual assistiren 42 joves de diversos pobles. Cal fer notar que treure's el títol de monitor comporta tres passos: participar en un curs; realitzar deu dies de pràctiques en una Colònia; presentar una memòria o treball monogràfic. Cal fer notar que el Servei funcionarà si hi ha bons monitors i ensems es podran instituir grups d'esplai.

Com a propostes per al proper curs, s'ha pensat organitzar un curs de monitors a l'estiu, durant el mes de juliol; després de fer un sondeig per esbrinar la possibilitat de preparar un curs de directors, per a seglars i sacerdots joves que ho desitgin. S'ha pensat organitzar tres trobades de monitors, una per a cada trimestre, que serveixi per a actualització dels monitors. S'ha decidit presentar les programacions conjuntament tots els grups a la Generalitat, al Servei de Joventut i endemés presentar el Servei per a unir-se a la Coordinadora Catalana.

Nombrosa participació

Sobre la participació dels infants i adolescents d'aquest estiu fou la següent en els diferents grups: en les Colònies del Blanquerna han participat 60 infants, en els dos Casals d'estiu 80 i en una ruta 15. A Alcanar, en els quatre torns de nou dies cadascun, n'hi han participat 120. Al Seminari en la Casa del Mascà, en els torns de 6 dies, hi han participat 110; de Flix han anat a Colònies 40. El Servei Diocesà ha organitzat un torn d'onze dies en el qual han participat 100. L'Agrupació Montsianell, un torn amb una participació de 80. Caldria esbrinar les edats que han participat i també els nens i nenes.

Aglutinar els grups

Cada grup prepara les seves programacions i endemés el Servei tindrà la missió d'aglutinar els diversos grups i proposa organitzar unes Colònies pel mes de juliol per a tots els infants de la diòcesi que ho desitgin, sempre tenint en compte la quantitat de monitors disponibles. Els grups que participen són: Blanquerna, Agrupació Montsianell, Alcanar, el Bisbe Moll, Esplai Sant Martí i els Dolors. És un bon treball la tasca d'educar i evangelitzar en el lleure dels infants i els joves.

ANTONI BORDAS
Consiliari

P E T I T S A N U N C I S

VARIS

S'OFEREIX Sr. culte 50 anys d'oficiants per a treballs auxiliars d'oficina i preferiblement botiga. Experiència, seriositat i referències. Truqueu al Tel. 212 54 75 de 2 a 5 i de 21 a 24.

SRA. o SRTA. per atendre botiga de llanes. Cal que sàpiga ensenyar punts de mitja i ganxet. Tel. 232 71 82 o 232 65 15.

PROFESSORA E.G.B. dona classes particulars a grups reduïts, els matins i els migdies. Preus mòdics. Srta. Estela. Tel. 339 31 57.

NOIA cristiana que s'esforça per ser-ho, busca noi de 29 anys en endavant per possible bona amistat i fi matrimonial si Déu vol. Si us plau, escriviu a l'apartat 1.242. Tarragona 43080.

S'OFEREIX Sra. 43 anys per atendre i acompanyar persona sola anciana o malalta, tardes. Experiència i seriositat, amb referències. Tel. 212 54 75.

PSICÒLOGA i Prof. E.G.B., dona classes repàs. També català adults. Experiència i dedicació. Preus mòdics. Tel. 253 14 41.

RESIDÈNCIA per a noies joves. Rda. Universitat. T. 317 79 44 d'11 a 1 i de 5 a 7 hores dies feiners.

INTERESSA noia fixa preferible mitjana edat, tracte familiar, bon sou, assegurança, vacances. Interessades truqueu tel. 253 63 05 dies feiners als matins. Pregunteu Sra. Bosch.

VENC caixa enregistradora molt bé de preu. Interessats tel. 653 27 21.

NOVA RESIDÈNCIA 3.ª EDAT

Ambient familiar
Assistència mèdica
Hab. exteriors, vista excel·lent.
Preus raonables.
Ref. Tel. 418 80 76

VENDES

TEAS

Taller escola d'Arts
Sumptuàries
Centre d'Educació especial
Dedicat a disminuïts psíquics
A partir dels setze anys
Taller especialitzat
Esmalt sobre metall-ceràmica
Tapís i estora
Cultura General
Recuperació Física-Logopèdia
"CLUB-ESPLAI"
Assessorament psiquiàtric
i psicològic
Informació: 215 69 77
de 12 a 14 hores

Si voleu anunciar, ompliu la BUTLETA D'INSERCIÓ a base d'una lletra per quadrat, deixant un espai en blanc entre cada paraula i envieu-ho junt amb un taló nominatiu de l'import total del vostre anunci a CATALUNYA CRISTIANA, carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

125 pts.
250 pts.
375 pts.
500 pts.
625 pts.
750 pts.
875 pts.

NOM .....

ADREÇA .....

POBLACIÓ ..... Tel. ....

PREU LÍNIA ..... SETMANES .....

Calculeu l'import que haureu d'abonar multiplicant el preu de l'anunci pel nombre d'insercions.

Adjunteu un taló o gir postal a nom de CATALUNYA CRISTIANA carrer València, 244. 2.º. 08007 - Barcelona

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

Repertori d'himnes per a la celebració cantada de la Litúrgia de les Hores

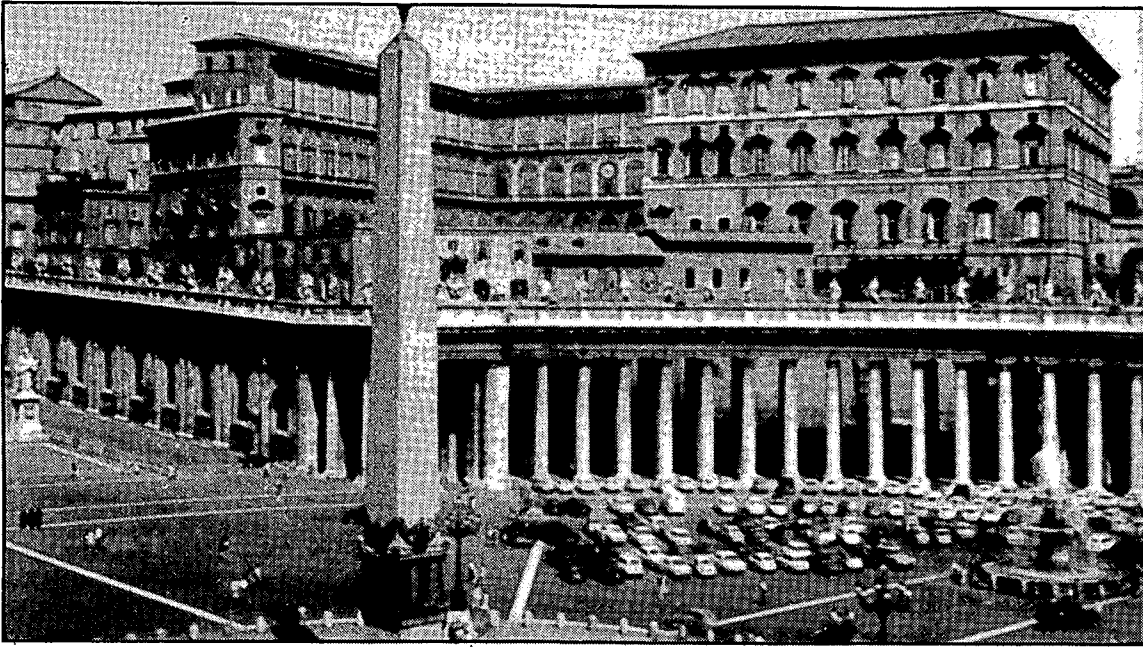
Aquest nou llibre que tenim el goig d'oferir-vos conté els himnes del Diurnal i d'altres de nova creació, tots ells musicats de manera digna i lloable per coneguts autors musicals. Aquests himnes constitueixen un ampli i enriquidor repertori per tots els temps litúrgics, per les celebracions solemnes o festives del santoral, així com per la litúrgia ferial.

De venda a les llibreries.

Format: 14x20 cms. 408 pàgines - Impres a dues tintes. Enquadernació Guaflex, amb dues cintes. P.V.P. (amb IVA): 2.350 ptes.

EDITORIAL REGINA, S.A.
Mallorca, 87-89 - 08029 Barcelona

BARCELONA

Celebrat recentment a Roma

Presència destacada a l'"Escola Tomista de Barcelona" en el IX Congrés Tomista Internacional

BARCELONA.— Del 24 al 29 del passat mes de setembre va celebrar-se al Palau de la Cancelleria Apostòlica, a Roma, entre les places de Fiori i Navona, el IX Congrés Tomista Internacional que, organitzat per la Pontificia Acadèmia Romana de Sant Tomàs d'Aquino, té lloc cada deu anys i aplega els especialistes mundials de la filosofia i la teologia de sant Tomàs. En aquesta ocasió el Congrés va tenir com a referència sant Tomàs en tant

que "Doctor Humanitatis", base temàtica que els més de tres-cents participants inscrits desenvoluparen en sessions plenàries (recordem arà les de Mons. A. del Portillo, Prelat de l'Opus Dei, i la del Prof. F. Canals Vidal, Soci de la Pontificia Acadèmia de Sant Tomàs, entre altres) i en sessions particulars al llarg de tota la setmana, tot centrant-se en la gnoseologia, l'antropologia, l'ètica, la teologia i la història tomistes.

De la nombrosa participació de casa nostra en aquest Congrés volem destacar la presència molt activa de la coneguda Escola Tomista de Barcelona (derivada del magisteri del P.R. Orlandis i continuada per J. Bofill) present a Roma amb una vintena dels seus membres (F. Canals Vidal, J.M. Petit, E. Forment, A. Segura, A. Prevosti, M. Mauri, J.M. Romero, I. Guiu, M. Anglès, F. Torralba, I. Azcoaga, S. Fernández Burillo, J. Ferrer, J. García del Muro, J.M. Moro, E. Palomar, G. Peña...), la major part dels quals mantenen en la actualitat vinculació docent i investigadora amb la Universitat de Barcelona. Entre les intervencions d'aquesta Escola al Congrés ressaltem les del Prof. Canals Vidal, autèntic Mestre de les generacions actuals de l'Escola, qui a més de saludar els congressistes de parla castellana tot recordant-nos la universalitat del V Centenari del Descobriment i Evangelització d'Amèrica, oferí en sessió plenària una part del contingut del seu llibre *Sobre la esencia del conocimiento* (PPU, Barcelona, 1987) referida al caràcter expressiu del logos de l'home, una característica fonamentadora de la metafísica que malauradament és ben poc atesa en els nostres dies.

El Congrés, ja obert amb una encoratjadora salutació del Sant Pare, es tancava amb una audiència privada per a tots els congressistes on el mateix Sant Pare insistia novament en la conveniència de recordar el nostre Sant en tant que Doctor de tota la humanitat.

ORIOI CAMPS

J.M.R.

CARTA DOMINICAL

La cultura del carrer

"La nostra cultura no és la cultura del carrer". Aquesta asseveració la vaig escoltar certa nit a un jove militant. Era totalment certa. Manifestava que els valors que volien tenir en compte en la seva vida no eren els habituals; que l'esquema de comportament moral d'ell i de les seves amigues i amics militants no era precisament el dels carrers, i tampoc ho eren les motivacions d'aïtals comportaments.

Ortega y Gasset va dir que la cultura era una mena de moviment natatori per tal que el subjecte humà no s'enfonsi en el mar de la naturalesa. Aquesta afirmació pot tenir una doble referència. Una és la cultura entesa com a actualització de l'home intel·ligent per tal de no ofegar-se enmig d'una naturalesa que li resulta insuficient per a mantenir-se o, potser, fins i tot hostil a ell. En aquesta hipòtesi, la cultura és l'aplicació de la tècnica i l'ús d'aquesta.

Però la cultura pot ser entesa com l'esforç de l'home per comportar-se raonablement i no deixar-se arrossegar per la pura animalitat. En aquest esforç de l'esperit és evident que no hi entra només la capacitat intel·lectual de l'home. Sense la seva capacitat de bondat-amor, la pura intel·ligència pot no ennoblir-lo.

Més encara, a aquest esforç citat per a no enfonsar-se en la naturalesa, caldria afegir-hi —des de la certesa de la fe— que la cultura és el moviment —com ho és el natatori— de l'home no només per no naufragar en la naturalesa, sinó per arribar a assolir allò que, com a pur do, li és connatural: la sobrenaturalitat. Per això una cultura que ofegui la dimensió sobrenatural no ens serveix als cristians.

Queda dit amb això que els catòlics ens enfrontem —una vegada més, com tantes altres en la història— amb una cultura, la del carrer, la que ens ofereixen els mitjans de comunicació i la que es vol imposar des d'algunes instàncies poderoses, que no solament margina tota transcendència, sinó que s'oposa radicalment a tot allò que suposaria una concepció religiosa de la vida.

Serà suficient de recordar com s'incita a la infidelitat dels esposos, al consum de droga, a la mort dels no nascuts, a la rebel·lia contra tota norma, al consumisme sense límits, a l'agressivitat envers el proïsme.

Parafrasejant la definició d'Ortega, podem dir avui que el sentir religiós és com el moviment natatori de l'home per tal de no naufragar en una cultura i una tècnica que, en determinats aspectes, es torna agressiva per a la noblesa de l'home i fins i tot per a la seva mateixa supervivència. Convé tenir present que ni la cultura de la societat ni la fe personal de cada persona és quelcom cristal·litzat, inamoviblement objectable, sinó que és quelcom que està en procés —un dels seus pols és l'home i l'altre Déu— en el qual juguen els dons de Déu i les nostres tasques. No és cristià, doncs, quedar-nos com a mers espectadors de l'evolució socio-cultural.

Cal dir tot això perquè hi ha àmbits bastant amplis de creients amb una actitud pessimista que els porta a convertir-se en espectadors crítics del procés cultural, però sense capacitat per a considerar-se com a reconductors de l'esmentat procés. Els cristians sabem, millor que els altres, que el món no és fatalment d'una determinada manera, sinó que és com els homes, que són l'ànima del món, volen fer-ho.

+ RICARD M., Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Una veu molesta

És trist constatar que per a certa gent l'Església no té dret a dir públicament la seva opinió sobre qüestions que afecten la moral. Com si el dictat d'aquells que pensen que poden fer-ho tot hagués d'acceptar-se sense discussió.

Si el poder adopta una posició ètica materialista i té cura de procurar que no es contreguin malalties sexuals fins ara incurables, i l'Església diu que, senzillament, no hi està d'acord perquè manquen altres accions més profundes, aleshores aquella gent que al·ludia, protesta d'aquesta intervenció que, fins i tot si es mira des del punt de vista materialista, és ni més ni menys la veu del seny.

Informar, és bo. Però cal informar fins al fons de la qüestió, i no limitar-se a solucions que només són a mitges, i per tant provisionals.

Si quan l'adolescent desperta a la pressió del sexe se l'informa i educa en tots els aspectes, segur que no seria necessari tot aquest espetec publicitari, que no donarà altra resultat que excitar més i més els poc experimentats adolescents i joves.

I, finalment, tot plegat em sembla un muntatge comercial a favor d'inconfessables interessos i que, malauradament, afavoriran tota mena de contranatures. I, ¿s'ha pensat alguna vegada que la naturalesa quan se sent contradita i vexada en les seves lleis es venja subtilment i a vegades brutalment?

Doncs caldria pensar-ho, i fer més cas de la veu assenyada que adverteix.

L'Hospital General de Granollers vol rellevar les Monges Vedrunes

GRANOLLERS.— El Director de l'Hospital General de Granollers, Enric Mayoles, ha proposat un canvi de funcions a dues de les responsables del servei d'infermeria de l'esmentat Hospital, la carmelita vedruna i fins el moment Cap d'Infermeria, Dolors Sitges; i la Directora de la divisió d'infermeria, Pilar Castellanos, membre de la mateixa congregació. Les dues germanes podrien passar a treballar al recinte geriàtric ubicat en l'edifici de l'hospital o a l'escola d'infermeria. Les primeres reaccions s'han donat entre el personal del centre; un grup d'infermeres han recollit signatures com a mostra de suport a la permanència en el seu lloc de responsabilitat de les dues vedrunes.

Ni la germana Dolors Sitges ni Pilar Castellanos volen pronunciar-se sobre el tema de moment. Tanmateix, cercles propers a les carmelites consideren que la congregació no descarta la possibilitat de retirar-se del servei a l'Hospital de Granollers que han realitzat durant 130 anys.

C.C.

URGELL

El bisbe Joan en una reunió de Mans Unides a Balaguer

"La imatge del Tercer Món l'ha de donar el Tercer Món"

BALAGUER. - La creació d'un secretariat permanent de mitjans de comunicació social és una de les propostes aprovades per les delegacions catalanes de Mans Unides-Campanya contra la Fam, en la VIII Trobada celebrada a Balaguer els dies 5 i 6 d'octubre i dedicada als mitjans de comunicació social. El bisbe Joan, President de la Comissió Episcopal de Mitjans de Comunicació Social, Jordi Piquer, de "La Vanguardia", i Albert Sáez, de TV3, van presentar propostes i orientacions que garanteixin i qualifiquin la presència de la Campanya contra la Fam als mitjans informatius.

El bisbe Joan, després de pre-

sentar el mapa actual dels mitjans informatius, explicà les formes d'accedir-hi. Va ser ell qui donà la iniciativa de la conveniència de crear un secretariat permanent de mitjans de comunicació social dins l'organigrama de Mans Unides. La informació i difusió de la problemàtica de la fam en el món no s'ha de limitar a les setmanes de la Campanya, sinó que, segons el Bisbe, "ha de ser un treball a llarg termini". El bisbe Joan també insistí que la Campanya promogui el "diàleg entre el primer i tercer món". Ha de ser un dels objectius prioritaris perquè l'intercanvi d'idees prepari la comunicació de béns. La ponència

del Bisbe seguia l'esquema del document de la UNESCO en el qual McBride exposa el seu pensament sobre els mitjans informatius. Comentà "el nou ordre de la comunicació", que reivindica que la informació sobre els països pobres sigui realitzada per ells mateixos per evitar les manipulacions dels polítics i dels rics en els mitjans de comunicació. "La imatge del tercer món, manifestà el Bisbe, l'ha de donar el tercer món".

Jordi Piquer, redactor de la informació religiosa de "La Vanguardia", enumerà les dificultats que el ciutadà troba per acostar-se als mitjans informatius a causa

dels mitjancers que intervenen com "duaners que deixen passar, però filtren". Amb ell tota l'assemblea valorà molt positivament la potenciació de la presència de Mans Unides als mitjans informatius locals i unànimement va ressaltar la bona acollida de la Campanya contra la Fam als fulls diocesans que van qualificar de "primer mitjà".

La trobada anual de Mans Unides de Catalunya tingué lloc al Sant Crist de Balaguer i hi assistiren un centenar de responsables i col·laboradors en la Campanya contra la Fam als bisbats catalans. Urgell hi tenia la major re-

presentació, un total de 65 persones vinculades a Mans Unides en diferents parròquies.

Imma Capdevila Terrado, nova delegada de Mans Unides

A la trobada hi assistia per primera vegada Imma Capdevila i Terrado, recentment nomenada Delegada diocesana de Mans Unides. Imma Capdevila, de 23 anys d'edat, exerceix el magisteri a la Massana i és filla de l'anterior delegada, Hortènsia Terrado (a.c.s.).

A.M.

DONAR A CONÈIXER CATALUNYA CRISTIANA ESTÀ A LES TEVES MANS

Tu coneixes bé el setmanari CATALUNYA CRISTIANA. El seu rellevant contingut religiós agrupat per seccions, el seu àgil tractament d'actualitat, el seu format de premsa periòdica... Només has de fullejar-lo per adonar-te de l'inqüestionable valor que representa com a mitjà d'informació i cultura religioses. Està a les teves mans.

Però hi ha moltes persones que mai no l'han tingut a les seves mans, que ni tan sols n'han sentit parlar. Persones que per les seves creences i conviccions, sens dubte els interessaria llegir-lo, per poder-se informar i formar, per saber tot allò que passa referent a la religió.

Ara, donar a conèixer CATALUNYA CRISTIANA està a les teves mans. Per això només has de retallar la Sol·licitud de Subscripció i lliurar-la a alguna persona que estigui interessada a rebre el nostre setmanari. Encara millor si li ensenyes el periòdic sencer. D'aquesta manera et serà més fàcil convèncer-lo perquè s'hi subscrigui. Fins i tot, si coneixes les seves dades,

pots efectuar la subscripció tu mateix. Per la teva part seria un detall, un obsequi que segurament t'agradaria.

Sol·licitud de Subscripció a CATALUNYA CRISTIANA

Nom _____ Cognoms _____

Adreça: _____ núm. _____

Població _____ Districte Postal _____

Província _____ Diòcesi _____

Desitjo rebre el setmanari en:

☐ Català ☐ Castellà

Faig pagament de:

☐ 4.800 Ptes.: subscripció anual (52 nús.)

☐ 2.500 Ptes.: subscripció semestral (26 nús.)

Mitjançant:

☐ Xec barrat a nom de la Fundació CATALUNYA CRISTIANA

☐ Domiciliació Bancària segons les indicacions següents *

Banc o Caixa _____ Agència _____

Senyors: Els prego que amb càrrec al meu Compte o Llibreta núm. _____ atengueu el pagament dels rebuts que presentarà la FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA en concepte de subscripció al setmanari CATALUNYA CRISTIANA.

de _____ de 19 _____ Firma del titular del Compte o Llibreta _____

* T'agraïrem que optassis per aquesta modalitat ja que suposa per a nosaltres un considerable estalvi de temps i diners que dedicarem a una major difusió de CATALUNYA CRISTIANA.

Per posar CATALUNYA CRISTIANA a les mans d'un amic cada setmana, retalla, omple i envia aquesta sol·licitud a:

Fundació CATALUNYA CRISTIANA. València, 244 - 2º 08007 BARCELONA

EL CASTELL DEL REMEI. - Vuit joves més s'han consagrat pels vots religiosos al servei dels més pobres, malalts i deficients profunds. El dia 15 de setembre, a la Llar Santa Anna, del Castell del Remei, els joves religiosos de la Creu Blanca han emès els vots de pobresa, obediència, castedat i servei als malalts.

Ha rebut els vots Isidor Lezano, Fundador i Superior Generals Germans de la Creu Blanca, al qual acompanyaven catorze preveres. Josep Vilà, cap de l'arxi-prestat, ha encoratjat els religiosos a la fidelitat a Déu i al lliurament als germans més pobres. Un grup de seminaristes maristes de les Avellanes solemnitava la litúrgia mitjançant els cants i les guitarres. La comunitat religiosa ha ofert un refrigeri a tots els assistents.

Al Castell del Remei quatre religiosos i divuit novicis acullen i tenen cura de cinquanta malalts greus i deficients profunds. Els franciscans de la Creu Blanca el 1979 van obrir les portes del Remei als malalts i el 1988 hi van establir el noviciat. Des del 1987, trenta joves han fet la professió religiosa al Castell del Remei: dotze el 1987, deu el 1989 i els vuit d'enguany.

Els Germans de la Creu Blanca són una família religiosa fundada a Tànger el 1975 per l'actual Superior General. Els seus membres que es consagren al servei de deficients profunds, tant físics com psíquics, han obert trenta centres a Espanya i quatre a l'estranger (Marroc, Veneçuela i Perú).

A.M.

**Catalunya
Cristiana**
215 28 05

GIRONA

L'Associació d'Amics del Sant acordaren fer arribar aquesta petició als bisbes de la Tarraconense en el decurs d'una reunió celebrada al Santuari del Mont

Demanen que sant Galderic torni a ser proclamat patró dels pagesos catalans

GIRONA.- El diumenge, dia 14 d'octubre passat, es va celebrar al santuari de la Mare de Déu del Mont, a l'Empordà, el primer aplec de Sant Galderic, patró dels pagesos catalans fins el segle XVIII, quan les tropes de Felip V envaïren el país. A la una hi hagué un ofici solemne, celebrat pel capellà del santuari, mossèn Joan Carreras i Pera, al final del qual es van cantar els goigs, escrits per Joan Llongueras l'any 1936.

Acabada la missa tingué lloc una reunió de l'Associació d'Amics de Sant Galderic en la qual van participar representants de la Unió de Pagesos, dels sectors del vi, de les flors i de la fruita per discutir les accions a prendre per aconseguir el patronatge del sant català per tota la pagesia. En aquest sentit es va decidir sol·licitar oficialment als bisbes de la Tarraconense la declaració oficial de sant Galderic com a únic patró dels agricultors del Principat.

Sant Galderic va néixer el segle XII a l'altra banda dels Pirineus, però posteriorment va venir al Principat on va viure uns anys amb fama de santedat conreuant la terra. Per

això, després de la seva mort va ser escollit aviat per patró de la pagesia catalana fins que amb la invasió castellana del segle XVIII es va anar imposant el patronatge de sant Isidre. Ara, s'han col·locat entorn de la seva imatge situada en un altar lateral del santuari del Mont unes rajoles que recorden diferents fets de la seva vida. De moment, la imatge que va ser robada l'agost passat i recuperada pels mossos d'esquadra, continua sota la vigilància del jutge que ha de veure el cas.

Tancada al culte una església d'Olot

L'església de Sant Esteve, d'Olot, ha quedat tancada al públic arran de la caiguda d'una motllura de guix de la volta central que pesava uns deu quilos i feia mig metre de llargada. El rector de la parròquia, mossèn Emili Montal, ha explicat que, afortunadament, el temple era buit quan es produí el despeniment ja que d'altra manera hauria pogut provocar alguna víctima.

Ara s'iniciaran les obres d'arranjament de la teulada de

l'església, que ja estaven previstes de feia temps, i s'aprofitaran les bastides per repassar tota la volta. En principi, només es farà la cúpula i a mesura que es vagin repassant les diferents parts s'aniran habilitant pel culte ja que la superfi-

cie interior del temple és molt gran, car té prop de 70 metres de llargada. De moment, però, caldrà celebrar les misses i altres actes litúrgics a l'església del Cor de Maria, que és molt a prop de la parròquia. L'església de Sant Esteve té uns tres-

cents anys només d'existència ja que arran dels terratrèmols del segle XV calgué refer-la pràcticament tota.

El pressupost de l'arranjament del teulat era inicialment de 40 milions de pessetes i s'havia de cobrir amb diners aportats per la mateixa parròquia, el Bisbat, l'Ajuntament d'Olot, la Diputació i la Generalitat. Ara caldrà augmentar

Ho va ser fins passats els fets de l'11 de setembre del 1714, poc després que les tropes de Felip V ocupessin el nostre país

aquest pressupost ja que les obres s'allargaran i no se sap el que poden costar.

L'església de Sant Esteve, d'Olot, té una bonica imatge del patró a l'altar major, feta per l'artista, Josep Clarà, i a la sagristia, s'hi guarda un quadre del Greco que representa Crist amb la creu.

M. CABALLÉ

ESGLÉSIA I ESCOLA

La resposta a un repte

Bo i pensant en la nova Llei Orgànica d'Ordenació del Sistema Educatiu (LOGSE), havíem donat un títol ben significatiu a la nostra reflexió de fa quinze dies: Un repte als professors.

Recordàvem que, en el Títol Quart, la llei imposa als poders públics que donin prioritat a set factors que afavoreixen la qualitat i millora de l'ensenyament, objectiu primordial de la reforma educativa.

I afirmàvem: "Com en el cas dels Manaments, els cinc primers factors es redueixen a un de sol: equips directius i professors qualificats que siguin capaços de donar un impuls a la renovació de l'escola: una nova organització interna i un nou enfocament a l'acció educativa. Heus aquí el repte que la LOGSE planteja als professors. L'èxit de la reforma està en les seves mans".

Doncs bé, en les dues darreres setmanes hem estat testimonis d'una realitat molt encoratjadora que val la pena de conèixer. Per això ens en fem ressò.

El Secretariat de l'Escola Cristiana de Catalunya ha preparat un estudi crític de la LOGSE i un material per a la formació permanent dels claus-tres de professors. Com que calia donar-ne informació a totes les escoles interessades i també donar orientacions pràctiques per a fer-ne ús, es convocaren unes sessions de treball per a membres d'equips directius. Es feia una recomanació: que participessin en les sessions almenys tres directius de cada escola, ja que l'impuls a la renovació d'una escola i la formació dels professors han de

ser iniciativa i responsabilitat de l'equip directiu del centre.

La tesi del Secretariat és clara: si els equips directius de les escoles cristianes estan formats per professors competents i cohesionats, amb ganes d'impulsar la renovació, la LOGSE no ens ha de fer cap mena de por. És més, estarem en condicions de treure'n el màxim de profit possible i de superar-ne les deficiències. Per això creiem que no és hora de perdre temps, quan es tracta d'una feina de tanta transcendència.

Les sessions de treball programades s'han realitzat a Vic, Manresa, Lleida, Tarragona, Girona i Barcelona, i a l'hora de fer-ne una valoració hem de manifestar que ha estat una experiència extraordinàriament satisfactòria.

Si és veritat que l'èxit de la reforma està en mans dels professors, i que els equips directius hauran de ser els impulsors del procés de canvi que caldrà posar en marxa a totes les escoles, no podem tenir dubtes respecte als resultats de la implantació de la LOGSE a les escoles cristianes: la qualitat de l'educació millorarà i, amb la qualitat educativa, també l'acció evangelitzadora.

Ho garanteixen els dos milers de professors que han participat en les sessions de treball realitzades. Amb la seva actitud han manifestat que la primera resposta que pensan donar al repte de la LOGSE serà la qualificació professional.

Aquests no han de tenir por a cap reforma.

FRANCESC RIU

Una novetat editorial que completa una obra ben acollida:

ADVENT-NADAL, QUARESMA-PASQUA, ANYS I i II (2 vols.)
TEXTOS PATRÍSTICS I ECLESIASTICS DEL LECCIONARI MONÀSTIC

Publicat amb anterioritat: Temps ordinari, Anys I i II (2 vols.)

Els dos nous volums dedicats als "temps forts", juntament amb els publicats anteriorment corresponents al temps ordinari, completen en llengua catalana, el que ja és publicat en italià (L'Ora dell'Ascolto) i en castellà (Leccionario monástico). Un servei de qualitat per als cristians interessats en la lectura dels Pares de l'Església i en la Litúrgia de les Hores.

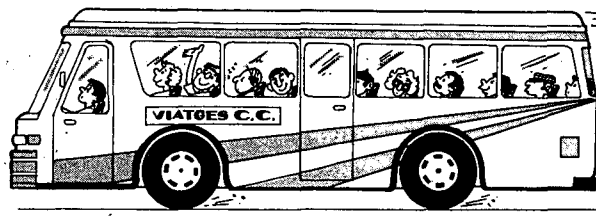
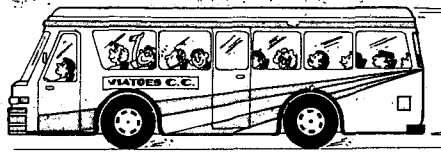
Contenen els textos corresponents a la segona lectura de l'Ofici de lectura, amb els seus responsoris, d'acord amb el leccionari bíblic biennal de la Litúrgia de les Hores romana (assenyalat també en sigles i amb els responsaris). És un enriquiment per als qui reciten l'Ofici de lectura.

És un recull de textos de la tradició literària cristiana, que enriquirà i alimentarà la fe dels lectors interessats a pouar en aquesta font.

Preu dels dos nous volums: 5.500 ptes.

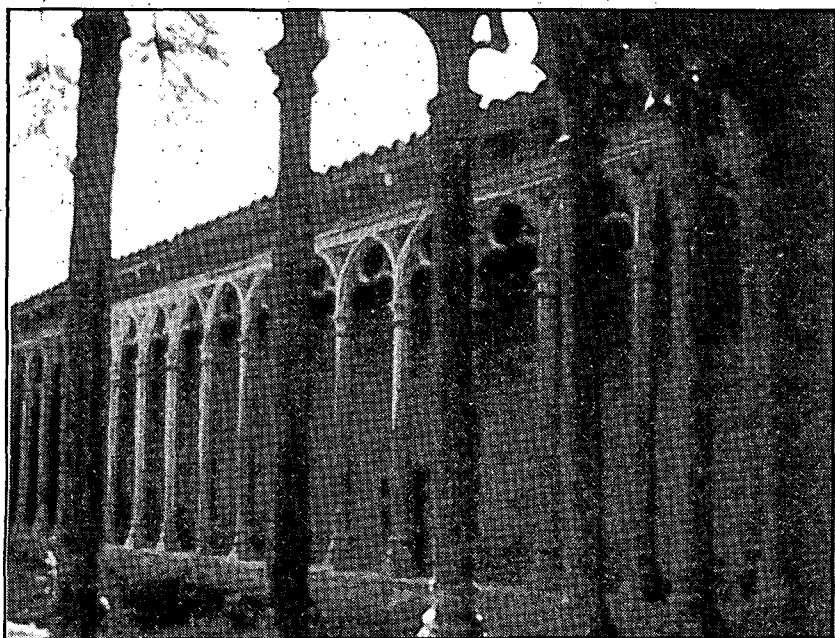
Els trobareu a: Monestir de Sant Pere de les Puel·les. C/ Anglès, 55 - 08017 BARCELONA. Telèfon: 203 89 15.

També els podreu recollir al Centre de Pastoral Litúrgica. C/ Rivadeneyra, 6, 7è. - BARCELONA, si prèviament els demaneu al Monestir.

LVIII VIATGE CULTURAL

Dia 25 de novembre

VISITAREM **CASTELL DEL REMEI i BALAGUER**

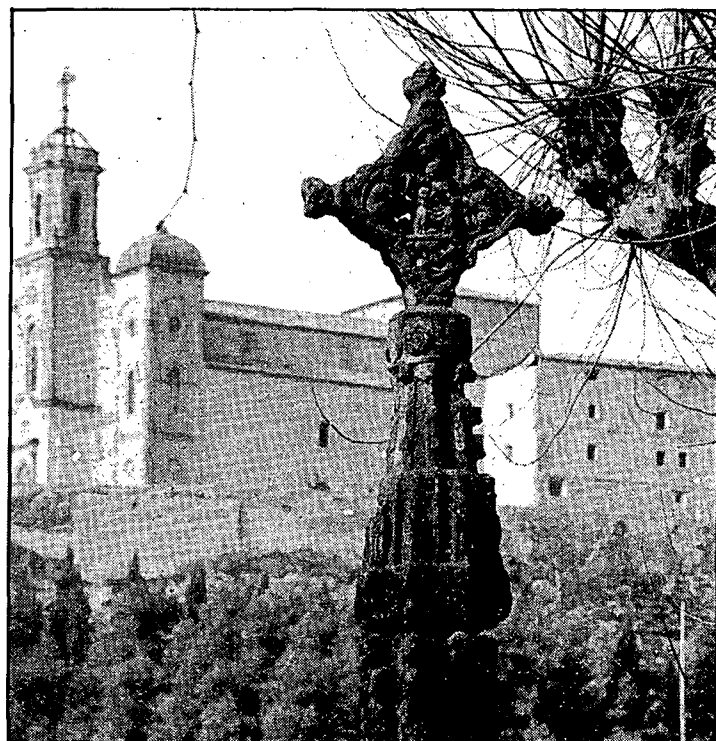

Preu 3.000 ptes., comprenent viatge, propines, sorteig de llibres, dinar al restaurant. Per reserva de places truqueu al tel. 215 27 39. La sortida serà a les 7,30 del matí, del carrer València xamfrà Balmes.

Preguem els participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte, en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada, en hora hàbil per complir el precepte dominical.

DINAREM
RESTAURANT
EL FARO

CTRA. DE BALAGUER
A TÀRREGA
Km 2'15
TEL. 44 50 23
BALAGUER

Manifest per la pau al Golf. Iniciativa d'una CVX

"Res no justifica el preu d'una guerra"

Mentre el soroll dels cotxes i dels claxons envaeix el carrer Pau Claris, en Toni Soler treballa en el seu despatx recollit i bastant silenciós. Un cop tancada la porta el brogit queda a fora i l'entrevista, que toca un tema tan candent, es desenvolupa amb molta serenitat.

—“La idea va sorgir quan un grup de gent de la Berchmans comentàvem el conflicte del Golf Pèrsic amb bastant de preocupació, sobretot per l'ambient que s'anava creant —diu Toni Soler—. Observàvem la indiferència de molta gent i ens revoltàvem. Primer vam pensar a escriure una carta als diaris, però, tot i que les cartes són prou llegendes, pensàrem a impulsar alguna cosa que obtingués un ressò més gran i que alhora ens comprometés més.

Férem un esborrany del que volíem dir i elaboràrem unes propostes concretes d'acció. Tot això va ser presentat a la Comunitat de Berchmans i, un cop aprovat, vam enviar-ho a diverses entitats. —I afegiu—: Estem segurs que ens hem deixat moltes entitats, però els nostres mitjans són escassos.

També decidírem unes propostes concretes d'acció per incitar un compromís intern. La pregària és important, perquè com a cristians hem de creure en la pregària; considero que és la primera manera de ser conscients i de servir la causa de la pau. I pensàrem en el símbol de la flama encesa, ja que aquest signe visible transparenta una realitat interna vital i no visible: el desig de construir un món de pau.”

—Per què creieu que ha tingut tan bona acceptació? Unes cent entitats s'han adherit al manifest...

La guerra del Golf ha provocat una greu tensió internacional. Els interessos geopolítics i econòmics (en especial sobre el tema del petroli) han dificultat la recerca d'un camí de diàleg i han conduït la reacció de les potències occidentals a incrementar l'espiral de la violència. Per aquest motiu, entre d'altres, la Comunitat de Vida Cristiana (CVX) Berchmans, de Barcelona, va redactar un manifest on expressava el seu total rebuig a la guerra i feia un cant d'esperança per a la pau. Aquesta iniciativa s'adjunta a altres iniciatives promogudes per Justícia i Pau i pel Focolari, de manera que l'Església també respon als reptes d'aquest temps. Parlem amb Toni Soler, membre de Berchmans i professor al col·legi “Sagrat Cor” del carrer Casp de la ciutat Comtal. Ell explica el procés de gestació del manifest i les actituds profundes que van acompanyar la seva redacció.

Es evident que mai no s'ha d'envair cap país.

—“Tinc la sensació que el terreny estava abonat... Veuràs, al marge de les declaracions oficials dels polítics i dels Mitjans de Comunicació, mol-

tes persones es mostraven contràries al muntatge que s'estava construint. Aleshores, crec que qualsevol iniciativa que recollís el neguit de la majoria

en contra d'una guerra era ben acollida.” Somriu: “Hem posat fil a l'agulla en un moment que hi havia molts fils i moltes agulles per enfilar.”

—Què tenia d'especial aquest conflicte que heu redactat un manifest?

—“Participen en aquest conflicte soldats del nostre país, és a dir, el Govern ha pres una postura molt concreta en l'afet. A més, precisament perquè s'hi juguen moltes coses de tipus econòmic s'ha produït la reacció bèl·lica que s'ha produït... S'emascara la reacció com una defensa dels Drets Humans d'un país envaït —i és evident que no s'ha d'envair cap país—. Afegiu amb èmfasi: “Així i tot, quan ha convingut a les potències s'ha envaït un país i no ha provocat cap reacció internacional. Però aquí, justament perquè ni ha tants interessos, és vergonyós que s'emascarin les postures bèl·liques com una defensa dels Drets Humans.

Hem de denunciar que no se'ns diu tota la veritat i que hi ha coses més importants que el petroli, per exemple la vida de les persones. Repugna la consciència sentir parlar del nombre de morts que podria haver-hi si es desencadenava una guerra. La consciència de la humanitat no justifica el preu que es pagaria per una guerra.”

—Hi haurà noves iniciatives d'aquesta mena en altres temes?

—“No ho sé... Penso que l'important no és tant que nosaltres fem iniciatives, com que estiguem ben deserts i que ens apuntem a qualsevol iniciativa que sorgeixi de l'honestat i de la voluntat de respondre als reptes d'avui. D'aquesta manera, l'Església avança i és oberta.”

NÚRIA ORIOL PALAREA

Un centenar de comunitats i entitats cristianes de Catalunya han unit les seves veus per manifestar el seu rebuig a la possibilitat de guerra en el Golf Pèrsic i l'Orient Mitjà.

En el text signat per totes elles afirmen, entre d'altres coses que la pau és prioritària, per damunt de qualsevol anàlisi política o econòmica, perquè ho és també la vida de les persones. Assenyalen com a condicions indispensables per a la pau l'eliminació de les escandaloses diferències entre països industrialitzats i països subdesenvolupats i el respecte per la justícia i els drets dels homes i dels pobles.

En aquest mateix text fan constar el seu propòsit d'iniciar pregàries per la pau i de mantenir encesa la flama d'un ciri, com a signe que la pau és encara viva a casa nostra. Declaren sentir-se germans dels pobles àrabs i conviden les comunitats de qualsevol confessió, de manera especial les comunitats islàmiques i jueves, a unir-se a la iniciativa i a mobilitzar-se per salvar la pau amenaçada.

Aquesta iniciativa, sorgida de la Comunitat de Vida Cristiana Berchmans, ha trobat un ampli ressò: parròquies, algun consell interparroquial, alguna delegació diocesana, comunitats religioses —algunes tota la província— col·legis, comunitats i moviments cristians laicals i entitats diverses, amb les seves respostes mostren un terreny adobat i que són moltes les persones i institucions que no volen acceptar amb indiferència la preparació d'una guerra.

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació SOS Kinderdorf International (adherida a la UNESCO)

Vois donar una llar a infants que no en tinguin?

Desitjo fer-me AMIC D'ALDEES INFANTILS SOS DE CATALUNYA

Passeig de Sant Gervasi, 24 - 08022 Barcelona - Tels. 417 75 39

1. — Amb la subscripció de:

_____ Ptes.

que faré efectives amb pagament: Trimestral ☐ Semestral ☐ Anual ☐

2. — Apadrinant a:

Un infant amb 2.500 ptes. al mes ☐

Una casa amb 10.000 ptes. al mes ☐

Nom i dos cognoms: _____

Adreça: _____

Població: _____

Banc o Caixa d'Estalvis: _____

Agència: _____

Direcció: _____

Compte corrent o Llibreta d'Estalvis núm. _____

Senyali amb una X els requadres que li interessin.

Les obres s'han dut a terme per subscripció popular

Restaurat el claustre de la catedral de Tarragona

El dia 19 de novembre tindrà lloc la inauguració

En entrar a la catedral de Tarragona es poden contemplar una gran varietat d'estils arquitectònics de diverses èpoques de l'antigor. La capella més important del claustre (del segle XVI) és la que conté la imatge de la Verge Maria, una talla de noguer del segle XIII que mostra la Mare alletant el seu fill. L'estat de conservació de la capella era molt dolent i es decidí restaurar-la. Després d'un any i mig de treball, la capella restaurada obrirà les portes al públic el 18 de novembre d'enguany. Les obres han estat possible sobretot per la col·laboració popular.

"El mes de novembre de 1987 —explica mossèn Felicià Pagès Vidal, Degà-president del Capítol de la Catedral i membre de la Comissió per la Restauració de la capella— es féu una petició per restaurar la capella de la Mare de Déu del Claustre. L'any següent, el Capítol catedralici creà una comissió paritària que

s'encarregués de l'afer i que ara, acomplertes les seves funcions, es dissoldrà".

Aquesta capella de planta de creu llatina i una cúpula quadrada central de 6x6 metres té el cambril de la Verge al fons, construït sota el carrer posterior entre el Pla de Palau i el carrer del Seminari. El conjunt interior està profusament

decorat. Les pintures cobreixen els murs, les voltes, la cúpula i el cambril d'elements florals i figuratius.

Els danys de la capella

El deteriorament s'ha produït amb el pas del temps a causa de la humitat ambiental que provocava la caiguda continuada de les pintures i dels relleus, així com dels paraments i dels arcs. Per una banda, la humitat puja del terra, impregna els murs i fa caure el revestiment, provoca el fenomen de la capil·laritat —quan deixa de ser horitzontal la superfície lliure d'un líquid en contacte amb una paret sòlida—. Per una altra, la ubicació de la capella, sobre la qual hi ha un terrat en bastant mal estat, ja que es filtra aigua. Segons mossèn Felicià Pagès: "El cambril està empotrat sota una muntanya i el carrer de Sant Pau. Els aiguats han mogut el rocam i la sorra i hi han efectuat més danys". La manca de ventilació contribueix a perjudicar els diversos elements artístics que conté.

S'encarregà a l'arquitecte diocesà de l'arquebisbat de Tarragona, Joan Figuerola i Mestre, que fes un estudi valoratiu per comprovar la magnitud del deteriorament, elaborés un projecte i estimés el pressupost per la restauració. En principi el càlcul de la inversió arribà als 18 milions de pessetes. Tanmateix, els darrers aiguats de tardors han provocat nous desperfectes en el cambril i els arranjaments han augmentat el cost final fins a uns 30 milions.

L'equip principal de treball s'ha compost de l'arquitecte Joan Figuerola i Mestre, del restaurador Eustaqui Vallès, cap del taller de Restauració Permanent de la Catedral de Tarragona, i de l'empresa Construccions Mateu-Tomás S.A. que ha dirigit les obres.

30 milions de pessetes

La major part dels diners han vingut per subscripció popular, ja que és un projecte d'una part del conjunt monumental-artístic, històric i religiós de la ciutat de Tarragona amb projecció mundial. Molts turistes visiten la catedral i estudiosos de tots els països fan

tesis i tesines doctorals sobre aquesta. També molts fidels veneren la Mare de Déu del Claustre, Patrona de la ciutat i de la comarca, i han volgut col·laborar amb les pròpies aportacions a les importants despeses que suposa la restauració. La Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament i la Diputació de Tarragona i diverses empreses privades han ajudat en la consecució del projecte.

"Li explico una bonica anècdota —comentà el Degà-President del Capítol de la catedral— de les subscripcions populars. Va venir una senyora i ens donà l'aportació d'ella i de la seva mare. A part ens oferí l'aportació del seu fill de 5 anys que contribuï amb tots els estalvis de la guardiola. Va ser un donatiu d'una àvia, d'una mare i d'un nét". —Acaba amb un somriure: "La gent ha col·laborat amb el que pot, uns han donat més i altres menys".

Una restauració acurada

El projecte de restauració s'ha centrat en diversos aspectes: S'ha reparat el terrat su-

perior, s'ha impermeabilitzat i s'ha pavimentat de nou.

S'han netejat els revestiments afectats per la humitat. Després s'ha revestit amb morter a un metre d'alçada tot el perímetre dels murs interiors.

Les parets s'han estocat de nou amb un dibuix igual al que hi havia anteriorment. També s'han retocat les pintures dels paraments, dels arcs i de les voltes.

S'han refet les cornises i s'ha reparat el sostre de la sagristia.

Per evitar les humitats s'ha incorporat fibra de vidre per canalitzar l'aigua, una xarxa d'electrodes, cambres de ventilació i s'ha substituït la terra per grava. A més s'ha aprofitat per renovar la instal·lació elèctrica i la il·luminació que eren deficientes.

Els actes inaugurals

L'últim dia de la novena a la Mare de Déu del claustre, el 18 de novembre, tindran lloc els actes d'inauguració de la capella, que consistiran en la celebració d'una missa pontifical presidida per l'arquebisbe

La talla de la Verge és càlida i afectuosa.

Pinzellades

La imatge de la Mare de Déu del Claustre és una de tantes incògnites que planteja la Seu de Tarragona. És molt semblant a la Verge del timpà de la portella esquerra de la façana de la Catedral, en la qual hi ha un conjunt escultòric que representa l'adoració dels Mags. Se suposa que les dues imatges varen ser fetes pel mateix escultor. La portella fou construïda en temps de l'arquebisbe Bernat Olivella i de l'obrer Ponç de Guàrdia, o sigui entre els anys 1283 i 1287.

El primer document que es refereix a aquesta imatge és el testament de la vídua de Domènec Joan, del 13 de febrer de 1406, que deixà una quantitat de diners per teixir un mantell per a la imatge de la Verge que hi havia a la paret del Claustre, davant la capella de Sant Bernat (avui de les Neus).

L'any 1259 a la catedral hi havia un

altar dedicat a la Mare de Déu del Claustre, entre l'altar major i el de la Verge, que per la seva situació actual de Santa Maria de la Verge. Aquest altar va ser construït entre els anys 1346 i 1359 d'Anglesola i Bernat. El 1368 es realitzà l'obra de la Verge, que teixí estil que la catedral.

Se sospita que l'altar del Claustre era una capella i que va ser destruït d'unes reformes. No hagués estat venut de la canònica; cap documentació.

Devocions a la Verge

El 30 d'octubre de 1368, Francesc Soldevila, cap del Capítol per constr

La humitat va deteriorar molt la capella.

de Tarragona, Ramon Torrella, a las 7 de la tarda i a continuació es traslladarà la imatge de la Verge en processó a la capella esmentada. L'Schola Cantorum dels Amics de la Catedral i els organistes de la catedral de Tarragona han preparat l'acompanyament musical. En el petit recinte de la

capella s'ha colocat un circuit tancat de televisió perquè des del claustre es pugui contemplar l'entronització de la Mare de Déu. El dilluns, 19 a les 11 del matí, es beneiran les obres i es consagrarà l'altar amb una celebració eucarística.

Francesc Magaroles Orten, membre de la Comissió per la

Restauració de la Capella, va avançar que a principis de l'any vinent s'iniciaran les obres de restauració de la façana de la catedral i "d'aquesta manera, a poc a poc, embellirem la nostra ciutat de Tarragona i la nostra catedral".

NÚRIA ORIOL PALAREA

Il·luminats amb la claror dels seus ulls

La imatge coronada de la Mare de Déu del Claustre reflecteix aquella llum que ve del cel i que "il·lumina tots els homes" (Jo 1,9) i en la servitud humil de la santa imatge, hi reconeixem la "benaurada" de generació en generació (Lc 1,48).

La Mare de Déu la trobem asseguda al claustre de la Seu metropolitana de Tarragona. Hi era ja abans que allí s'hi bastís una capella. Ben a començaments del segle XV, una vídua de Tarragona, que es deia Dolça, volgué deixar en testament "que es faci un mantell a la imatge de la verge Maria que hi ha en la paret del Claustre".

L'any 1911, l'arquebisbe Costa i Forneguera, coronava canònicament la imatge de la Mare de Déu del Claustre després de la Missa pontifical, oficiada per aquell altre servent de Déu que fou el bisbe Torras i Bages.

Any rera any els tarragonins celebren la novena a la Mare de Déu del Claustre per manifestar la seva devoció a la Mare del Fill de Déu. La imatge mostra la Mare que alleta, assegut sobre el seu genoll esquerre, aquell que seu a la dreta del Pare.

Els tarragonins i tarragonines que veneren la imatge de la Mare de Déu del Claustre es deixen il·luminar amb la claror dels seus ulls tan grans, i amb el poeta es pregunten:

"¿Per què ens mireu, Verge Santa
amb aquests ulls tan oberts?
Doneu-nos l'esgarripança
de vells miracles complerts".
(Maragall)

Els devots de la Mare de Déu del Claustre saben que aquesta invocació obté "miracles" espirituals. La lloança a la Mare virginal porta a estimar la virginitat. A estimar-la en la joia de la pobresa, en la generosa missió dels qui treballen pel Regne de Déu, en la confiança dels fruits de la felicitat. En aquest sentit, són cridats a l'escola de la mare de Déu del Claustre les persones de vida consagrada i tots els qui exerceixen el ministeri pastoral.

En el recer del claustre, en la Mare virginal, els esposos cristians hi troben la gràcia d'un amor generós al servei de l'educació dels fills i amb la Verge aprenen a escoltar la Paraula de Déu i a comunicar-la amb joia a fi que també creixi la fe.

En la Mare virginal, mirall de puresa, els joves, nois i noies, hi troben l'exemple d'un sí sense condicions, una actitud de disponibilitat per viure l'evangeli i per fer renéixer l'esperança en la seva vida i en la societat.

Tothom qui va sovint al Claustre aprèn a pregar i a suplicar. Aprèn a mirar amb confiança el rostre de la Mare amable, i la claror d'aquells ulls tan oberts il·lumina l'interior del seu cor.

RAMON TORRELLA i CASCANTE
Arquebisbe de Tarragona i Primat

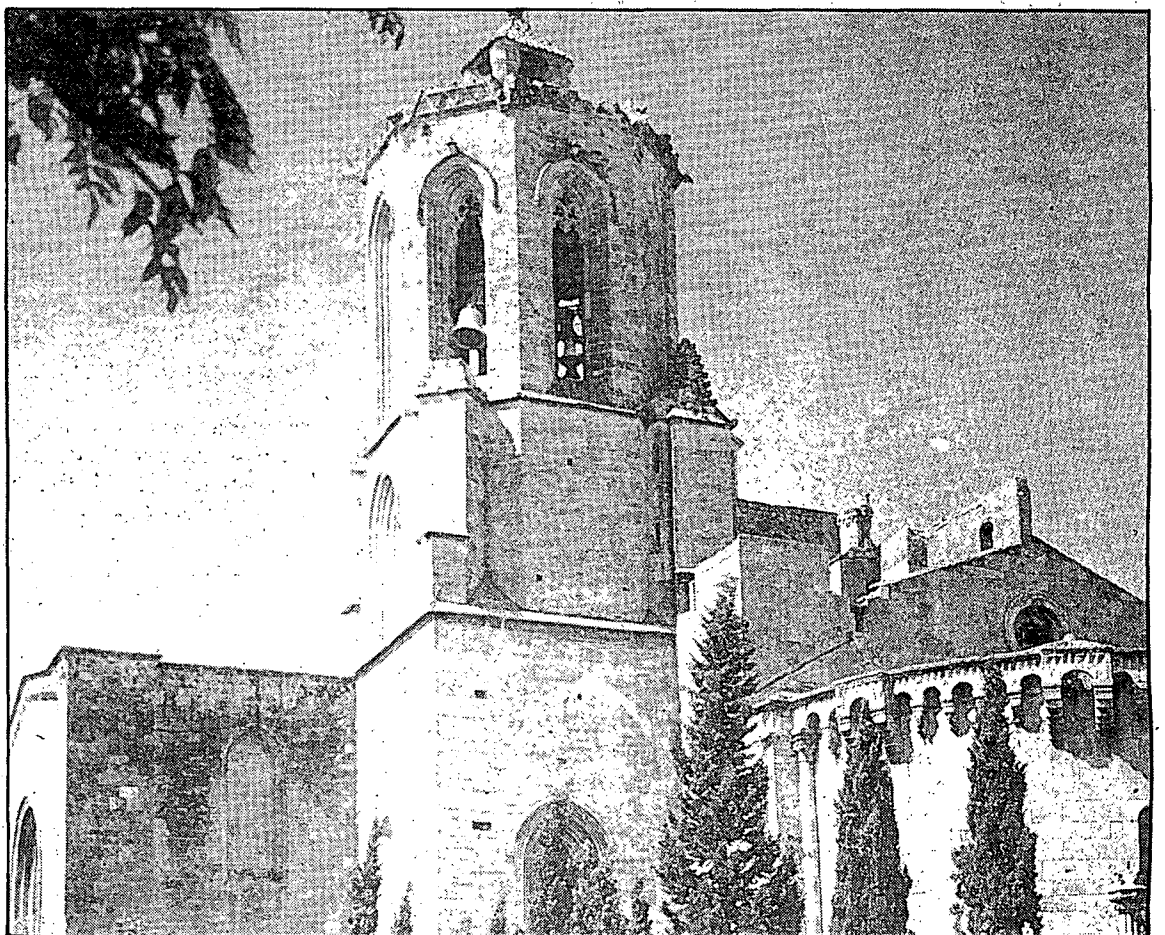
històriques

Mare de Déu, situat a l'extrem de l'edifici i el de sant Agustí, la ubicació correspon a l'acromioclavicular de Maria dels Sastres. Ser renovat entre els segles XIV i XV pels obrers Guillem i Joan d'Albió. L'any 1514 l'hospitaler, Joan de la Verge, demanà permís al papa per construir una capella al lloc

que ocupava la imatge de Sant Climent en els Claustres, per posar-hi la talla de la Verge que estava en una paret del mateix lloc. Anys més tard, en 1520, l'ardiac de Sant Llorenç, Lluís Munyós, amplià la capella feta per Soldevila. En el seu enterrament es dona a la imatge, per primera vegada, el nom de Verge del Claustre en el llibre del Teuler. En 1674 es renovà i amplià de nou la capella per la promoció de l'arquebisbe Fra Manuel de Espinosa, el qual la beneí el 10 d'octubre de 1680.

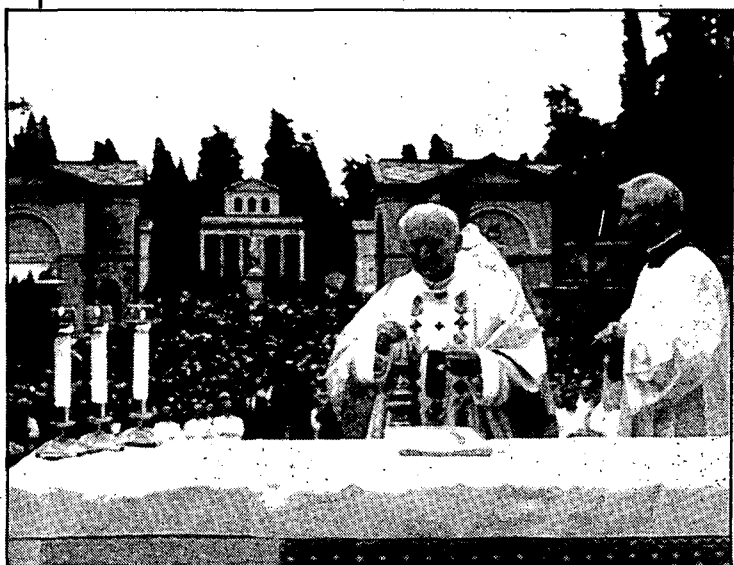
En 1811 va caure una bomba durant la guerra contra Napoleó, que enderrocà la cúpula de la capella i destruí l'altar. Es pogué restaurar i es féu un altar provisional que durà fins al 1852, quan el Dr. Josep Caixal, després bisbe de l'Urgell, va promoure la construcció de l'actual.

N.O.P.

La catedral de Tarragona, una obra exemplar de transició entre el romànic i el gòtic.

Objectiu obert

El Papa celebrà el Dia de Difunts al cementiri de Verano, a Roma.

El passat dia 31 d'octubre, el president Bush rebé el cardenal Agostino Casaroli a la Casa Blanca.

Un curiós mosaic a l'interior de la església del "Sacro Cuore Eucaristico", a Terni (Itàlia), en el qual figuren Joan Pau II, Mikhaïl Gorbtxov i la seva esposa Raïsa.

Dimecres, 31

Barcelona: protesta de la Generalitat arran del viatge de Gorbtxov a Barcelona

Una declaració institucional de la presidència de la Generalitat acusa el govern central de boicotejar la visita de caps d'Estat i de govern a Catalunya, i quan aquestes es realitzen d'ignora sistemàticament que la Generalitat és la màxima representació del poble català. La nota diu que en la visita de Gorbtxov a Barcelona que tingué lloc el diumenge passat, els plantejaments negatius de l'Administració central van arribar al seu punt culminant. El document recorda que el president de la Generalitat assumeix la representació ordinària de l'Estat a Catalunya quan no hi ha el rei o el president del govern.

Jerusalem: jornada de violència

Després que el govern israelià suprimís la prohibició d'entrada i estada a Israel dels habitants de les zones ocupades de Cisjordània i Gaza, s'han produït nous atemptats. Un jove palestí morí quan manipulava un artefacte explosiu; un policia i un civil israelians foren apunyalats, i un jove àrab fou abatut per trets de soldats israelians.

La crisi del Golf: novament llenguatge de guerra

Totes les pressions i entrevistes diplomàtiques no aconsegueixen un canvi substancial de la situació, i el fantasma de la guerra torna a fer la seva aparició. Saddam Hussein ha advertit als seus generals que estiguin a punt per fer front a un atac dels EUA i dels seus aliats. Mentrestant, el president Bush diu que se li acaba la paciència i que no exclou l'opció militar contra l'Iraq. Els observadors polítics creuen que el secretari d'Estat, James Baker, en la seva pròxima visita a la regió del conflicte, tractarà amb els aliats dels EUA al Pròxim Orient d'un possible calendari d'ofensiva militar. La iniciativa d'una conferència interàrab, llançada per Gorbtxov, amb el suport de Mitterrand, es veu encara com una possibilitat de solució pacífica.

Dijous, 1

Iraq: una de calenta i una de freda

La veritat és que les declaracions d'un i altre ens tenen força desconcertats, però mal va quan les paraules s'escalfen massa. Primakov, l'infatigable i pacient enviat personal de Gorbtxov va declarar ahir que l'URSS no s'oposaria a una guerra contra l'Iraq si s'esgotessin les possibilitats d'una solució pacífica, si bé va dir que l'URSS no prendria part en una acció bèl·lica. Per altra banda, el president Bush, va declarar que ja estava tip de les vexacions i de la tossuderia iraquianes. També Primakov va dir que hi ha canvis en l'actitud de Saddam Hussein el qual mostra més disposició a una solució política. Per altra banda s'ha confirmat que Xevardnadze i Baker es trobaran a Ginebra el dia 9, després que Baker hagi fet una gira per diversos països del Pròxim Orient, a més de França i el Regne Unit. La premsa iraquiana diu que el país es manté en estat de màxima alerta per fer front a un atac de l'enemic americà. Tot i que Mubàrak es mostra escèptic a una solució interàrab, ahir els ministres d'Afers Estrangers d'Egipte, Síria i l'Aràbia Saudita es van reunir llargament. Saddam ha dit que veuria amb bons ulls una conferència entre àrabs per mirar de trobar una solució al conflicte.

Israel: continua la violència

Ahir una patrulla de l'exèrcit israelià va ser sorpresa per una emboscada que li va parar un grup palestí, que disparà trets i féu esclatar dos explosius. Un soldat resultà ferit. El govern israelià ha pres me-

sures perquè els palestins de Gaza i Cisjordània que hagin pres part en la intifada o estiguin fixats per la policia no entrin a Israel. Els observadors polítics preveuen una escalada de la violència.

Nova Delhi: s'estenen els enfrontaments entre hindús i musulmans

Tot començà quan els hindús es mostraven decidits a destruir una mesquita que segons ells està edificada sobre un antic temple hindú que commemorava el naixement del déu Rama. L'enfrontament entre les dues comunitats ha provocat ja gran nombre de morts i ferits, i és a punt de provocar una crisi de govern.

Divendres, 2

Dimiteix el vice-primer ministre anglès

Sir Geoffrey Howe, vice-primer ministre britànic presentà ahir la seva dimissió com a vice-primer ministre del govern de Margaret Thatcher. La causa és el seu desacord amb la política del govern anglès en relació amb la Comunitat Europea. Les reserves del govern presidit per Margaret Thatcher en relació a la unió política i econòmica europea no són del grat de sir Howe. Això fa que una part important de membres del partit conservador es comencin a plantejar si han de continuar donant el seu suport a la primera ministra. Geoffrey entrà en la política els anys setanta, i és considerat un hàbil diplomàtic i un dels pilars fonamentals de la política desplegada pel govern Thatcher durant els seus onze anys de gestió. El detonant ha estat la no acceptació per part del govern de la segona fase de la unitat monetària europea.

Iraq: la guerra pot esclatar en qualsevol moment

Així ho digué ahir, Latif Nassif al-Jassem, ministre d'informació iraquiana. L'exèrcit, i les anomenades milícies populars estan en permanent estat d'alerta. Per segona vegada, en tres dies, Saddam Hussein es reuní amb l'Estat major de les forces armades. Ahir foren alliberats quatre ostatges nord-americans. Els ostatges occidentals retinguts són encara quatre mil.

Washington: "Busco desesperadament la pau en el Golf"

Manifestà el president Bush a Burlington (Massachusetts), afegí, però, la retirada de Kuwait ha de ser total i incondicional. Els EUA que ahir es van fer càrrec de la presidència del Consell de Seguretat de l'ONU, aprofitaran aquesta circumstància per pressionar políticament al màxim el règim iraquiana.

Dissabte, 3

Bagdad: continua la guerra de les paraules calentes

El govern nord-americà ha dit als familiars dels ostatges retinguts com a escut humà en llocs estratègics de l'Iraq, que no facin cas de la invitació de Saddam Hussein perquè visitin els seus parents durant les festes de Nadal. Ahir un grup de periodistes occidentals residents a Bagdad foren autoritzats a visitar ostatges retinguts en llocs estratègics. Tots els ostatges declararen que rebien bon tracte. La premsa iraquiana diu que una guerra al Golf no seria llampec ni limitada a Kuwait.

Londres: després de la dimissió de Geoffrey Howe

S'accentuen les divergències i el malestar en el si del Partit Conservador. Margaret Thatcher ha

fet ràpidament els canvis convenients en el govern, però això no ha silenciat les veus discordants ni ha frenat el creixent corrent anti-Thatcher. Els observadors polítics creuen que importants sectors del Partit estan preparant la candidatura alternativa a la senyora Thatcher de cara a les properes eleccions.

Nova Delhi: continuen els aldarulls interreligiosos

Tot i que efectius de l'exèrcit patrullen per les principals ciutats del país, ahir varen continuar els enfrontaments entre musulmans i hindús. Més de trenta ferits i setze morts és el balanç de la repressió d'una multitud de 10.000 en un nou intent d'assaltar la mesquita d'Ayodhya.

Washington: Bush visitarà el Pròxim Orient

Enmig d'una atmosfera d'alta tensió política i militar sobre el règim de l'Iraq, ahir s'anuncià oficialment, que el president Bush visitarà el pròxim 22 de novembre l'Aràbia Saudita i Egipte, acabada la Conferència de Seguretat i Cooperació Europea que tindrà lloc a París del 19 al 21 de novembre. El general nord-americà Schwarzkopf ha dit que, en l'eventualitat d'una guerra, la victòria de les tropes aliades seria total, encara que la destrucció de l'Iraq no portaria la pau al Golf; seria necessari crear una força pacificadora formada pels Estats de la zona.

Diumenge, 4

Hussein juga novament la carta dels ostatges

Hussein està disposat a tot, menys a anar-se'n de Kuwait, que és allò que tots els països demanen i esperen. Ahir llançà un nou coet d'efectes sorpresius: alliberaria tots els ostatges, si rep suficients garanties de no ser agredit militarment, almenys per part de dos d'entre els cinc països següents: França, l'URSS, la Xina, Japó i Alemanya. A més demana que els membres permanents del Consell de Seguretat de l'ONU es comprometin a buscar una solució per a la totalitat dels problemes del Pròxim Orient. Aquesta proposta iraquiana la formulà ahir el president del Parlament de l'Iraq, Saadi Mehdi Saleh. Saddam ha autoritzat també l'alliberament de 690 búlgars, i la sortida dels treballadors europeus.

La diplomàcia intenta evitar el pitjor

Bush ha dit que continua confiant en la diplomàcia. El president i el secretari d'Estat es desplaçaran al Pròxim Orient per donar ànims a la tropa i mirar de coordinar les polítiques dels països aliats. La Direcció Popular Islàmica Mundial ha demanat a Saddam que es retiri de Kuwait, cedint el territori a forces àrabs i musulmanes. Tareq Aziz visita a correueta el rei de Jordània abans que aquest es traslladi a París. Willy Brandt es traslladarà demà a Bagdad, invitat per Saddam. Yasuhiro Nakasone, primer ministre japonès s'ha traslladat també a l'Iraq. Brandt i Nakasone diuen que volen obtenir l'alliberament d'ostatges. També el ministre d'Afers Estrangers xinès viatjarà ben aviat a l'Iraq.

S'agreuja la situació a Moldàvia

Les tres ètnies més importants de Moldàvia, moldaus, russos i gagaüses volen repartir-se en repúbliques autònomes la República Soviètica de Moldàvia. Gorbtxov intenta fer de mitjancer, i ahir va rebre el president de Moldàvia, un representant de la minoria russa i el president dels gagaüses. En el Parlament moldau, russos i gagaüses varen ser acusats de separatisme. Tropes soviètiques s'han desplaçat al territori.

Dilluns, 5

"Kuwait no és negociable"

Amb aquestes paraules, el ministre iraquí d'Informació, deixava ben clara la posició oficial del règim. Latif Nassif Jassem afegia: "Kuwait ha deixat de ser per sempre un emirat independent. No ens retirarem mai". Això fa que el fantasma de la guerra planegi novament sobre la regió, perquè tota negociació que vulgui ser acceptada per les dues parts ha d'incloure com a "conditio sine qua non", la retirada de l'Iraq del territori de Kuwait. El secretari d'Estat, James Baker, es troba ja al Pròxim Orient, per preparar el viatge del president Bush i constatar fins a quin punt una acció bèl·lica comptaria amb la col·laboració dels amics àrabs de la zona. Precisament Síria anuncia ahir l'enviament de 20.000 soldats més, i 300 tancs a l'Aràbia Saudita.

S'accentua la crisi del Partit Conservador anglès

La política poc europeista de Margaret Thatcher en el si de la CE provoca la creació de diferents corrents dins del Partit i fa baixar la popularitat de la primera ministra. Després de la dimissió del viceprimer ministre i líder de la Cambra dels Comuns, Sir Geoffrey Howe, avui cal afegir-hi la carta oberta que l'antic secretari de Defensa ha dirigit als seus electors, advertint que la política de la primera ministra afebleix considerablement la posició del Partit Conservador de cara a les properes eleccions generals.

Dimarts, 6

El malson del Golf Pèrsic

Com ha dit James Baker, la crisi ha entrat en una nova fase. Per tots els camins possibles no es deixa de buscar una solució pacífica, política i diplomàtica, però no s'exclou el recurs a la força si dissortadament no es troba cap més sortida. Els EUA han decidit mobilitzar un gran nombre de reservistes per reforçar la seva presència militar al Golf. Ahir, a la ciutat saudita de Taif on està exiliat, l'emir de Kuwait va demanar que les tropes dels EUA i aliats, alliberin Kuwait, "millor avui que demà". El suec Anders Bjoerck, president de l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa, ha denunciat durament l'Iraq per la seva política xantatgista amb els ostatges; política, a més que amenaça la unió dels dotze països de la CE, a causa de les diferents missions no oficials que intenten capitalitzar políticament l'alliberament dels ostatges.

Sud-àfrica, continua la violència

L'enfrontament entre dos bàndols oposats; seguidors de Nelson Mandela i del moviment zulú Inkhata, va causar en l'últim cap de setmana, vint-i-vuit morts en diferents guetos negres de diferents ciutats de Sud-àfrica.

Bonn: encontre Gorbtxov-Kohl

Divendres i dissabte vinent Mikhaïl Gorbtxov viatjarà a Alemanya per ratificar el tractat germano-soviètic de bon veïnatge, col·laboracionisme i cooperació, que ja fou firmat a Moscou el 13 de setembre i que ha de ser ratificat també pels Parlaments d'ambdós països. Precisament dissabte es compleix el primer aniversari de la caiguda del mur de Berlín, primer símptoma de l'esfondrament del comunisme a l'Est.

EUA: avui eleccions legislatives

A l'equador del mandat presidencial de Bush, aquests comicis legislatius donaran a conèixer el desgast del poder. Han de ser elegits 435 congressistes, 35 senadors, 36 governadors, 6.144 escons a les assemblees dels Estats, i milers d'alcaldes, sheriffs o jutges. L'abstenció es preveu que serà alta.

Objectiu obert

A Jerusalem, un iman dirigeix la pregària d'un grup d'àrabs davant una fotografia de la Mesquita de la Roca.

A Chadir Lunga, Moldàvia, un sacerdot ortodox parla a una multitud de gagaüses participants en una manifestació de protesta.

Un grup de dones gagaüses, grup ètnic turc que professa la religió cristiano-ortodoxa, portant icones participen en una manifestació de suport a l'acció política dels seus caps.

CALENDARI

Diumenge, 11 de novembre. XXXII del temps ordinari. Sts. Martí de Tours; Menna, sol. mr. i Veranus, b.
El sol surt a les 6,34 i es pon a les 16,36 -Hora solar-
Festa major a L'Aleixar, Altafulla, Arenys de Munt, Cerdanyola del Vallès, Peralada, St. Celoni, St. Martí Sarroca, St. Martí Segueioles, St. Martí de Tous i molts altres pobles.
Dilluns, 12 de novembre. Sts. Josafat, b. mr.; Emilià (o Millà) de la Cogolla, pvre. i Nil, abat.
Festa major a Pau.
Dimarts, 13 de novembre. Sts. Leandre, b.; Estanislau de Kostka, S.J. i Didac, cfr.
Dimecres, 14 de novembre. Sts. Josep Pignatelli, S.J.; Serapi, mr. i Sta. Veneranda, vg. mr.
Dijous, 15 de novembre. Sts. Albert el Magne, b. dr.; Eugeni, arqu. i Leopold, emp.
Divendres, 16 de novembre. Stes. Margarita d'Escòcia, reina; Gertrudis la Magna, vg. i St. Edmond, b.
Dissabte, 17 de novembre. Stes. Isabel d'Hongria. Sts. Gregori, Taumaturg, b.; Iscle i Sta. Victòria, mrs.
Festa major a Bàscara, Breda, Conesa, Rajadell i Sant Pol de Mar.

L'ESGLÉSIA CELEBRA

11 de novembre. Diumenge XXXII de durant l'any. Lectures: Primera Sa 6,13-17; Salm 62; segona 1Te 4,12-17; tercera Mt 25,1-13.
12 de novembre. Dilluns de la setmana XXXII de durant l'any. Lectures: Primera Tt 1,1-9; Salm 23; segona Lc 17,1-6.
13 de novembre. Dimarts de la setmana XXXII de durant l'any. Lectures: Primera Tt 2,1-8,11-14; Salm 36; segona Lc 17,7-10.
14 de novembre. Dimecres de la setmana XXXII de durant l'any. Lectures: Primera Tt 3,1-7; Salm 22; segona Lc 17,11-19.
15 de novembre. Dijous de la setmana XXXII de durant l'any. Lectures: Primera Flm 7-10; Salm 145; segona Lc 17,20-25.
16 de novembre. Divendres de la setmana XXXII de durant l'any. Lectures: Primera 2Jo 4-9; Salm 118; segona Lc 17,26-37.
17 de novembre. Dissabte de la setmana XXXII de durant l'any. Lectures: Primera 3Jo 5-8; Salm 111; segona Lc 18,1-8.

Litúrgia de les Hores Setmana 4

Diumenge: XXXII de durant l'any. Tot propi.
Dilluns: St. Josafat, bisbe i màrtir. Memòria obligatòria.
Dimarts: De fèria.
Dimecres: De fèria.
Dijous: De fèria.
Divendres: De fèria.
Dissabte: Sta. Isabel d'Hongria. Memòria obligatòria. Vespres i de demà.

D'ACÍ I D'ALLÀ

Pecats d'omissió

Cada ésser humà té davant, cada dia, un repertori de possibilitats de realitzar un seguit de valors. Pot escollir entre realitzar-ne algun o deixar-ho córrer. Quan, llegint o no llegint, em passa pel cap una idea interessant que puc oferir als lectors, em sento obligat, moralment, a donar-vos-la. Agafo papallones i les clavo. Tinc la impressió que "eternitzo" les idees. Que les trobareu, al cel, al llibre de la vida. La mandra deixa fulls en blanc.

PERE CAMPAS BONAY
Monestir de L'Estany

HOMES I INSTITUCIONS

El llibre d'un autor en plena activitat creativa

"El nostre Josep Carner"

El conegut escriptor Esteve Fàbregas i Barri, enguany octogenari, acaba de publicar un llibre sobre l'estada i l'empremta del poeta Josep Carner a Lloret de Mar. L'obra ha estat editada per l'Associació Popular d'Amics de la Cultura de Lloret (APAC) i el Cercle Alba de Prima.

L'autor ens recorda en la seva obra, la relació personal de Josep Carner i la seva família —formada per la seva primera esposa Carmen d'Ossa, i la seva filla— amb Lloret de Mar, durant els estius dels anys 1919 i 1920, que van passar en un antic casal del carrer de la Vila.

Lloret de Mar començava, en aquells anys, a agafar anomenada sobretot pel bon nombre d'estiuejants provinents de la burgesia barcelonina que passaven temporada d'estiu a la vila marinera.

L'autor cita com Josep Carner es va lliurar en cos i ànima a les activitats de la vila, com sabé adaptar-se a la vida relaxada dels estiuejants, que va ser el promotor d'uns magnets Jocs Florals amb president i jurat de relleu. Per cert que en aquell certamen guanyà la Flor Natural l'exquisit poeta Marià Manent, llavors un jovenet de vint-i-dos anys.

Josép Carner —l'indiscutible Príncep dels poetes catalans— aconseguí fer un article l'octubre de 1919, publicat a la revista "D'ací d'Allà", ti-

tulat "Lloret, paradís gentil", sota el pseudònim d'Oleguer Recó, que és tot un veritable cant d'amor, de sentiment, de bellesa, envers la vila de Lloret de Mar. L'article és ric de conceptes i vivències, vindica els afanys, costums i benances dels lloretencs avantpassats, amb frases i expressions sense parangó. Així diu: "Lloret és, per tots cantons, un bé de Déu", "Lloret, paradís gentil". L'escrit —malgrat els seus 70 anys— és sempre molt grat de llegir i recordar.

Destaquem també que en aquell article, Carner identificava Lloret amb "la pàtria de Dafne", la deessa grega considerada la mare del lloret. El mite de Dafne, que el nostre gran poeta es complau a localitzar a Lloret, promou actualment una campanya per aconseguir la realització d'una estàtua-monument de la nimfa de Tessàlia, que donaria vida a l'origen poemàtic de Lloret i seria un record permanent de Josep Carner que en va tenir la idea.

En resum, una obra molt adient, en què l'autor, Esteve

(1884-1970)

EL NOSTRE JOSEP CARNER

Fàbregas, aconsegueix recollir allò que "el poble de Lloret deu al poeta i escriptor Josep Carner".

Del llibre se n'han fet mil

exemplars i la seva distribució gratuïta, denota la valua literària de l'autor i l'interès cultural dels editors.

PERE VIVES i SARRI

Walt Disney

Actualment hi ha un corrent de menyspreu vers l'obra de Walt Disney. Se l'acusa de ser molt tendre, un pecat gravíssim. Doncs molt bé, tot això que hi hem guanyat. Perquè amb Walt Disney "hi hem guanyat" molt i a plaer diverses generacions d'infants i nois, i fins i tot d'adults, als quals no ens importava res que se'ns encongís el cor davant aquelles gestes de Dumbo o les divertides i netes malifetes dels Set Nans al voltant de "la nostra" Blanca Neus. Mentre l'ànec Donald parlava, sense que aconseguíssim entendre-li una paraula, ens brollava el somriure espontàniament com a cascada d'alegria impossible de contenir. També reïem amb Pluto i altres animals dels quals no es podia dir que només els faltava parlar, perquè parlaven realment i mostraven les seves reaccions una mica humanitzades. Hom pot dir que Walt Disney féu més pels animals que totes les societats protectores juntes.

Després de tota una vida de creació, Walt Disney va morir (i fins s'ha arribat a dir que el seu cos va quedar hibernat en espera d'un nou pas per aquest món en millors temps) i ens deixà el seu segell inconfusible en nombrosos deixebles directes i també en altres tants imitadors escampats per l'ample univers del dibuix animat. De manera que Walt Disney continua tan viu com sempre i d'ell acostumem a parlar una mica d'amagatotis perquè no se'ns noti gaire que som d'"un altre temps", aquest altre temps passat que, tanmateix, no hem pas de dir que va ser sempre millor, ni molt menys.

En el seu moment, els americans muntaren el seu Disneylandia i després proliferaren les Disneyworld, uns llocs que ens transporten al món animat d'aquest home d'incansable imaginació, pare dels nostres millors somnis entre somriure i llàgrimes, entre música i imatges.

JUAN ABARCA

La pregària pels difunts

La segona lectura d'aquest diumenge (1Te.4:12-17), a la celebració de l'Eucaristia, ens posa de ple en l'ambient tradicional del novembre. Aquest mes, que comença litúrgicament amb la solemnitat de Tots els Sants i la Commemoració de tots els fidels difunts, tenia, almenys fins tota la primera meitat d'aquest segle, el nom de "mes de les ànimes", perquè la pietat popular el dedicava a la pregària pels difunts. Això comportava una gran intensitat de celebracions en sufragi dels difunts, visites al cementiri, record dels difunts de les famílies. Comportava també, normalment, una predicació extraordinària sobre les darreries de l'home.

En el Congrés litúrgic de Montserrat, aquest estiu, ens hem interrogat sobre l'atenció i la fidelitat dels pastors i dels fidels a la pietat popular, i l'interrogant més fort era si una aplicació poc atenta de la reforma litúrgica havia portat a la desaparició de força pràctiques cristianes ben lloables en el seu fonament. Ara no cal entrar a discutir el tema; en realitat, no podem oblidar que el canvi de societat deu haver influït molt més que la reforma litúrgica en el canvi de plantejament de moltes pràctiques de vida cristiana. Però sí podem proposar-nos uns interrogants entorn d'aspectes bàsics d'una qüestió tan entranyable i tan profundament religiosa com és la pregària pels difunts.

• LA "VISIBILITAT" DE LA MORT

Aquest títol pot sonar una mica estrany. En efecte, la mort és sempre quelcom visible. Però em refereixo a una altra cosa. És un fet que la referència a la mort gairebé es pot dir que s'ha fet invisible a l'interior de la vida quotidiana d'una ciutat. Ben cert, cada família, i els

amics, s'acosten a la celebració exequial, i viuen el fet amb la intensitat que la proximitat els porta a fer-ho. Però la "ciutat" no s'adona pas tan quotidianament de la mort com en altres temps: processons d'enterrament pels carrers, i abans encara, processons per portar el Viàtic als moribunds... Que ningú no pensi que estic a favor de tornar a fer aquestes processons. Vull dir, només, que la pràctica actual només ens porta a pensar en la mort quan ens toca més a la vora. Cada vegada més, en les grans ciutats fins i tot, els mateixos enterraments queden confinats a les capelles de les funeràries, i amb prou feines ningú s'adona quan passa per la ciutat una comitiva fúnebre.

És bo? No ho és? La resposta és una altra: per al cristià —i per a tot home— és saludable el pensament freqüent de la mort, com una realitat que compta irrenunciament en la història dels homes. Si es volgués escamotejar el tema de la mort, no solament hom estaria en una situació absolutament irreal, sinó que deixaria d'il·luminar el sentit mateix de la vida present. ¿Què, doncs?, ¿cal fer de la mort un tema obsessiu? Certament, no obsessiu, però sí normal en els nostres pensaments, en la catequesi, en la pregària, en la predicació. Els cristians hem de vetllar perquè la mort no sigui escamotejada de la vida quotidiana. En això s'hi juga la tensió de la fe en la vida eterna.

• ELS ENTERRAMENTS

¿Com enterrem els difunts, els cristians? Potser pot semblar banal, aquesta pregunta. No obstant, les pràctiques funeràries han estat i són, arreu, un testimoni del sentit religiós dels pobles. En efecte, la mort ha

estat rodejada, en les diverses cultures, de manifestacions més o menys expressives d'un respecte que evoca, si més no, el sentit de transcendència de la vida de l'home. La conseqüència és clara: les nostres pràctiques funeràries no són "innocents", és a dir, no són neutres. Quan acceptem unes pràctiques funeràries en les quals la referència transcendent hi és absent, cal que examinem seriosament la nostra fe.

I tornem a la pregunta. Els cristians tenim una "manera" pròpia d'enterrar, que s'expressa en el ritual de l'Església. En la mesura en què fem nostra aquesta "manera", això és, aquest ritual, els nostres enterraments s'identifiquen com a enterraments cristians, del punt de vista testimonial, visible; però també, en els seus aspectes fonamentals, són banc de prova de la nostra fe.

El text de sant Pau que hem citat al començament ens dona un element fonamental: la referència a la Paraula de Déu, que il·lumina i enforteix l'esperança, amb el testimoni de la resurrecció de Crist, i de la vida eterna. Ara bé, la Paraula de Déu porta, en l'Església, vers l'Eucaristia. Per això les exèquies cristianes tenen el seu moment culminant en la celebració eucarística, en la qual el misteri de la Pasqua de Crist és celebrat per l'Església, i s'ofereix el sacrifici del Senyor en sufragi per aquells que han reposat en Ell.

L'aspecte eclesial de la vida cristiana té, finalment, una presència destacada en el ritu del comiat: de la comunitat terrena a la comunitat celestial. Una part important la tenen, en aquest punt, els pastors de l'Església. El ritual ho subratlla repetidament, i és una experiència quotidiana. Per això els pastors són anomenats, en el ritual, "educadors de la fe, i ministres del consol".

LECTURES DE LA MISSA

"TROBEN LA SAVIESA TOTS ELS QUI LA CERQUEN"

El paral·lelisme entre la descripció de la Saviesa i la paràbola evangèlica d'avui és ben colpidora. Hi ha, sens dubte, un esforç de recerca per part de l'home, però és més gran encara la iniciativa de Déu, que surt a l'encontre. Entre l'aparició de la Saviesa i l'arribada de l'Espòs hi ha una perfecta concordància, com hi és entre l'esforç de recerca, "que passa nits en vetlla", i la prudència de les noies que s'emportaren oli per les seves torxes. L'actualitat dels textos bíblics ens toca a nosaltres de fer-la: viure en l'Església, sempre desperta i sempre fidel a l'Espòs.

Lectura del llibre de la Saviesa (6:12-16)

La saviesa és resplendent i no s'apaga mai. Els qui l'estimen, arriben fàcilment a contemplar-la, la troben tots els qui la cerquen: ella mateixa es fa conèixer als qui la desitgen. Si algú matinejava per sortir a buscar-la, no s'hi haurà de cansar: la trobarà asseguda a les portes de casa. Pensar-hi sempre, ja és tenir l'enteniment madur, i si, per trobar-la, hi ha qui passa nits en vetlla, aviat perd el desfici, perquè ella ronda sempre buscant els qui se la mereixen; generalment se'ls apareix pels camins i els surt al pas en tot el que es proposen.

"TOT JO TINC SET DE VÓS, SENYOR, DÉU MEU"

El salmista parla com aquell que "cerca Déu", "que passa les nits pensant en Ell", que reconeix que "l'amor que Déu ens té val més que la vida"! La meditació sobre la primera lectura troba, en el salm, la seva continuació més apropiada en forma de pregària.

Salm 62: 2,3-4,5-6,7-8 (R.: 2b)

Vós, Senyor, sou el meu Déu; jo us cerco.

Tot jo tinc set de vós,
per vós es desviu el meu cor,
com terra eixuta sense una gota d'aigua.

R.: Tot jo tinc set de vós, Senyor, Déu meu.

Jo us contemplava al vostre santuari
quan us veia gloriós i poderós.
L'amor que em teniu val més que la vida;
per això els meus llavis us lloaran. R.

Que tota la vida us pugui beneir
i alçar les mans lloant el vostre nom.
Saciat del bo i millor,
us lloaré amb el goig als llavis. R.

Quan des del llit us recordo,
passo les nits pensant en vós,
perquè vós m'heu ajudat,
i sóc feliç sota les vostres ales. R.

"DÉU S'ENDURÀ AMB JESÚS ELS QUI HAN MORT EN ELL"

Les paraules de l'Apòstol volen ésser, i ho són, paraules de consol davant de la realitat de la mort dels cristians. ¿Tal vegada només resta un interrogant sobre els cristians que moren, i no una certesa? L'apòstol explica prou bé la paràbola de Jesús. L'Espòs, quan arriba, s'endú amb Ell els qui han mort en Ell. El seu terme no és pas la foscor, sinó la llum del banquet celestial, on ja no cal pensar més en l'oli per les torxes!

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica (4:12-17)

Germans, no pòdeu desconèixer què serà dels difunts: no voldríem pas que us entristíssiu, com ho fan els altres, que no tenen esperança. Tal com creiem que Jesús morí i ressuscità, creiem també que Déu s'endurà amb Jesús els qui han mort en ell.

D'acord amb la paraula del Senyor us diem que nosaltres, si encara quedàvem amb vida quan arribarà el Senyor, no serem primers que els qui hauran mort, perquè, a un senyal de comandament, al crit d'un arcàngel, al toc de corn de Déu, el Senyor mateix baixarà del cel, i els qui han mort en Crist ressuscitaran primer; llavors els qui d'entre nosaltres quedem en vida

serem enduts juntament amb ells pels aires, en els núvols, per sortir a rebre el Senyor, i així estarem amb ell per sempre.

Consoleu-vos, doncs, els uns als altres amb aquestes paraules.

"L'ESPÒS ÉS AQUÍ, SORTIU A REBRE'L"

A les últimes setmanes del cicle litúrgic, llegim també les darreres exhortacions de Jesús, tal com ens les expliquen els evangelistes. Els sinòptics són unànimes a col·locar les paraules apocalíptiques de Jesús al terme del seu ministeri històric. Però és sant Mateu el que ho fa més a través de paràboles. Els tres últims diumenges del cicle —avui, el proper, i el darrer del cicle— estan reservats a escoltar tres paràboles que, amb accents diversos, parlen de la mateixa realitat: el trànsit entre la realitat present i l'adveniment decisiu del Regne. La paràbola de les verges destaca la necessitat de la vetlla, i la joia del banquet de nocces.

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu (25:1-13)

En aquell temps, Jesús digué als deixebles aquesta paràbola: "Passarà amb el Regne del cel com amb deu noies, que sortiren amb torxes a rebre l'espòs. N'hi havia cinc de prudents, i les altres cinc eren desassenyades. Les desassenyades no s'emportaren oli per les torxes, però cadascuna de les prudents se'n proveí d'una ampolla. Com que el nuvi trigava, els vingué son, i totes s'adormiren. Ja era mitjanit quan se sentí cridar: L'espòs és aquí. Sortiu a rebre'l. Aquelles noies es despertaren i començaren totes a preparar les torxes. Les que no tenien oli digueren a les altres: Doneu-nos oli del vostre, que les nostres torxes no s'encenen. Però les prudents els respongueren: Potser no n'hi hauria prou per a totes; val més que aneu a comprar-ne. Mentre hi eren, arribà el nuvi, i les que estaven a punt entraren amb ell a la festa. I la porta quedà tancada. Finalment arribaren també les altres, i deien des de fora: Senyor, Senyor, obriu-nos. Però ell els respongué: Us dic amb tota veritat que no us conec.

Vetlleu, doncs, perquè no sabeu ni el dia ni l'hora."

LA BÍBLIA A L'ABAST

JOSEP M. ARAGONES

"L'espòs és aquí"

Avui llegim una de les quatre paràboles que sant Mateu posa al final de l'anomenat discurs escatològic, que en el primer evangeli ocupa els capítols 24 i 25, i que seguint la tradició sinòptica, és presentat immediatament abans del relat de la Passió. L'objectiu principal del discurs és el de presentar el missatge escatològic cristià. Cal que el deixeble adopti una actitud vigilant, d'expectació activa del Senyor que ve, perquè ja han començat els darrers temps. La vinguda del Senyor —el retorn de Jesús glorificat— a implantar definitivament i en plenitud el Regne de Déu, suposa la fi del món, segons l'expressió de sant Pau que en la seva darrera vinguda, **el Crist posarà el Regne en mans de Déu, el Pare**, un cop sotmesos tots els enemics (Rm 15:24ss.). El temps de l'Església és, doncs, temps d'espera activa. O temps d'activitat esperançada perquè el Senyor ve i la figura d'aquest món passa. Per això el llibre de l'Apocalipsi posa en lla-vis de l'Esposa —l'Església— aquesta pregària: **Veniu. La pregària que clou el llibre: Amén. Veniu, Senyor Jesús (22:17 i 20).**

La paràbola de les verges prudentes i les desassenyades subratlla la virtut de la prudència que ha d'amarar l'espera del deixeble. Prudència que és més que un càlcul previsor: és una actitud existencial, una manera de ser. És el seny que ens fa viure la fidelitat al Senyor absent que ve, mantenint-nos sempre a punt per poder rebre'l dignament així que arribi. O vist des de la perspectiva de la fi del món —el final de les estructures d'aquest món—, la prudència de la fe viscuda que ens evita sorpreses a l'hora de l'acabament de l'obra de Déu en la nostra existència terrenal. Perquè vindrà el dia que malgrat el nostre abaltiment en el són de la mort, escoltarem el crit de l'espòs és aquí, sortiu a re-

bre'l (v. 6) i únicament els qui hauran tingut el seny de viure el sempre a punt del bon deixeble podran entrar amb l'espòs a les nocces (v. 10). Serà al moment de la nostra resurrecció, el moment d'alçar-nos del son de la mort (v. 7) i, recollint tot el que havíem obrat en la nostra existència, com les noies assenyades de la paràbola que **agençaren les seves torxes**, plens de llum entrarem en la comunió amb el Senyor per sempre.

La ciència de l'espera

L'esperança cristiana és una ciència que fa autènticament savis els qui la posseeixen. El "Diccionari de la Llengua Catalana" defineix així el mot ciència: "Conjunt de coneixements, i l'activitat destinada a assolir-los, que es caracteritzen formalment per la intersubjectivitat i pràcticament per la capacitat de fer previsions exactes sobre una part de la realitat". La ciència de l'espera cristiana, en part és així i en gran part és molt més que això. En primer lloc l'esperança, com la fe i la caritat, que posen l'home i la dona en dinamisme de gràcia sobrenatural, és una virtut que Déu infon a l'ànima humana. Do de Déu, doncs, que orienta l'home cap al coneixement diví i cap a la comunió —al trobament i la possessió— de Déu: Tenir o no tenir esperança no és, doncs, qüestió que depengui exclusivament de nosaltres. Déu l'ofereix i la dona a tothom que vulgui acceptar-la. A partir d'aquí, a partir del do, entra en joc la nostra decisió i la nostra activitat. Conèixer Déu i sobretot saber que Déu ve i és amb nosaltres suposa un camí

de creixement en la fe —tant en els continguts de la fe com en la seva vivència—, que la caritat aplanar i emplenar d'il·luminació, bo i comunicant-nos la força necessària per seguir-lo fins al final. I el seguim amb l'esperança certa d'aconseguir la meta: la comunió amb el Senyor. El deixeble de Jesús és el qui posseeix aquesta saviesa de l'espera cristiana. La posseeix i la desenrotlla, hi creix. Per això té la capacitat de fer previsions exactes sobre la realitat de la seva vida. És el que la paràbola ens diu de les noies prudentes. Eren previsores. Sabien molt bé que anaven a esperar l'espòs i que l'espera podia ser llarga. No eren elles les qui marcaven el ritme i la durada de l'espera. El temps no comptava segons els seus interessos, sinó d'acord amb el projecte preestablert per l'espòs. Ell era el que venia i s'emportava la comitiva a la festa de nocces. Les noies, i tots els convidats, estaven ficats dins el temps de l'espera i calia que s'hi mantinguessin assenyadament fidels, passés el que passés. Les noies assenyades eren les que sabien el valor i la significació de l'espera, per això la paladejaven, eren sàvies. I encara que l'espera les portés al cor de la nit i la son vencés el cos, l'esperit havia après a saber mantenir-se en vetlla, i la previsió, el seny, posava a l'abast de la seva mà les torxes sempre a punt de servir. Per això a l'hora precisa, malgrat que fos impensada i inoportuna, l'espòs les podia conèixer com a seves.

Una Església en vetlla

L'Església és la comunitat dels deixebles de Jesús que, animats per l'Esperit

Sant, celebren i viuen la mort i la resurrecció del Senyor fins que ell torni. És, doncs, una església en vetlla. En vetlla activa. L'Església de l'esperança, que creix en l'espera amorosa del retorn del seu Senyor. L'Església sap que Jesús tornarà gloriós a la fi dels temps i que el seu retorn definitiu serà una festa per a tots aquells que hagin sabut ser prudentes, assenyats, amb el seny cristià. Per això, tot i sabent que viu en aquest temps que passa i que espera uns cels nous i una terra nova, sap que ha de ser prudent i tenir a mà no sols la torxa, sinó també l'oli necessari perquè a l'hora que sigui pugui il·luminar el camí. Per això ha d'aprendre la ciència de l'espera. Que no té res a veure amb el deixament de braços i la imprevisió que tot ho confia a la sort del moment. Una església que espera el retorn del Senyor per marxar amb ell a la festa de la comunió eterna, és una església que té consciència que està a precari, de pas. Ha de ser, doncs, una església pobre, deseiada de tot afany de poder i de força que no siguin la força i el poder que li vénen del seu Senyor, l'única riquesa verdadera que té. Pobra, però, no vol dir miserable. Ha de tenir, si més no, els elements necessaris per a poder complir amb dignitat la seva missió. I encara aquests elements els ha de saber mantenir sempre a punt per al servei. Per això ha de ser una església que viu la mística de l'espera i de la vetlla atenta. Sempre a l'escolta del remor dels passos de Jesucrist que ve i dels fidels que el busquen i l'esperen. Vet aquí el seny —la sàvia prudència— que ha de tenir. L'Església, però, som tots. I mentre dura aquest temps d'espera compta amb tota mena de membres: n'hi ha d'assenyats i n'hi ha de forassenyats. Que cadascú procuri ser Església que espera amb seny, no fos cas que a l'hora decisiva de sortir a rebre Jesús, hagi de rebre el rebuig del Senyor: **Us dic amb tota veritat que no us conec (v. 12).**

CULTURA CIENTÍFICA

Ciències físiques i filosofia de la naturalesa

45. La física atòmica es fa quantística

Allò que Déu té d'invisible, com el seu poder etern i la seva divinitat, des de la creació del món es fa visible a la intel·ligència humana a través de les seves obres.

Rom 1,20

La dualitat ona-corpuscle establerta per De Broglie el 1923 senyalava ben bé el començament d'una nova etapa de la història de la física: el naixement de la "mecànica ondulatoria". El desenvolupament que en seguí fou veritablement espectacular. Va ser tot una manera nova de contemplar la natura, una autèntica revolució científica. Aquesta nova visió del comportament dels fenòmens físics, a causa dels ingredients que s'hi afegiren, acabà prenent el nom de "mecànica quàntica". La cosa venia de lluny. Si anem als orígens hem de dir que la revolució quàntica s'inicià el 1900 amb la fórmula de M. Planck per a la radiació del "cos negre". L'audaç hipòtesi d'aquest físic alemany de la discontinuïtat de l'energia formada per "grumolls" o "quanta", múltiples de la misteriosa constant d'acció h , havia estat aplicada per Einstein el 1905 al cas de la llum, donant una explicació satisfactòria a l'efecte fotoelèctric, com ja vam explicar. Però no va ser aquesta sola l'aplicació de la teoria de Planck que es féu abans de la tesi de De Broglie. La hipòtesi de la discontinuïtat de l'energia va servir també per explicar certs fenòmens observats en el microcosmos dels àtoms.

No cal que parlem ara de la història de com s'arribà a esbrinar la constitució d'aquestes últimes parts dels elements quí-

mics que conserven la seva individualitat. Ja vam exposar-la en la sèrie d'articles titulada "Dels quatre elements als quarks" (publicada després en el llibre "La constitució de la matèria"); però sí que val la pena que diguem, fent ara una mica de marxa enrera, com la quantificació de l'energia va servir per explicar certs fenòmens atòmics, abans inexplicables; cosa que enfortí la tesi de Planck i contribuï a la nova visió de les lleis físiques, que hem dit és a dir a la introducció de la mecànica quàntica, de la qual hauré de parlar més extensament.

Niels H.D. Bohr (1885-1962)

El físic que havia de "quantificar" per primera vegada el comportament dels electrons en l'àtom era danès, natural de Copenhaguen. El seu pare era professor de fisiologia a la universitat d'aquesta capital, però Niels va voler estudiar física. Com anècdota cal remarcar que d'estudiant també es distingí com un magnífic jugador de futbol. Obtingué el doctorat el 1911 i, a més, una beca per a estudiar a l'estranger. I anà a Cambridge per treballar amb J.J. Thomson (1856-1940), el descobridor de l'electró i premi Nobel de física de 1906. Però poc després se'n anà a Manchester amb Ernest Rutherford (1871-1937),

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat Eclesiàstica
de Filosofia de Catalunya

el qual havia ideat un model de l'àtom més convincent que el que proposava Thomson que era el d'una esfera positiva amb els electrons incrustats; Rutherford deia que havia d'estar constituït per un nucli molt petit i compacte amb un "núvol" d'electrons a la perifèria; només així podia trobar-hi acord amb les experiències que havia fet.

Bohr retornà a Copenhaguen a fer de professor a la universitat el 1916, després d'haver meditat sobre el model de Rutherford i haver-hi afegit una nova idea: si allò es combinava amb la teoria quàntica de Planck de la discontinuïtat de l'energia podia solucionar-se la dificultat que presentava el fet que els electrons, negatius, no es precipitessin sobre el nucli, positiu, fusionant-se amb ell. I a més podia donar encara raó d'una altra cosa: ja feia temps que s'havia observat que un gas incandescent emetia una llum que analitzada per l'espectroscopi era formada de ratlles separades. Per a les ratlles de l'hidrogen. Johann Balmer (1825-98) havia descobert el 1885 que la freqüència de les ones corresponents a les ratlles successives eren proporcionals a $9/5$, $16/12$, $25/21$ i $36/32$. Bohr va voler trobar-hi l'explica-

ció també en la quantificació de l'energia dels electrons. I el 1913 ja enuncïava l'esquema de la seva teoria: l'electró de la perifèria de l'àtom d'hidrogen no emet energia mentre es mou al voltant del nucli en òrbita circular tancada —contra l'equació de Maxwell que l'obligaria a emetre radiació electromagnètica— sinó que només radia si canvia d'òrbita; i si li arriba una radiació que el fa saltar a una òrbita més allunyada del nucli, torna al seu nivell habitual irradiant ell el "quantum" d'energia corresponent al salt que ha hagut de fer. Les òrbites possibles només es troben a unes determinades distàncies del nucli, en consonància amb la sèrie de Balmer, i amb una quantificació precisa d'energia. Cosa que explica també que les ratlles de l'espectre són sempre les mateixes, encara que la temperatura a què estigui l'hidrogen sigui diferent.

Acceptació de la teoria de Bohr

Malgrat l'excepció que feia al compliment de les equacions de Maxwell, la teoria de Bohr convencé molts científics. Era la primera explicació raonable de l'estructura interna de l'àtom en conformitat amb les observacions de Rutherford i espectroscòpiques. I notem que la manera com entenia les òrbites de l'elec-

tró era encara segons la física clàssica. De novetat quàntica només hi havia la idea dels nivells d'energia discrets. La cosa s'haurà de "quantificar" més, segons es veurà més endavant. Però el model de Bohr va romandre molts anys en els llibres de text fins i tot universitaris. Només s'hi introduí una modificació per obra del físic alemany Arnold Sommerfeld (1868-1951) que el 1916 va fer notar que no calia pas postular òrbites circulars per als electrons sinó que podien ser el·líptiques. D'aquí ve que es parli no del model atòmic de Bohr sinó del de Bohr-Sommerfeld sempre que se cita aquella antiga idea de com havia de ser la perifèria de l'àtom.

A partir del 1916 aquesta idea "planetària" del microcosmos va rebre una acceptació pràcticament universal de la comunitat científica. No és estrany, doncs, que el 1922 fos concedit a Bohr el premi Nobel de física per la seva explicació de l'àtom. Però l'any següent, com sabem, Louis De Broglie exposava la seva teoria de l'ona associada a cada partícula, introduint així una nova visió de les òrbites electròniques. Nova visió, que estudiada i aprofundida per E. Schrödinger, mostrà la insuficiència de la idea de Bohr i la necessitat d'una nova concepció del món subatòmic, regit del tot per una nova mecànica, la "mecànica quàntica".

La Bretanya va patir una greu pol·lució petrolífera al seu mar.

La humanitat comença a prendre consciència sobre el perill que pot generar una activitat econòmica desenfrenada, irracional i poc respectuosa amb un bé comú com és el medi ambient. El planeta és la "casa comuna" i cal actuar decididament a favor de la conservació i millora del nostre entorn. La teologia se situa al costat de tots aquells que lluiten per "protegir la creació".

Només la insistent pressió de l'opinió pública pot frenar determinats poders econòmics i militars que oposen una resistència remarcable a abandonar perilloses activitats que poden hipotecar molt negativament el futur de la humanitat.

Encara tenim fresques a la memòria les imatges d'aquell 1945 en què dues ciutats japoneses van patir els efectes mortífers de la bomba atòmica. Des d'aleshores, s'ha mantingut viva la idea de perill d'autodestrucció de l'espècie humana. Durant la llarga etapa de la "guerra freda" s'ha produït un rearmament extraordinari que hauria fet possible la destrucció del planeta més d'una vegada.

Actualment vivim uns moments esperançadors de distensió i desarmament. Sembla que el procés s'ha endegat d'una manera seriosa, malgrat el conflicte del Golf. També juga a favor d'aquest fet l'endeutament espectacular de nombrosos països del Tercer Món que no poden accedir al mercat d'armes.

Atemptats contra l'entorn

Malgrat tot el que hem exposat, cada dia es gasten de 2 a 3 mil milions de dòlars en armaments al món i no s'han deturat els atemptats contra el medi ambient. El desenvolupament industrial es

continua fent a base de maltractar l'entorn amb accions com la desforestació, l'acumulació de residus tòxics, la pol·lució de l'aigua o la destrucció de la capa d'ozó. S'han produït també algunes desgràcies i accidents espectaculars. Recordem els lamentables esdeveniments de Bhopal (Índia), Txernobyl (URSS) i Alaska.

La batalla final, tot i la presa

de consciència de què parlàvem, és lluny de ser guanyada. La irrupció espectacular d'una força verda a Europa posa de manifest la sensibilització d'aquest fet, mostren una preocupació fins fa poc inexistència pels temes relacionats amb l'ecologia.

El desenvolupament dels països industrials s'ha fet molt sovint atemptant contra el medi am-

bient, aprofitant les matèries primeres a bon preu dels països pobres. Ara els països rics no estan legitimats per frenar el creixement industrial del Tercer Món pels riscos ecològics que suposa.

D'ençà de l'època de sant Francesc d'Assís, els cristians no han donat mostres gaire palpables d'amor a la natura. No s'han excedit gens en aquest àmbit. Ara, sortosament, la seva veu es torna a sentir. Les grans Assemblees Ecu-mèniques de Basilea i Seül o el discurs de Joan Pau II en ocasió de la Jornada de la Pau abonen aquesta tesi.

L'Assemblea Ecu-mènica de Seül va deixar les coses ben clares: "Estem decidits a oposar-nos a la idea que tot, en la creació, no és més que matèria destinada a ser explotada pel ser humà. Volem combatre l'extinció de les espècies, el consumisme desbotat, la producció nociva, la pol·lució de l'atmosfera i de les aigües. Totes aquelles activitats humanes que poden produir un ràpid canvi climàtic, i tots els plans i polítiques que contribueixen a la desintegració de la creació han de desaparèixer".

Pel seu cantó, Joan Pau II entén que la crisi ecològica demostra la necessitat moral urgent d'una solidaritat nova, d'una manera especial en les relacions entre els països en vies de desenvolupament i els països industrialitzats.

TOMÁS PUNTI

Creix la preocupació ecològica entre els cristians

Protegir la creació

Es debat el projecte de pastoral juvenil, elaborat per la CEAS, a Àvila

Un pas endavant en el camp de l'Apostolat Juvenil

ÀVILA.- Els passats dies 26, 27 i 28 d'octubre es va celebrar a Àvila el XI Encontre de Joves i Agents de Pastoral Juvenil, organitzat per la CEAS (Comissió Episcopal d'Apostolat Seglar). L'encontre va tenir com a objectiu principal escoltar les esmenes que els 111 participants van fer al marc del nou Projecte de Pastoral Juvenil elaborat per la mateixa CEAS mitjançant el seu Departament de Joventut.

El Projecte de Pastoral Juvenil va ser presentat per Ramon Jara, del secretariat de la CEAS, en una ponència pronunciada com a introducció a l'encontre, i que titulava: "Cap a la realització del nou Projecte de Pastoral Juvenil". En aquesta presentació, Jara va exposar l'estructura d'aquest Projecte, dibuixat sobre tres etapes o àmbits: l'etapa missionera —on es maldrà per captar i involucrar el jove dins la comunitat cristiana—, l'etapa catecumenal —o etapa formativa, on el jove rep allò que després ha de transmetre en el seu viure compromès—, i l'etapa pastoral —o etapa de guiatge d'aquest col·lectiu juvenil eclesial i integrat—.

En la mateixa línia, Jara va dir que "en el Projecte apareixien dos nuclis centrals, Jesús com a nucli central de la fe i l'Església com a referència comunitària per a la nostra vida cristiana". El Projecte és la culminació a un treball iniciat fa molts anys i que ha estat elaborat amb molts encontres d'aquest tipus, ja que "no volíem fer un Projecte allunyat i utòpic

sinó basat en la vida i l'experiència diària" assenyalà Jara. El treball de la CEAS vol aconseguir acabar amb el desordre que actualment hi pot haver al camp de la Pastoral Juvenil a l'Estat Espanyol, i per fer-ho va creure oportú construir aquesta proposta.

El desenvolupament de l'encontre es va dur a terme en un ambient de treball, reunions i ponències. Aquestes darreres van ser presentades des de la pràctica del treball amb joves per diferents moviments i dintre dels tres àmbits marcats pel Projecte-Marc. Així l'etapa missionera va ser il·lustrada amb una ponència-testimoni a càrrec de la JOC (Joves Obrers Catòlics), del MSC (Moviment Scout Catòlic) i de diferents col·lectius joves que treballen en camps de la marginació a Canàries. Aquesta ponència remarcà la necessitat de "augmentar la consciència missionera del jove, de les comunitats" alhora que es preguntà a l'assemblea "quines han de ser les característiques d'un jove militant cristià".

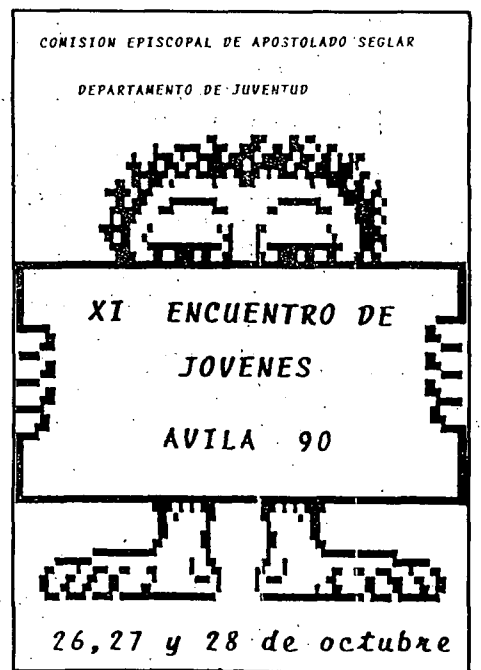
Militància cristiana

L'etapa catecumenal fou presentada testimonialment per joves de la JAC (Joves d'Acció Catòlica), de les Joventuts Marianes Vicencianes i per la comunitat "Misión-Juventud". En aquesta ponència —la tercera de l'encontre— es va ressaltar la necessitat d'entendre el procés formatiu o ca-

tequètic del jove com una unitat entre formació i acció. "La formació ha de preparar el jove —es va concloure— per a un estil de vida, per a la militància cristiana". I, alhora, l'assemblea s'interrogà per què "molts joves resten tota la seva vida dins el procés catecumenal sense passar a l'acció i al compromís". Va quedar prou clar que aquest procés formatiu és estèril sense una acció comprometedora a l'estil de Jesús.

Per últim es va exposar l'etapa pastoral amb una ponència a càrrec de la JEC (Joves Estudians Cristians) i de les comunitats de vida cristiana ADSIS. Aquesta darrera ponència fou la menys treballada pels assembleistes a causa del poc temps disponible. La jornada de treball es va cloure amb la celebració de l'Eucaristia, a on es va tenir un record especial per a monsenyor Jesús Domínguez, bisbe de Còria-Càceres, que va morir el mateix divendres 26, dia que començava l'encontre. Jesús Domínguez era el bisbe president de la CEAS.

Els encontres de joves organitzats per la CEAS volen reunir les diferents visions i opinions sobre la Pastoral Juvenil. I ha estat arran d'aquests onze encontres que s'ha pogut elaborar aquest document unitari, si més no unitari com a avantprojecte o esborrany. En aquesta ocasió van participar a l'encontre 35 diòcesis espanyoles. El darrer dia de la trobada va assistir-hi el bisbe d'Osma-Sòria, mons. Braulio Rodríguez.

Logotip del XI Encontre d'Àvila, organitzat pel Departament de Joventut de la Comissió Episcopal d'Apostolat Seglar.

Cal destacar el bon ambient d'amistat fraterna i alegria que, malgrat el clima de treball necessari, hi va haver en tot moment. Ara la CEAS editarà un llibret amb les conclusions de l'encontre i en treurà les esmenes més significatives per a aquest esborrany de Projecte unitari. Un projecte que si es diu finalment a terme pot representar, com assenyalava un participant de l'encontre, "un pas endavant com mai no s'ha donat dins el camp de l'apostolat juvenil".

DAVID VIDAL i CASTELL

De l'Àfrica i el Maresme

La religió animista i el Cristianisme

Els pobles de l'Àfrica Occidental des de fa vuit segles, han rebut múltiples influències dels berebers del Nord, que els van islamitzar, aconseguint així gran quantitat de seguidors d'Alà i adeptes del seu profeta Mahoma. Són nous musulmans, o aquells que se "sotmeten" a tot allò que estableix l'Alcorà, llibre sagrat. Tenen en comú la fe i l'àrab, llengua que aprenen de petits en assistir a l'escola corànica. Les estadístiques diuen que al Senegal i Gàmbia el 80 per cent són musulmans.

Quan varen arribar els missioners cristians i s'organitzaren en aquelles terres fa 150 anys, s'adonaren que els convertits musulmans no podien treballar, essent així gairebé impossible la seva conversió a Jesucrist. En canvi, no passava el mateix amb els nadius que encara segueien la seva religió ancestral, la que havien heretat dels seus avantpassats i que anomenarem "animista". Per no ser estructurada, per no tenir gran cohesió... és més fàcil que els seus adeptes es facin cristians, o musulmans en tot cas, però gairebé no deixaran mai aquells principis, creences i costums que anomenen "animistes" i que en realitat és la manera de situar-se i de relacionar-se amb el seu entorn des de temps immemorial.

L'animisme es basa que a més a més del món visible, n'hi ha un altre d'invisible però no menys

real, el dels esperits o ànimes, sense el qual el primer no té cap explicació.

Respecte als fetitxes

Les societats animistes tenen un gran respecte envers els seus fetitxes ("bekin" en diolé), que són aquells objectes que ens relacionen amb les ànimes i amb la transcendència. El bruixot és aquell que coneix els secrets del món invisible, l'encarregat d'increpar els esperits, de pronunciar malefícis i de vèncer-los, de preparar ungüents i medicines amb els quals guareix les malalties... Només ells poden tocar els fetitxes sense ser perjudicats. En un poblat cada grup social té un racó on guarda el seu fetitxe, conegut i respectat per tots els iniciats. Per tant n'hi ha de diferents per a homes i dones, per a solters i casats, per a vídues i estèrils... El fetitxe és un objecte de la vida quotidiana, que passa desapercebut davant el no-iniciat, com per exemple un tronc, una carabassa... Estan situats en llocs que fins i tot el no-iniciat nota que tenen un alè especial, carregats d'una cosa que els fa sagrats: la bellesa del paisatge, la grandiositat dels arbres o les pedres sota les quals són situats... contribueixen a crear aquell misteri embolcallador.

"Gri-gri" o amulet és l'objecte que protegeix dels esperits dolents

Monsenyor Michel J. Cleary, bisbe de Banjul, ordena dos capellans.

aquell qui el porta. Acostuma a ser una despulla d'animal (crani, dent, cua, peïlla...) cenyit al cos amb cordons o amb una corretja de pell. Ja els petitons, encara que van despulats porten aquests lligatges perquè els seus pares els els han posat per deslliurar-los del mal. Tot això pertany al món del "nyi-nyi", o del que és tabú i secret, sagrat i respectat.

Tant els musulmans com els cristians duen sobre els seus cosos molts amulets de la seva religió tradicional. Vaig preguntar a un missioner si obligaven els de la seva comunitat a prescindir dels esmentats objectes, no concordes amb una fe pura. Em va con-

tar: "¿Hi ha molta diferència amb les medalles o escapularis que duen tants cristians europeus?" "No obstant —va afegir— amb motiu de decisions importants en el camí del creient, en moments irrepetibles com pot ser el baptisme o la confirmació, els vaig invitar a prescindir dels amulets. Normalment demanen consultar-ho abans amb els grans, aquells que els els varen posar i si no s'oposen els els treuen. Sinó, ¿què hi farem?"

Inculturació

Actualment els savis teòlegs parlen d'inculturació, o submergir la fe cristiana en costums nadius

que per no ser de la cultura judeoromana, no per això han de ser refusades com a pagana sense més ni més. Si la primitiva Església va consentir celebrar el naixement de Crist, el dia que a Roma se celebrava el naixement de Júpiter, o ja de més antic, el naixement del sol, ¿per què avui els joves cristians de Senegal han de separar-se de la resta dels de la seva lleva quan en el poblat se celebra el ritu d'iniciació, per exemple. Igualment tots són circumcidats. ¿És bo que els cristians s'apartin de la resta de la població?, ¿potser el sacrificar una vaca i implorar els esperits benignes és quelcom que repugna amb la fe cristiana tal com s'ha de viure allí?

El problema existeix perquè si bé actualment es plantegen aquestes qüestions, no fa gaire els antics missioners "tallaven en sec" i encara en molts llocs són recordats com a màrtirs persones que foren mortes precisament per negar-se a participar en festes natives com el ritu de la iniciació. En d'altres temps per diferenciar el que era cristià de l'"animista" s'obligava a trencar amb tot allò que era tradició dels nadius. Actualment, no cal ser tan rotund i si més respectuosos però hi ha inconvenients a dilucidar.

IGNASI MARQUÉS
(Centre d'Acolliment Africans
"Sant Pau" - Mataró)

aldees infantils s.o.s. de Catalunya

Membre de l'Associació SOS Kinderdorf International (adherida a la UNESCO)

Fer el bé resulta fàcil si molts col·laboren

Al igual que els germans Joan, Santi, Antoni, German, Xavier, Angelita i Lourdes, hi han molts altres grups de germans que desitjarien poder ésser acollits junts. Ajudan's a ampliar la gran família SOS.

Benvolgut amic:

En acompanyar amb aquestes ratlles la imatge d'aquests nens, et prego que els vulguis acollir igualment com ho faries amb un dels teus fills. Aquests nens et supliquen una mica d'afecte, una mica d'amor, en nom dels altres nens que, com ells no tenen pares ni llar.

Podries donar la felicitat a uns nens tan sols amb el que costa la subscripció mensual del teu diari. Els obriries amb el teu cor les portes d'una llar. Les Aldees Infantils S.O.S. constitueixen un organisme benèfic-privat que ha trencat amb els antics mètodes d'assistència a la infància i ha obert d'altres camins.

Les Aldees Infantils S.O.S. acullen nens orfes o bé desemparats, preferentment grups de germans, i els proporcionen una "mare", una llar i una vida integrada en la societat. D'aquesta manera s'eviten les mancances afectives a les quals estan sotmesos els nens en les grans institucions massives. Els nostres infants poden viure, doncs, i desenrotllar-se igual com els altres nens i nenes.

Fa 30 anys que aquesta obra internacional nasqué a Àustria i avui està estesa arreu del món. Milers de persones i empreses han fet possible la fundació de més de cent Aldees en 62 països.

Nosaltres no ens podíem pas desentendre d'aquest pas social talment eficaç i l'any 1970 varem obrir a Barcelona les dues primeres llars SOS. A hores d'ara tenim una Aldea Infantils S.O.S. a Sant Feliu de Codines (Vallès oriental), una altra a Redondela (Pontevedra), tres llars S.O.S. a la Casa Catalana del Tibidabo i una residència de joves a Barcelona.

Amb motiu de tenir lloc, en 1979, l'Any Internacional del Nen, s'inauguraran en el món 30 noves Aldees Infantils S.O.S.

El nostre país desitjaria contribuir també obrint més llars S.O.S. Vols tu o la teva empresa col·laborar a aquesta obra de solidaritat humana ajudant al seu sosteniment? Amb la teva aportació hauràs atès aquests nens que avui esperen il·lusionats una llar com la teva. No els abandonis.

Gràcies de tot cor.

Montserrat Andreu de Juliá

MONTSERRAT ANDREU DE JULIÁ
President de la Comissió Directiva

Si hi estàs interessada truca, si et plau al tel.: (93) 417 75 39

Una nació i molts estats

L'embolic del món àrab

Gamal Abdel Nasser parlava hores i hores des de Ràdio El Caire als milions de persones que de Marraqueix fins a Bagdad escoltaven el missatge panarabista del rais egipci.

Tot un líder, Nasser demostrà que la lluita contra el colonialisme era viable i que els àrabs podien decidir sobre el seu futur. Nasser, que va fer fora els anglesos i francesos del Canal de Suez, va nacionalitzar les terres dels terratinents estrangers a Egipte, endegà una reforma agrària al país del Nil i va ser el pare de la República Àrab Unida, la RAU, que l'any 1963 reunia Síria, Iraq, Iemen del Sud i Egipte.

La mort, per infart, de Nasser va fer perdre als àrabs un dels seus líders més carismàtics i, a hores d'ara, encara no ha trobat ningú que pugui recollir la torxa que aquest coronel egipci va deixar.

La torxa de Nasser

El general siri Hafis El Assad, el coronel libi Muammar El Gaddafi i el president iraquí Saddam Hussein, han intentat recollir l'esperit de Nasser amb missatges antiimperialistes, populistes i panarabistes.

El bombardeig contra Trípoli i Bengasi, l'abril del 1986, va donar a Gaddafi una aura de màrtir de l'Islam i del panarabisme. Però també va demostrar que la fortalesa de Líbia estava més en la loquacitat verbal del seu dirigent, que no en el seu exèrcit.

L'altre candidat, Hafis El Assad, juga amb l'ambigüitat, motiu pel qual el món àrab tampoc no el pot considerar el nou Saladi que unificarà la causa àrab. Els revessos que El Assad ha rebut d'Israel han mostrat la feblesa del seu exèrcit i, per tant, una desconfiança per a la seva capacitat dirigent.

Saddam Hussein era massa afalagat per les potències occidentals, com a fuet d'iranians, i ara té el suport d'una part del món àrab que satanitza la figura de l'occidental.

Gaddafi, El Assad o Hussein han estat el blanc de conspiracions contra la seva persona amb accions desestabilitzadores prota-

gonitzades pels serveis dels Estats Units i Israel. Però totes les temptatives per acabar amb ells han fracassat. Líders carismàtics i sense una opció organitzada, han sortit il·lesos de tots els atemptats i victoriosos de tots els intents per fer-los fora del poder.

Però les ànsies hegemòniques d'aquests dirigents sobre el món àrab també han fracassat. Líbia ha buscat aliances amb Egipte, Síria, Algèria, Marroc... Síria ha intentat controlar el Líban. Iraq té en Jordània el seu millor aliat i les seves aventures contra Iran l'haurien fet força popular en el món àrab, de no ser per les seves antigues aliances amb Occident.

Gaddafi i El Assad han estat acusats reiteradament d'afavorir el terrorisme, mentre que Saddam Hussein podia ser considerat, pels occidentals, com el mal menor.

Però, quan Iraq acabava d'envair Kuwait, els mitjans de comunicació del món occidental van córrer a mostrar les imatges esfereïdores del que havia fet l'exèrcit de Saddam Hussein amb la població kurda, uns anys enrere: la guerra química, que va provocar milers de morts. I de seguida, saquejos i tota mena d'abusos contra la població kuwaitiana van ser prodigats pels mitjans de comunicació per denunciar la barbàrie d'aquest home.

Els altres "àrabs"

El creixement econòmic dels països àrabs, sobretot els del Golf, ha estat possible gràcies al flux d'immigrants egipcis i de diferents estats asiàtics. Tant és així, que l'impacte demogràfic ha estat fortíssim, arribant a produir-se canvis en l'estructura poblacional dels països.

Als països del Golf hi ha prop de sis milions d'estrangers procedents dels països més pobres de la zona, i també, de Pakistan, l'Índia, Corea del Sud i Tailàndia.

La dependència dels estats del Golf respecte els immigrants i, més encara, la feble participació dels nacionals a la vida productiva dels seus respectius països inquieten cada vegada més els dirigents governamentals. La pobla-

ció autòctona kuwaitiana, era, el 1989, d'un 27%.

La situació dels immigrants i les seves condicions de vida poc tenen a veure amb els balanços anuals que diuen que la renda per càpita d'un kuwaitià era de quasi 15.000 dòlars. Però la majoria de la població immigrada guanya uns 45 dinars (unes 15.000 pessetes) al mes. I això traduït a la renda anual significa uns 1.800 dòlars, xifra molt llunyana dels 15.000 dòlars estadístics.

Els abusos contra els treballadors immigrants a països com Kuwait o els emirats àrabs són continus. A les pedreres de l'interior del país, en ple desert, viuen en barracons sense aigua corrent i sense una adequada ventilació.

Quan immigrants de Bangladesh a Bahrein van intentar posar un aparell d'aire condicionat (pagant-lo ells mateixos) van assistir sense entendre res a la negativa de l'empresari a tal instal·lació. Quan aquests van insistir (afegint que es responsabilitzaven de les despeses de l'electricitat) l'empresari els va amenaçar dient que els faria expulsar del país.

La prohibició de moviments socials ha permès que aquest gran creixement econòmic dels països del Golf només beneficiï un sector minoritari de la població.

Una família i molta desigualtat

La riquesa dels àrabs és molta, però la distribució no beneficia a tots per igual. Què passaria si els àrabs esdevinguessin una gran família unida?

Si els àrabs es convertessin en una família de 100 persones, només 8 tindrien un nivell de vida alt, perquè, del centenar, només 31 viurien a les zones petrolíferes. I no tots els que hi viuen neden en l'abundància.

Així que dels 100, només 4 tenen més de 10.000 dòlars (un milió de pessetes) a l'any. La gran majoria, uns 87 haurien de limitar-se a unes 1.000 pessetes al dia.

Una nació de 200 milions d'habitants

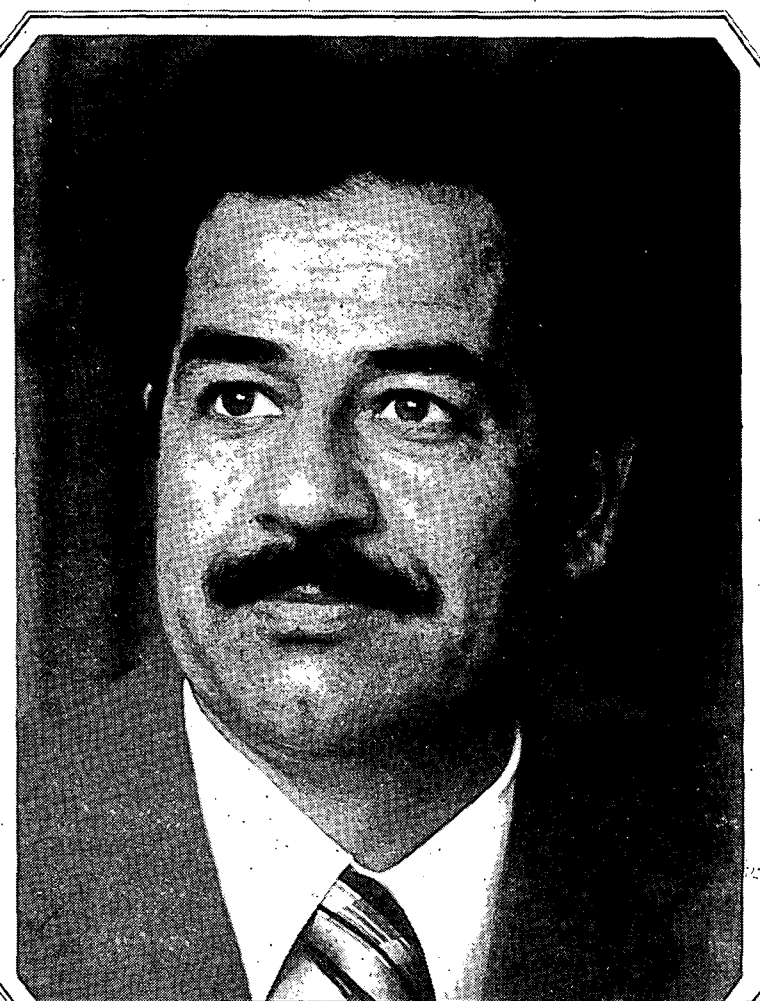
Uns 200 milions de persones al Nord d'Àfrica i l'Orient Mitjà són àrabs.

El món àrab s'estén pertot el Nord d'Àfrica i l'Àsia del Sud-Oest sobre una extensió total de 13 milions de quilòmetres quadrats, dels quals deu, són a l'Àfrica.

De la riba atlàntica al Golf Pèrsic, el món àrab ha estat una preocupació constant per als països occidentals, després de l'accés d'aquests a la independència.

El món àrab es divideix en quatre grans àrees: els estats de la península aràbiga (Aràbia Saudí, Kuwait, Bahrein, Qatar, Emirats Àrabs Units, Oman i Iemen); els estats de l'anomenat Creixent Fèrtil (Líban, Síria, Jordània i Iraq); els estats de la vall del Nil (Sudan i Egipte); i el Magrib (Líbia, Tunísia, Algèria, Marroc i el Sahara Occidental i Mauritània).

Dividits pels colonialismes, pel traçat de les fronteres imposades per les antigues metròpolis, per

Saddam Hussein aspira a assumir el lideratge al món àrab.

antigues picabaralles i per diferents orientacions religioses, els conflictes no s'han fet esperar.

El traçat de fronteres

Les fronteres africanes i asiàtiques traçades per les antigues metròpolis eren una bomba de rellotgeria que més tard o més aviat faria esclatar conflictes entre els nous estats d'ambdós continents.

Ara rius, ara paral·lels, separen els naixents estats àrabs. Era una fórmula còmoda, les repercussions de la qual ja es van veient en el pla internacional.

No hi ha regió mundial on es vegi tan clar que el traçat de fronteres ha estat arbitrari i calculat per satisfer les necessitats econòmiques de les antigues metròpolis, com en el cas dels països àrabs.

Quilòmetres i quilòmetres de línies rectes separen els actuals estats del Magrib i el Majrik (Líbia i Egipte, Líbia i el Txad, Egipte i Sudan, Síria i Jordània, Síria i Iraq...). A això s'afegeix la manca de respecte per les nacions històriques, separant, arbitràriament ètnies o unint, sota una mateixa bandera, enemics irreconciliables.

Marroc considera el Sàhara Occidental una prolongació natural del seu territori (sobre tot pels fosfats de Bu Craa), Líbia demana la banda d'Auzu al Txad (on hi ha urani, wolfram i petroli), Síria considera que el Líban li correspon, i els conflictes fronterers entre Iraq i Iran (pel control de la zona de Chatt El Arab, generosa en petroli) els van portar a una de les més sagnants guerres del segle XX. Ara, les pretensions territorials iraquianes sobre Kuwait (que li permetrien gaudir, en total, del 20% de les reserves petrolíferes del

món) han culminat amb la invasió i annexió d'aquest territori.

Però malgrat tot això hi ha un sentiment de poble únic, amb una llengua, una raça i una religió comuna que els enforteix el sentiment de ser una nació: la nació àrab, que, com hem dit abans, alguns líders de la regió han intentat rescatar.

Un potencial econòmic i humà

Les campanyes contra aquests líders, han estat motivades, a vegades pels seus excessos de fet o de paraula, d'altres s'ha intentat desprestigiar la causa panarabista per evitar que les seves grans reserves naturals, sobretot el petroli, quedés sota el domini d'un únic líder. Riqueses fonamentals per a l'economia dels països del Nord.

En efecte, la unitat àrab posaria una potència nova i molt forta sobre la Terra. Representaran un total de 245 milions de persones l'any 2000 i controlarien els estrets estratègics d'Ormús i Aden, a més del Canal de Suez, ara per ara vitals per a l'economia dels països del Nord i controlarien també el mercat del petroli (serien els productors de més del 50%), del 25% de les reserves de gas natural, i així com dels fosfats.

Es farà realitat aquest món àrab unit? La nació àrab és un fet. Una raça, una llengua i una religió comuna mostren l'absurd del traçat de les fronteres. Però l'actualitat informativa ens suggereix una altra qüestió: Només les fronteres separen els àrabs?

A.S.N.

La riquesa dels àrabs és molta però no beneficia tots per igual.

MODA

Vestit de núvia, amb complement de jaqueta formant llarga cua. Maniguet de pell blanca.

Model en gènere estampat amb complement de cinturó fantasia realitzat en metall daurat.

Col·lecció hivern de Cerdán Diffusion

Aquesta coneguda firma va oferir recentment la seva magnífica col·lecció tardor-hivern '90/91 de peces femenines, a través d'uns models i unes idees sempre vàlides, amb costat d'un paleta colorista que va dels tons clars als més pregons.

Per expressar la silueta d'aquest hivern, Cerdán Diffusion s'ha inspirat en les formes dramàtiques que alhora s'ofereixen expressives, temperamentals, sofisticades i molt depurades.

La línia

Formes opulentes i grans volums a l'esquena per a jaquetes i abrics, així com presència de vestits de senzillesa aparent, que s'acompanyen amb jaquetes llargues, curtes fins a la cintura o en forma de levita. Es presenten acompanyades de faldilles rectes, prisades o de pantalons rectes, ajustats línia cigarreta o profusament prisat. Molts colls de pel·leria, amb preferència d'astracan, muton i també d'ant o napa.

Presència de bonics conjunts i coordinats de dos i fins a tres peces, buscant efectes de tall i color. Molts i grans escots per a vestits de festa, que es presenten exuberants, sofisticats i, sobretot, molt rics de concepte i realització, amb presència de teixits sempre adients a aquesta línia de vestir.

El color

El color es presenta molt evo-

lucionat segons el model i l'hora del dia, veient-se en alguns casos, matisos daurats de gran qualitat i efecte.

Abundància dels colors derivats de les pedres precioses, com granats, blau mineral i morat. Oxids càlids, que van des dels vermellors als caldera, així com el verd herba, gris chiné, ivori, blaus mitjans i marrons. Com a imprescindibles, el negre i el vermell.

El teixit

Tocant als teixits, presència de moltes llanes pentinades, mufons lleugers i teixits molt rics de textura de gran influència oriental.

Teixits mòrbids, caixmir, mohair, sedes, viscoses i georgettes. Velluts ricament brodat, orgànics llises i estampades, molt de punta i brocats en seda per als vestits de nit i gran vestir. Gran presència de gèneres encoixinats setinats o de vellut. Moltes aplicacions i contrast.

En resum, molts botons daurats i bonics écharpes formant conjunt a tota la col·lecció, que resulta eminentment atractiva i portable, pensada per a una dona que desitgi adaptar-se amb gust a la gran varietat de temes hivernals que, en aquest cas, han vingut proposats per la firma Cerdán Diffusion.

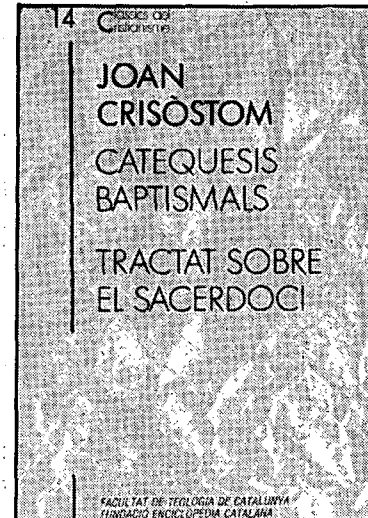
MARIA JOSE EJARQUE

LLIBRES

Les trifulgues d'un predicador⁽¹⁾

Vers la fi del segle IV un home anomenat Joan, amb el sobrenom el de la boca d'or (Joan Crisòstom) a causa de la seva eloqüència i bon fer en la predicació, adreçava als seus fidels de Constantinoble, la capital de l'Imperi Romà d'Orient, les Catequesis baptismals, i escrivia un tractat en forma de diàleg, el Tractat sobre el sacerdoti. Ambdues obres són el motiu de la nova edició de la Col·lecció "Clàssics del Cristianisme".

Tot i que les traduccions són molt diferents (la d'Andreu Soler, més directa i simple i la de Nolasco del Molar, més retòrica i literària), hom hi descobreix un home preocupat pels seus fidels i conscient de la seva responsabilitat com a prevere. Així a les Catequesis, "la manera com Joan exterioritza la seva joia per la nombrosa quantitat de neòfits i per la bella concurrència de fidels, la confiança que manifesta als seus oients descobrint-los els seus sentiments de responsabilitat pel que fa a l'ofici de predicador, l'afecte i familiaritat amb què s'encomana a la pregària dels neòfits, converteixen la predicació de Joan, malgrat l'enfocament essencialment moralista que caracteritza el seu pensament, en quelcom d'extraordinàriament humà i agradable" (Introducció, pp. 23-24). Joan no té inconvenient a tocar tots els temes: des de l'exemple de Pau (benaurat i admirat doctor de l'univers, p. 157), fins als vestits, el maquillatge, els juraments, les supersticions, l'embriaguesa, els espectacles... Tot és tema de predicació, amb una vehemència que

de vegades portava l'auditori a propinar-li caloroses ovacions. Però, en aquell temps —com sempre— la predicació no era escoltada: ni a Joan li feien cas (cf. pp. 143 i ss.)! Com hi havia curses a l'hipòdrom i espectacles, la gent passà d'anar a la predicació pasqual, malgrat que el dia anterior Joan ho havia advertit.

Aquesta vegada, però, lectors, no puc ressenyar amb imparcialitat la segona de les obres, el Tractat sobre el sacerdoti, i em permetreu, mentre espero amb il·lusió el diaconat, fer algunes preguntes al fil de la lectura de Joan. L'origen del diàleg fictici entre Joan i un tal Gregori és la responsabilitat que impliquen els Ordes Sagrats. Per això, mentre Gregori és ordenat, Joan s'esmuny apellant a la seva indignitat. Val la pena que pensem: ¿El sacerdoti

—sinó em remeto a aquest darrer Sínode—, és quelcom banal? ¿Qui està disposat a "perdre-ho tot pel Regne"? Perquè, ¿com estimar aquells que veiem per amor a Aquell que no veiem? I durant l'assemblea, en especial durant la predicació, ¿què dir a uns fidels tan diversos (adormits, distrets comptant les rajoles del terra, lectors de papers i fulletons, freturosos del final, de diferent cultura i abast intel·lectual, de diferent caràcter i sensibilitat, de temps i edats tan disperss, atents fins i tot a les respiracions...)? ¿Com conjugar allò que creu el sacerdot amb la fe, no confonent manies personals i tanmateix havent d'interpretar i actualitzar la Paraula de Déu? És permès avui criticar fins al punt de mereixer l'exili les disbauxes de l'emperadriu Eudòxia, com va fer sant Joan Crisòstom? ¿Qui, en fi, és digne de ser servidor? Una resposta seria arribar a entendre les paraules d'un altre "clàssic del cristianisme", Francesc d'Assís: "I a tots els sacerdots vull témer, amar i honorar com a senyors meus. I en ells, no hi vull veure pecat, perquè hi veig en ells el Fill de Déu i són els meus senyors" (Escrips, Barcelona, Clàssics del Cristianisme n° 1, 1988, p. 72).

FRA AGUSTÍ BOADAS i LLAVAT

1. JOAN CRISOSTOM, *Catequesis baptismals. Tractat sobre el sacerdoti*, Clàssics del Cristianisme n° 14, Barcelona, 1990, 279 pp. Introducció d'Alexandre Olivar i Sebastià Janeras; traducció d'Andreu Soler i Nolasco del Molar.

Viatjant amb "Catalunya Cristiana"⁽¹⁾

Els romeus que tornen dels viatges a Terra Santa organitzats per CATALUNYA CRISTIANA vénen encantats: "Ha estat millor que dos exercicis espirituals!", em deia una noia que n'havia fet l'experiència. Alguns romeus no en tenen prou amb una frase entusiàstica i escriuen tot un llibre. Això és el que ha fet el rector de la Jonquera (bisbat de Girona), el doctor Mn. Eduard Vivas, en el seu llibre *El Regne de Déu en el cel de Terra Santa*, l'últim dels 38 llibres dels quals

n'és autor i que presentem amb gust als lectors del nostre setmanari.

Aquest és el segon llibre que Mn. Vivas publica sobre Terra Santa. El primer, *Del Sinai a Jerusalem*, el va escriure després del viatge de març del 1988 seguint les petges de Moisés pel desert, i l'actual, que és fruit del viatge de l'octubre passat seguint l'itinerari de l'Evangeli entrellaçant-lo amb el Vell Testament. Eren 47 els romeus d'aquest últim viatge i 6 els sacerdots; el P. Sebastià Bartrina, S.J., expert

coneixedor de la Bíblia i de l'Orient, en fou el director espiritual i guia. L'autor parla amb afecte i agraïment de la compenetració i amistat que va existir entre tots ells i recorda afectuosament mossèn Lluís Ferrer, un sacerdot xilè, alegre i jovial, fill de catalans emigrats, que va ser "cridat a la Jerusalem del cel" vuit dies després del retorn de la peregrinació.

El llibre que presentem no és un típic llibre de viatges. Certament que una part central del llibre és el "Diari del Peregrí" i conté interessants detalls; però aquest està precedit d'una llarga preparació de sis mesos —en els quals Mn. Vivas recull una sèrie de consideracions bíbliques i teològiques sobre el tema del Regne de Déu a la llum de la situació actual—, i continuat d'unes homilies i conferències que va predicar no solament durant el viatge sinó després.

Unes fotos molt ben seleccionades ajuden a captar l'atenció del lector —un mapa amb cert detall no hauria estat de més— d'aquest llibre; l'intent del qual, com expressa el títol, "és contribuir amb un petit granet de sorra, que el Regne de Déu resplandeixi sobre el cel d'Israel". Crec que ha reeixit.

I.S.

(1) Eduard Vivas, *El Regne de Déu en el cel de Terra Santa*. Ed. Balmes, Barcelona, 1990.

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"En les meves oracions demano al Senyor els mantingui en la tasca tan formosa que realitzen al servei de l'Evangeli arreu del món."

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRI:

RAFAEL ABOS HERRANDIZ HOPITAL NGOVAYANG B.P. 8 - LOLODORF CAMERUN	11.400.- Ptes
FRANCESC TRILLA 78975 COSTA MARQUES RONDONIA BRASIL	10.650.- Ptes.
JOAQUIM AREGALL VILLA MARISTA APDO. 106 CHOSICA LIMA PERU	10.650.- Ptes.
BUYANGO CATHOLIC MISSIONS P.O. BOX 753 MARAGOLI KENIA (EAST AFRICA)	11.400.- Ptes

Fra Juan José Aristi. BOLÍVIA

Butlleta de subscripció

Nom i cognoms	_____
Direcció	_____ Tel. _____
Població	_____ D.P. _____ Província _____
subscriu a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner _____ (nom i cognoms)	
L'import el faré efectiu mitjançant:	
☐ taló que adjunto	☐ gir postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:	
Domiciliació: Banc/Caixa	_____
Sucursal n°	_____
N° compte corrent	_____
Població	_____ Província _____
Prego al Banc/Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.	
Població	_____ Data _____
Signatura:	_____
"CATALUNYA CRISTIANA", c/. València, 244, 2on. 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39	

LA SARDANA I LA DANSA

Danses basques i catalanes

JOSEP VENTURA

El passat 3 de novembre, se celebrà a Mataró, al teatre Monumental, un festival de dansa folklòrica en el qual intervingueren el "Grup Freiza", de Renteria, i l'"Esbart Dansaire Ciutat de Mataró", presentant cadascun les seves respectives danses en un intercanvi cultural molt simpàtic.

Conferències.- Dintre les activitats de les Aules d'Extensió Universitària per a la Gent Gran, de la Universitat de Barcelona, Josep Ventura ha celebrat unes conferències sobre el tema de la sardana, que han tingut la facultat d'integrar la dansa catalana a l'àmplia gamma d'activitats culturals que celebren aquests organismes.

"La Cafetera" del Català de Dansaires.- Dilluns, dia 5 de novembre, al local social de l'Esbart Català de Dansaires, al carrer Sant Pere més Baix, número 55, de Barcelona, se celebrà la segona conferència-taller del cicle actual, amb el tema de Danses de Cerdanya. La dissertació presentà dues parts, una de teòrica i una de pràctica d'ensenyament de les danses, amb un interval en el qual es va prendre cafè, donant així raó a l'enunciat de "La Cafetera".

Homenatge.- Diumenge, dia 22 de novembre, en el tradicional concert matinal que cada any organitza la colla sardanista "Figueres", es farà un homenatge al compositor Josep Maria Bernat i Colomina, per altra part col·laborador habitual d'aquests concerts. Josep M. Bernat, ben conegut com a compositor de sardanes i música lliure per a cobla, havia tingut també una forta activitat en concursos de sardanes, com a fundador de la colla "Lliris Blaus" que va seguir una singladura de vint-i-cinc anys, i moltes altres activitats dintre el món de la sardana i la dansa folklòrica, que l'han fet mereixedor al reconeixement que se li prepara a la ciutat de Figueres.

Concurs musical.- El dia 1 de desembre, al Centre Cultural i Recreatiu d'Ivars d'Urgell, se celebrarà el concert de presentació de les sardanes guanyadores en el concurs musical que ha convocat l'Agrupació Sardanista Club Jovenut Recull. Hi intervindeu les cobles Juvenil de Bellpuig i Jovenívola de Sabadell.

COSTUMS I TRADICIONS

De quan les bruixes "anaven a missa"

ESTEVE BUSQUETS i MOLAS

Les bruixes estan de moda. No són bruixes com les dels contes i llegendes, calcant damunt escambres, amb llargues cabelleres hirsutes i nas punxagut. Plenes de grans i de males intencions, donaren peu a no poques històries i fins algunes localitats s'hi vincularen. Les de Llers, o Altafulla i alguna altra inspiraren, fins i tot, llibres.

Les bruixes d'avui són com senyores qualssevol. Jo diria que les menys vistoses són les més ben vestides. Vull dir que d'aparença ningú no diria que en siguin, de bruixes. Tenen congressos, són entrevistades per les televisions i ràdios i es prenen molt seriosament l'ofici. Cal no confondre-les, però, amb les endevinaires i tiradores de cartes. Les bruixes d'avui, diria que són més científiques. Si tenen pactes amb el diable o no, elles s'ho sabran. Tampoc les velles no en presumien.

D'entre les historietes sobre bruixes que he llegit o he sentit, n'hi havia de relacionades amb la religió. Concretament de pobles rurals on el rector havia de lluitar contra les prevencions dels pagesos que no podien suportar les nits dels dissabtes, dies de reunió de les bruixes, o parlar d'elles en divendres perquè ho "sentien" tot i es podien venjar.

Un vell sacerdot m'explicava fa anys, que quan era vicari i anava a les cases de pagès a fer el "salpàs", a més a més de beneir la sal, volien que beneís bales d'escopeta per disparar contra les bruixes en cas de tempesta i evitar les pedregades. Una barreja entre

creences religioses, supersticions i meteorologia popular.

La gent dels pobles explicava, llegendes en aquest aspecte com la d'un rector que veient acostar-se una nuvolada espantosa, va llançar una de les sabates contra d'ella i aquesta s'allunyà del poble sense descarregar. Temps després, en un bosc on havia pedregat sense fer danys, hi trobaren la sabata del rector.

Tornem a les bruixes. Deien els qui hi creien que moltes "anaven a missa". S'explicava que els sacerdots les coneixien a totes car quan es giraven de cara al poble per dir "Dominus vobiscum" —era en temps antics i segons la vella litúrgica— les veien només a elles i per això, alguns tancaven els ulls per no fer-ho.

De la mateixa manera, quan s'havia de traslladar el missal a l'esquerra de l'altar per llegir el darrer evangeli, si el llibre quedava obert, les bruixes no podien sortir del temple i es posaven furioses, esgarrapant les portes fins que el sacerdot o l'escolà tancaven el missal per endreçar-lo. Tot això es deia, però certament, ningú no ho veia.

Les dones que avui dia confessen ser bruixes no parlen de maleses. D'aparença normal confessen la seva condició com d'un do, o una mena de carrera científica. Potser la bruixeria s'ensenyarà en alguna universitat. I qui sap si, també, "van a missa" com les seves col·legues avantpassades. De l'escombra han passat a l'aspiradora elèctrica.

RACÓ DEL LLENGUATGE

El pas del temps

ALBERT PERA

Ens hem acostumat a mesurar el temps a parts iguals a partir de la unitat natural d'una volta sencera de la terra sobre el seu eix: el dia.

Cap avall, les hores, els quarts, els minuts, els segons i la seva fragmentació. Cap amunt, les setmanes, els mesos, les estacions, els anys, els lustres, les dècades, els segles, les edats històriques, les eres cronològiques. Les dues darreres de durada indefinida.

Fixem-nos en els mesos. La seva divisió ve del cicle lunar, així com la dels dies i dels anys provenen del moviment de la terra sobre ella mateixa i al voltant del sol, respectivament.

Aquestes divisions del temps, pel fet de basar-se en fenòmens naturals astronòmics, són d'una gran antigor, d'abans de l'era cristiana. Cada civilització important tenia el seu calendari que tenia origen en algun esdeveniment cabdal propi, tal com nosaltres comptem els anys des de l'adveniment de Jesucrist.

Els noms dels mesos els

hem agafat del calendari romà i són més antics que el cristianisme. Conserven el nom romà però no l'ordre successiu durant l'any.

La revolució francesa va intentar substituir aquests noms per uns altres més adients a les variacions climatològiques i agrícoles: vendemiari, brumari, frimari, nivós, pluviós, ventós, germinal, floreal, pradal, messidor, termidor i fructidor. L'any començava a la tardor i acabava a l'estiu. Aquest canvi i aquestes denominacions van ser imposades per decret i no van mantenir-se gaires anys. En vista de la poca acceptació popular, Napoleó va restablir l'anterior sistema gregorià.

El mes de gener deu el seu nom al déu romà Janus, que tenia dues cares, una que es guardava cap a l'any acabat de traspasar, i una altra cap al tot just començat. Aquest mes

també existeix com a cognom, si bé la majoria de vegades deformat i fixat en els documents oficials amb formes antigues o mal copiades: Gené, Janer, Jané, Jené, Giner, Giné, Chiner.

El febrer era, en temps dels romans, el mes de les purificacions i s'hi celebraven les "februalia", festes rituals purificadores. Nosaltres hi tenim la Candelera, purificació del part de la Mare de Déu, segons les ordenances jueves.

El març era dedicat a Mart, el déu de la guerra. Aquest mes tan inestable ha originat el verb marcejar, fer el temps variable propi del mes de març en qualsevol ocasió.

Perles ortogràfiques

Una botiga de queviures anuncia al seu aparador aquesta mercaderia: XOCOLATA AM POLSS. Em temo que les faltes d'ortografia d'aquest anunci impediran que la xocolata en pols es dissolgui bé i sortiran uns grumolls difícils d'empassar.

CUINA

Rotllos de llenguado i salmó a la suprem

2 llenguados grans
2 rodanxes de salmó grossets
1 rovell d'ou
25 gr. de farina

100 gr. de mantega
1 vas de vi blanc
un pot de tòfona
1/4 kg. de pèsols congelats

Enrotlleu cada filet de llenguado en un tros de salmó quadrat, subjecteu-lo amb uns escuradents i salpebreu-los. En una placa de forn poseu uns trossets de mantega, col·loqueu el peix a sobre i tireu el vas de vi blanc sec i uns trossets més de mantega. Poseu-lo al forn durant uns 14 o 15 minuts, quan estigui llest coleu el suc i reserveu-lo. Bulliu els pèsols amb aigua bullent i sal durant 20 minuts, després escorreu-los.

SALSA SUPREM: En un cassó poseu 50 gr. de mantega i 25 gr. de farina, remeneu-ho sobre foc suau i aneu afegint el suc de coure el peix (aproximadament 1/4 de litre), rectifiqueu de sal i pebre, afegiu la nata sense deixar de remenar, després fora del foc uns rovells d'ou batent amb força perquè no qualli.

Poseu la salsa espesseta sobre la placa de servir i col·loqueu el peix damunt, tireu per sobre la tòfona trinxada molt fina i col·loqueu en els forats els pèsols.

MARIA GLÒRIA MONTAÑOLA

Residència Geriàtrica Bon Viure

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalescències. Poques places. Tel. 427 44 53.

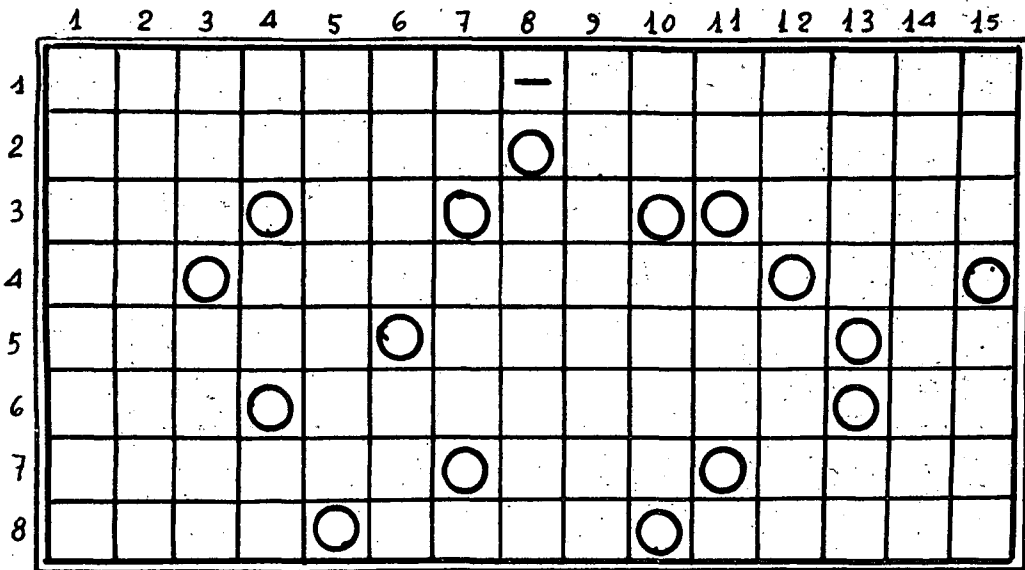
CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella serosament. Servei de psicologia, ordinador i vídeo, dirigit per psicòloga col·legiada.

COSM. Balmes, 64, 3er. 2a.
Tels. 317 41 44 - 302 59 83
Pref. Concert entrevista

ENCREUATS

per ROSA COLLELL

HORITZONTALS:

- 1- Sacerdot i compositor italià, conegut per "pe-lirrojo".
- 2- Natural de Normandia. Que inspira amor.
- 3- (A l'inr.) acabament de diminutiu. Noranta-nou. Lletres consecutives. Crit de l'ase.
- 4- Nota musical. Extirpar. Acusatiu datiu de primera persona.
- 5- Expeleixo orina. Donar menjar. Veu de comandament.
- 6- Nom d'un sant lligat amb la Vall de Núria. Malaltia causada per manca del complex vitamínic "B". Nom de consonant.
- 7- Relatiu al iambe. Cent-seixanta. Cert color.
- 8- Aquella cosa. A l'inr., Escon. La mort personificada.

VERTICALS:

- 1- Relació de semblança entre coses diverses.
- 2- Relatiu o pertanyent al notari o notaria.
- 3- Prefix que vol dir "tres". Xifres romanes.
- 4- Nom d'arbre. Article personal. Bitllet, aval, etc.
- 5- Ciutat de Kenya, capital de l'Estat.
- 6- Príncep peruà. Reflexió d'ones sonores.
- 7- (A l'inr.) nota musical. Donar. Cent.
- 8- Llegendaris.
- 9- Susceptible de ser vençut.
- 10- Llatí "en". Diacrític posat sobre una lletra.
- 11- Superflu. Estrany, diferent... Consonant.
- 12- Expressa relacions circumstancials. Capital de Letònia.
- 13- (A l'inr.) grup de bolets en forma d'anella. Dígraf.
- 14- Relatiu o pertanyent al teatre. (A l'inr.) cap vegada. Ora, prega.

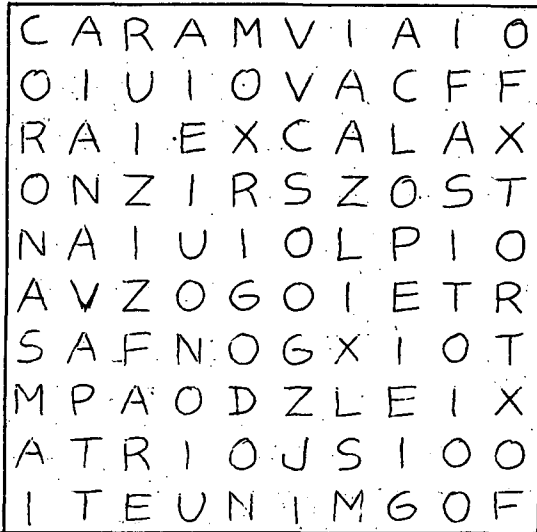
Solució

- VERTICALS:
- 1- Analogia.
  - 2- Notarial.
  - 3- Tr. l'ml.
  - 4- Om. En. Bo.
  - 5- Natrobl.
  - 6- Inca. Eco.
  - 7- Od. Dar. C.
  - 8- Mites.
  - 9- Vencible.
  - 10- In. Apex.
  - 11- Va. Rar. P.
  - 12- Amb. Riga.
  - 13- Ior. RR.
  - 14- Dramàtic.
  - 15- iaM. Resa.
- HORITZONTALS:
- 1- Antonio Vivaldi.
  - 2- Normand. Enamor.
  - 3- al. IC. Mn. Bram.
  - 4- Ia. Eradicar. Em.
  - 5- Orino. Atipar. Ar.
  - 6- Gil. Berber. Te.
  - 7- Iambic. CLX. Gris.
  - 8- Alio. ocse. Parca.

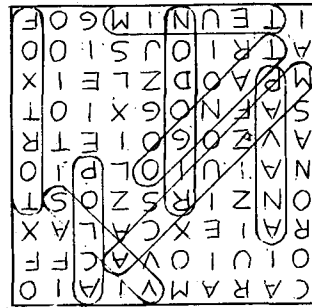
SOPA DE LLETRES

Per MONSERRAT ALBERT

SI EN TENIM GANES EN BALLEM 8 DE DIFERENTS

Pavana, rigodon, vals, mazurca, minuet, polca, tango, fox-trot.

ESCACS

per JAUME MORA

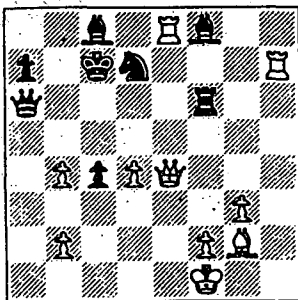
DIAGRAMA 350 Blanques juguen i guanyen

Tot i la forta pressió, cal vigilar la casella on la dama negra pot fer escac i potser un disgust.

Cal cercar doncs la jugada justa per decidir el joc sense cap ensurt.

Solució al diagrama 349

1 Td1-d3 i les negres abandonaren, puix si Axd3m 2 c2xd3 i no es pot parar el mat. Altrament vindrà Th3.

RESULTATS

BARCELONA-BURGOS	0-0
CASTELLON-AT. MADRID	0-0
SEVILLA-GIJON	1-0
MALLORCA-OSASUNA	1-1
ZARAGOZA-AT. BILBAO	1-0
CADIZ-TENERIFE	1-2
R.SOCIEDAD-VALLADOLID	1-1
LOGROÑES-BETIS	1-0
OVIEDO-VALENCIA	2-1
R. MADRID-ESPAÑOL	2-1

LA TRAVESSA

1. Barcelona-Burgos	X
2. Castellón-At. Madrid	X
3. Sevilla-Sp. Gijón	1
4. Mallorca-Osasuna	X
5. Zaragoza-At. Bilbao	1
6. Cádiz-Tenerife	2
7. R.Sociedad-Valladolid	X
8. Logroños-Betis	1
9. Oviedo-Valencia	1
10. R. Madrid-Español	1
11. Levante-Palamós	X
12. Murcia-Salamanca	1
13. Bilbao At.-Málaga	2
14. Figueres-Sabadell	1
Pleno al 15 (Elche-Celta):	2

ELIA

per ENRIC GRAUPERA

MARIA LAURA MONTOYA UPEGUI, religiosa i fundadora

Colòmbia recordà amb un bonic segell a la Mare Laura, nascuda a Jericó (Antioquia-Colòmbia), el 26 de maig del 1874. El 1890 ingressà a l'Escola Normal de Medellín. Després desplega la seva tasca pedagògica al Col·legi de la Immaculada de Medellín com a professora i directora. El 1908, marxà a Guapa com a missionera. El 1914, féu una expedició a Dabeiba (Urabá). El 1916, el papa Benet XV li autoritzà la fundació d'una Congregació Missionera, que s'expandí molt ràpidament. Fundà el periòdic "Almas", i edità 15 volums de temàtica religiós-pedagògica. Morí el 21 d'octubre del 1949 a Medellín.

JEROGLÍFIC

per SNOB

¿QUÈ ESTÀS FENT?

TR
1

Solució al 580

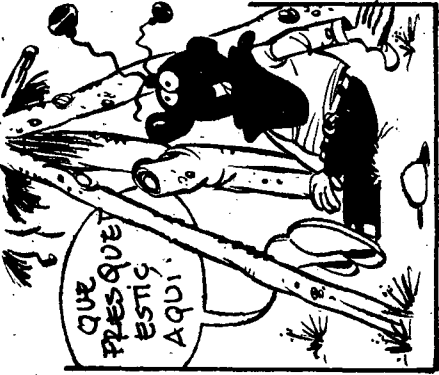
ESLAU

ES LA U

CLASSIFICACIONS

F.C. BARCELONA		
PJ	PTS	
10	16+6	
SEVILLA C.F.		
PJ	PTS	
10	15+5	
C.D. LOGROÑES		
PJ	PTS	
10	14+4	
R. MADRID		
PJ	PTS	
10	13+3	
AT. OSASUNA		
PJ	PTS	
10	12+2	
AT. MADRID		
PJ	PTS	
10	12+2	
R. BURGOS		
PJ	PTS	
10	11+1	
C.D. CASTELLON		
PJ	PTS	
10	10	
REAL SOCIEDAD		
PJ	PTS	
10	10	
R.C.D. ESPAÑOL		
PJ	PTS	
10	9-1	
R.S. GIJON		
PJ	PTS	
10	9-1	
R. ZARAGOZA		
PJ	PTS	
10	9-1	
A.C. BILBAO		
PJ	PTS	
10	9-1	
R. OVIEDO		
PJ	PTS	
10	9-1	
R. VALLADOLID		
PJ	PTS	
10	8-2	
R.C.D. MALLORCA		
PJ	PTS	
10	8-2	
C.D. TENERIFE		
PJ	PTS	
10	8-2	
VALENCIA C.F.		
PJ	PTS	
10	7-3	
CADIZ C.F.		
PJ	PTS	
10	6-4	
R. BETIS		
PJ	PTS	
10	5-5	

SUPER-JORDI

Avet Sat esllips per a nenes i nens

L'EIXERIT

SUPLEMENT INFANTIL DE 'CATALUNYA CRISTIANA'

N.º 536

HISTÒRIES D'EIXERITS

L'excursió

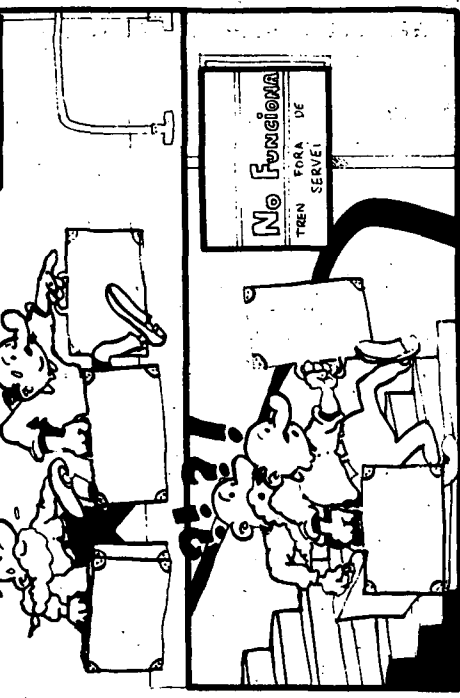
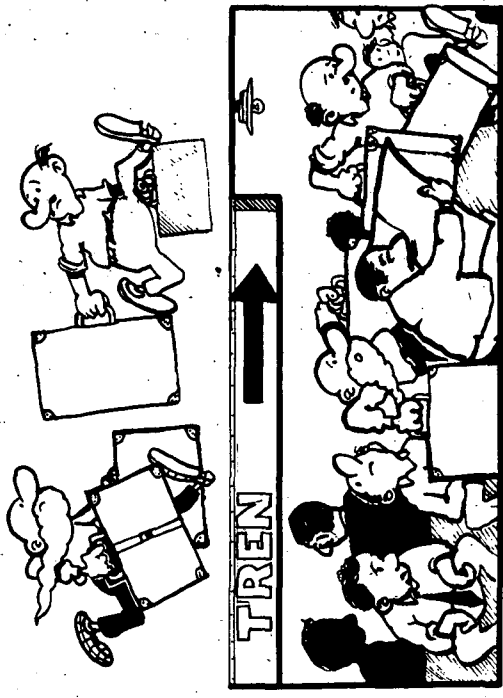
Fa pocs dies, les classes dels "esparvers" i dels "isards" varem anar d'excursió. Es bonic anar d'excursió, oi? L'oncle Pep em regalà una motxilla d'allò més maca, i a la vigília, tot el dia vaig estar fent la murga a la mare perquè me l'omplís amb forces coses per menjar i beure. M'hi va posar un sandvitx de pa amb tomàquet i truita de patates (si sabessiu com m'agrada la truita de patates!), i un altre de pa amb tomàquet i permil dolç, un paquet de galetes, tres pomes, una cantimplora amb vi i gassa i mitja bossa de "magdalenes". (Jo no sé què ho fa, però quan vaig d'excursió, tinc una ganal).

L'autocar era gran. Durant el trajecte un professor parlant pel micro del autocar, ens explicava coses dels llocs per on passàvem. Em penso que un altre dia ens faran fer una redacció explicant tot el que hem vist.

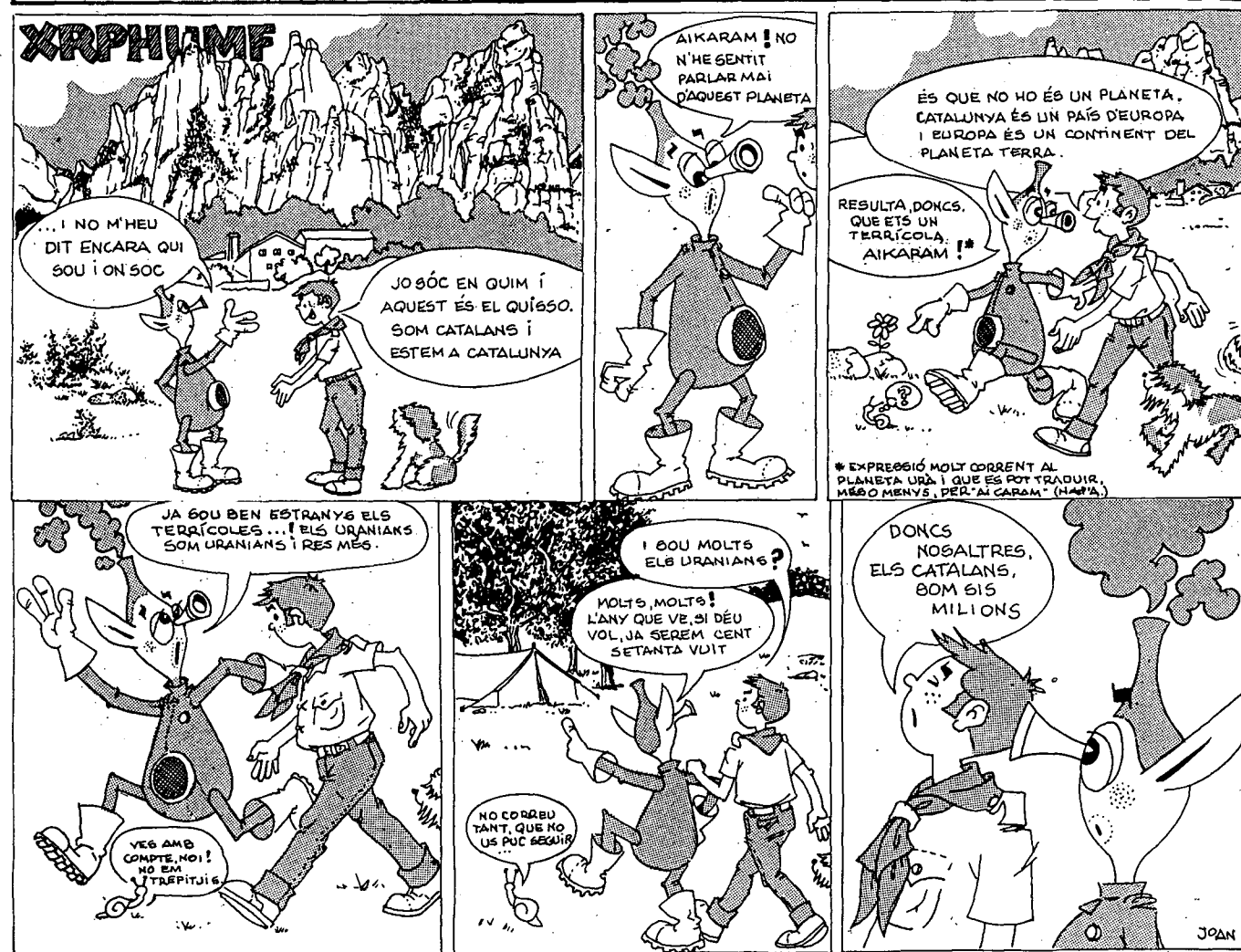
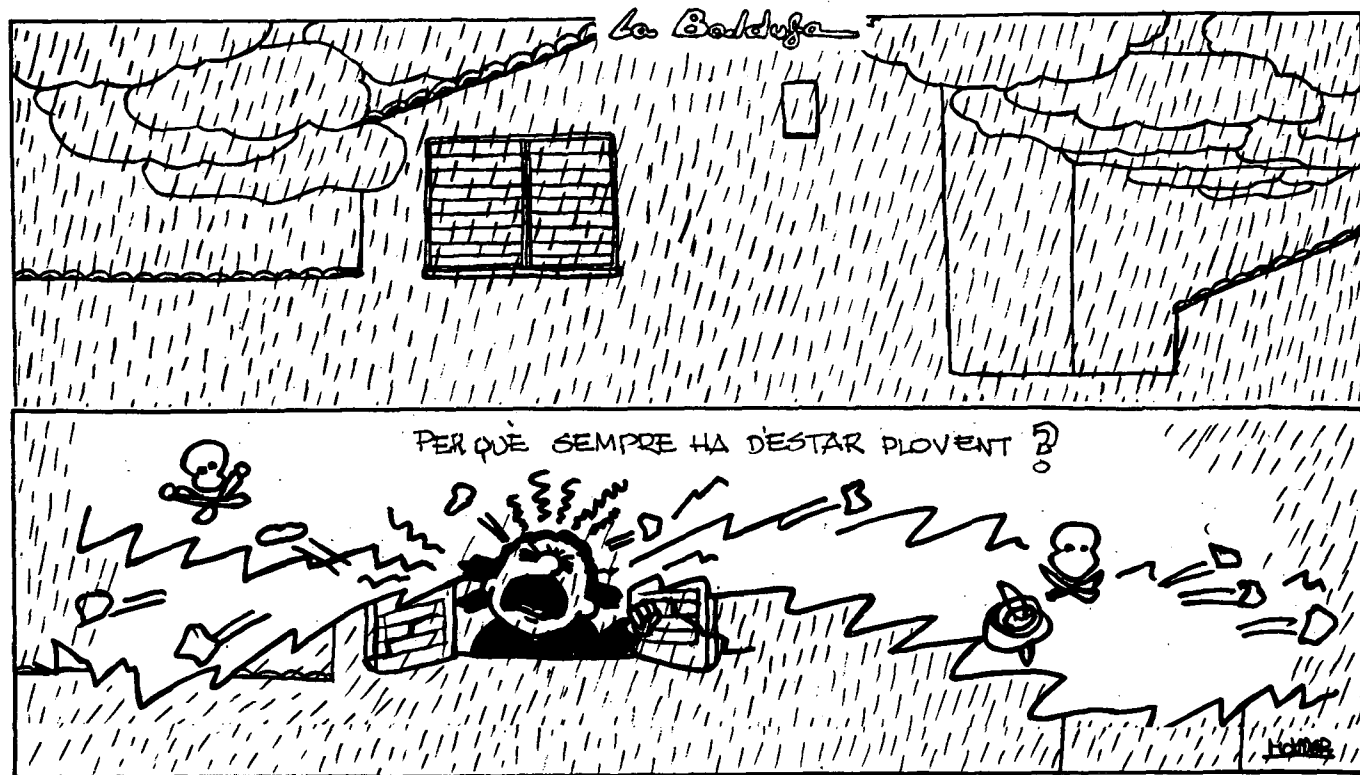
Hem anat a un poblet bonic de debò. En el camp d'esports hem jugat un partit de futbol. Després hem anat a dinar a una font. Havent dinat, hem cantat cançons acompanyats per flautes.

A la tornada, se'ns ha fet fosc a mig camí. Passant per la carretera vora el mar vèiem, allà lluny, les llums de les barques que pescaven, i tota la lluminària dels poblets. Era bonic de debò. Gairebé sense adonar-nos-en, hem arribat a casa contents i enriolats.

L'Eixerit

Avet Sat - Avet Sat -

Avet Set esllips per a nenes i nens

Jesús ens parla

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons sant Mateu, capítol 25; versets de l'1 al 13 (Mt 25:1-13).

Reflexionem: 1. Aquest text evangèlic, amb la bonica imatge de l'espòs i de l'esposa, ens parla de la comunió plena a la fi dels temps de la Humanitat salvada amb Déu font de tota vida i de tot amor. La nostra esperança i la nostra alegria és que tots som invitats a la festa eterna del Regne de Déu.

2. Cal però, estar sempre a punt per incorporar-se a aquesta festa. Cal, en tota circumstància, mantenir-se fidel en el seguiment de Jesucrist el nostre Salvador. Cal mantenir sempre encesa la llàntia de la nostra fe i del nostre amor.

3. Jesucrist constantment ve i és amb nosaltres. ¿Quan serà el dia del trobament definitiu amb ell? ¿Quan ens cridarà, perquè travessant la circumstància de la mort, ens pugui obrir de bat a bat les portes del seu Regne? Per això no val a badar. Tots els nois hem de procurar que Jesucrist sigui sempre el nostre gran amic, el nostre gran amor.

El mossèn

EL PES I LA PESSETA

Hi havia una vegada, un bosc gran i verd, ple de milers de bestioles diferents. En aquest bosc hi havia animals de tota mena; grans i petits, vells i joves, animals de terra, d'aire i d'aigua, animals de tots els colors de l'Arc de Sant Martí, animals ràpids i lents, animals de totes les formes i mides. Animals fel·lics i animals desgraciats.

Heus aquí que en un arbre altíssim i molt, molt antic, hi vivia un jove cuc que se sentia molt desgraciat. El Pes —que així és com es deia el cuc— se sentia tan i tan desgraciat que mai no sortia a jugar amb els altres animalons del bosc. I tampoc no anava mai a l'escola, ni volia anar a cap festa. No gosa-va sortir de casa perquè alguns dels animals de la colla es reien d'ell. Se'n reien perquè era molt lleig, molt, molt lleig; o això és el que ells deien. I aquesta era la seva gran desgràcia.

Tot sovint la mare li aconsellava que no fes cap cas del que els altres deien d'ell.

—T'he repetit un munt de vegades que no en facis cas —li havia dit— tu ets un cuc de seda, tots els cucs de seda han estat sempre com ets tu, a veure, qui diu que ets lleig, eh?! I a més, tu ja saps que la veritable bellesa, la més important, és la que no es veu.

Però el que deia la mare no convenia gens el pobre Pes, que es passava tot el dia tancat a casa, compadint-se d'ell mateix, gemegant i sense fer res de profit.

Només hi havia una bestioleta que era amiga seva, una petita marieta que el visitava cada tarda en sortir de l'escola i li explicava el que havien fet a classe.

—Ja t'he dit que no els facis cas, els ximplers que es burlen

de tu no mereixen la teva atenció, ells no valen la pena, els amics de debò no fan aquestes coses. La marieta sí que és una bona amiga —li deia la mare, una i altra vegada.

Però en Pes no en feia cas, i el temps anava passant. Vet aquí que un dia, el Pes va començar a tenir molta son, no sabia per què, però se sentia molt cansat i tenia moltes ganes de dormir. Així que amb els fils de seda va fer-se un bonic i còmode niu i va posar-se a dormir. S'estava tan bé dins d'aquell niu que el Pes va passar-s'hi un bon temps. I, quan en va sortir, va tenir una forta sorpresa. En mirar-se al mirall, no s'ho podia creure, no era possible que la imatge del mirall fos ell! A l'espill hi havia una preciosa papallona de colors vius i amples ales.

—Et vaig dir que no eres lleig, ho veus, jo tenia raó o no? —va somriure la mare.

Des d'aquell dia, tots els animalons del bosc li anaven al darrera, volent ser amics seus.

—La mare tenia raó, els bons amics no t'estimen només perquè siguis maco, sinó que et demostrin la seva amistat quan et trobes malament i més els necessites. —Per fi la Pesseta s'adonava de la vàlua de la veritable amistat.

—Estàs preciosa —li havia dit la marieta— ara et diré Pesseta, et sembla? T'escau més, ara.

La Pesseta va anar corrent a demanar-li perdó a la marieta, i des d'aquell dia totes dues foren inseparables.

ANNA

Avet Set — Avet Set —

DIUMENGE - 11

09.15 Sardanes.
09.30 Dibuixos animats.
11.00 Les fabuloses tortugues Ninja.
11.30 Sputnik.
12.00 La reina de casa.
12.30 Gol a Gol.
14.30 Telenotícies.
15.00 El temps.
15.05 Els dinos. (D)
15.30 Jim West (D).
16.30 Pel·lícula diumenge:
"L'estranya passatgera".
18.15 L'illa de les papallones.
18.45 Paradise. (D)
19.45 Gol a Gol.
20.30 Telenotícies.
21.00 El temps.
21.05 30 minuts.
21.35 Dallas (D).
22.35 Gol a Gol.
00.05 SIGNES DELS TEMPS.
00.45 Fi d'emissió.

ESPAIS FIXOS: DE DILLUNS A DIVENDRES

09.30 Gradui's, ara pot.
10.15 Universitat oberta (D).
13.30 T.N. Comarques.
14.30 Telenotícies. / El temps.
15.05 Bona cuina.
20.30 Telenotícies. / El temps.
21.05 Bona cuina.

DILLUNS - 12

10.45 Gent del barri. (D)
11.15 Cosmos.
12.15 Gol a Gol.
13.55 A dalt i a baix. (D)
15.15 Veïns. (D)
15.45 Com a casa.
16.40 L'espantaocells i la Sra. King. (D)
17.30 Dibuixos animats.
18.05 L'hora dels somnis (D).
18.30 Bola de drac. (D)
18.55 Magnum. (D)
19.50 Dicciopinta.
21.20 Betes i films.
21.50 Pantalla: "Orca".
23.35 Telenotícies.
23.55 Tot l'esport.
00.05 Fi d'emissió.

DIMARTS - 13

10.45 Gent del barri. (D)
11.15 Basquetmania.
12.20 Thalassa.
13.00 30 minuts.
13.55 A dalt i a baix. (D)
15.15 Veïns. (D)
15.45 Com a casa.
16.40 L'espantaocells i la Sra. King. (D)
17.30 Dibuixos animats.
18.05 L'hora dels somnis (D).
18.30 Bola de drac. (D)
18.55 Magnum. (D)
19.50 Dicciopinta.
21.20 Vindrem a sopar.
21.45 La jungla dels diners.
22.45 Mike Hammer. (D)
23.40 Telenotícies.
24.00 Tot l'esport.
00.30 Fi d'emissió.

DISSABTE - 17

09.15 Sardanes.
09.30 El Dr. Slump.
10.00 Pel·lícula Dibuixos animats.
11.30 Sputnik.
12.30 Tres pics i repicó.
14.00 Betes i films.
14.30 Telenotícies. - El temps.
15.05 Bona cuina.
15.15 Les fabuloses tortugues Ninja.
15.45 Tarda d'aventures:
"Les mines del rei Salomó".
18.00 Les aventures de Pol Nord.
18.35 Sereu campions.
18.50 Cagney i Lacey.
19.50 Futbol.
22.00 Telenotícies.
22.30 El temps.
22.35 Bona cuina.

22.45 La reina de la casa.
23.20 Innocent o culpable.
23.45 Cinema de mitjanit:
"La mandarina"

01.15 Fi d'emissió.

DIMECRES - 14

10.45 Gent del barri. (D)
11.15 Senyals.
12.00 A debat.
13.55 A dalt i a baix. (D)
15.15 Veïns. (D)
15.45 Com a casa.
16.40 L'espantaocells i la Sra. King. (D)
17.30 Dibuixos animats.
18.05 L'hora dels somnis. (D)
18.35 Bola de drac. (D)
18.55 Magnum. (D)
19.50 Dicciopinta.
21.05 Sorteig Loto 6/49.
21.25 Cinema 3: "El vaixell dels bojos"
01.05 Telenotícies.
01.25 Tot l'esport.
01.50 Fi d'emissió.

DIJOUS - 15

10.45 Gent del barri. (D)
11.15 Tres catorze setze.
12.00 Cinema 3.
12.30 60 minuts.
13.55 A dalt i a baix. (D)
15.15 Veïns. (D)
15.45 Com a casa.
16.40 L'espantaocells i la Sra. King. (D)
17.30 Dibuixos animats.
18.05 L'hora dels somnis. (D).
18.30 Bola de drac. (D)
18.55 Magnum. (D)
19.50 Dicciopinta.
21.20 Tres pics i repicó.
23.00 Actual.
00.05 Telenotícies.
00.25 Motor a fons.
00.55 Tot l'esport.
01.20 Fi d'emissió.

DIVENDRES - 16

10.45 Gent del barri. (D)
11.15 Jazz & CO.
12.00 Motor a fons.
12.30 Actual.
14.00 A dalt i a baix. (D)
15.15 Veïns. (D)
15.45 Com a casa.
16.40 L'espantaocells i la Sra. King. (D)
17.30 Dibuixos animats.
18.05 L'hora dels somnis. (D)
18.55 Magnum. (D)
19.50 Dicciopinta.
21.20 La vida en un xip.
23.50 Telenotícies.
00.10 Tot l'esport.
00.35 Fi d'emissió.

CANAL - 33

DIUMENGE - 11

15.00 Cadència.
16.00 Esports.
18.15 Bàsquet.
19.45 Versió original: "Rendez-vous".
21.35 L'aventura de la vida.
22.30 Teatre: "Amargo".
23.30 Informe mundial CNN.
00.15 Fi d'emissió.

ESPAIS FIXOS: DE DILLUNS A DIVENDRES

18.00 Gradui's, ara pot.
18.45 Universitat oberta.
19.15 Victor.
19.30 Vida salvatge.
21.30 Tot l'esport.
22.00 Telenotícies. / El temps.

DILLUNS - 12

20.00 Basquetmania.
21.00 Gent del barri.
22.35 A debat.
00.05 Jazz & CO.
01.05 Fi d'emissió.

DIMARTS - 13

17.00 Tennis.

21.00 Gent del barri.
22.35 Fila 33: "Sàhara".
00.15 Fi d'emissió.

DIMECRES - 14

17.00 Tennis.
21.00 Gent del barri.
22.35 60 minuts.
23.35 Canal 33 presenta.
00.35 Fi d'emissió.

DIJOUS - 15

17.00 Tennis.
21.00 Gent del barri.
22.35 Gran estrena I:
"Assassinat forçat (I)".
23.50 Fi d'emissió.

DIVENDRES - 16

17.00 Tennis.
21.00 Gent del barri.
22.35 Gran estrena II:
"Assassinat forçat (II)".
23.50 Fi d'emissió.

DISSABTE - 17

15.00 Vibria.
15.15 Senyals.
16.00 Esports.
17.00 Tennis.
22.10 Thalassa.
22.55 Els intocables.
23.35 Tres, catorze, setze.
00.30 Informe mundial CNN.
01.15 Fi d'emissió.

DIUMENGE - 11

02.00 Esport nit.
08.00 Stop, seguretat en marxa.
08.30 Waku waku.
09.00 TEMPS DE CREURE.
09.15 Concert.
10.00 EL DIA DEL SENYOR
SANTA MISSA
11.00 POBLE DE DÉU.
11.30 Camp i mar.
12.00 Parlament.
12.30 Informe setmanal.
13.30 L'informatiu cap de setmana.
14.00 El saler.
15.00 Telediari - 1.
15.35 Els Frutis.
16.00 La Comèdia:
"La soñadera americana"
17.50 Joc de nens.
18.30 L'hora Warnes.
19.30 El temps és or.
20.30 Telediari 2.
21.05 Eva i Adam, agència matrimonial.
21.35 Diumenge cinema:
"Halcones de la noche".
23.25 Telediari.
23.30 Del Miño al Bidasoa.
00.15 La finestra.
00.45 Glasnost.
01.15 Va de cinema.
01.45 Art i artistes flamencs.
02.15 Comiat.

**No publiquem
la resta de la pro-
gramació del pri-
mer canal de TVE
per no haver-lo re-
but a la nostra re-
dacció en el mo-
ment del tanca-
ment del present
número.**

DIUMENGE - 11

07.00 Tribunal popular.
08.00 ULTIMAS PREGUNTAS.
08.30 Espacio ajuste de programas.
08.45 SANTA MISSA.
09.30 Puçastoc.
10.30 Cine para todos:
"Bajo las colinas".
11.30 Sort. Reemplaz. a filas.
12.15 Domingo deporte.
19.00 Los vengadores.
19.45 Noticias.
20.00 Cheers.
20.30 Rápido.
21.00 Luz de luna.
21.45 Brigada central.
22.45 Noticias.
23.00 Secuencias.
00.00 Cine mítico: "El cuervo".
01.00 Fi d'emissió.

ESPAIS FIXOS: DE DILLUNS A DIVENDRES:

13.00 Un punt de solfa.
14.30 Servei de notícies.
16.30 Servei de notícies.
18.00 Servei de notícies.
20.00 Servei de notícies.
21.00 L'informatiu nit.

DILLUNS - 12

08.00 La petita Polon.
08.30 On li fa mal?
09.00 TV educativa.
11.00 La hora de...
12.00 Galeria de música.
13.05 Bellesa i poder.
13.30 Menjar i beure.
13.35 La Palmera.
14.35 Histories de cada dia.
15.30 La Barberia.
16.00 Embolica que fa fort.
16.35 Primera sesión:
"Anillos en sus dedos".
18.05 Plàstic.
18.30 Video-mix.
19.00 Estadio 2.
20.05 Mikimoto Clip.
20.30 Força Barça.
21.15 Documents TV.
22.15 El mirall: "Engendro mecánico".
01.00 Última sesión:
"Lo viejo y lo nuevo".
02.30 Comiat.

DIMARTS - 13

08.00 La petita Polon.
08.30 On li fa mal?
09.00 TV educativa.
11.00 La hora de...
12.00 Galeria de música.
13.05 Bellesa i poder.
13.30 Guamans.
13.35 La Palmera.
14.35 Histories de cada dia.
15.30 Força Barça.
16.00 Embolica que fa fort.
16.35 Primera sesión: "El viejo y el mar".
18.05 Plàstic.
18.30 Video-mix.
19.00 Estadio 2.
21.15 Los felices 80.
22.15 Relatos TV: "El despilfarro".
23.30 Siete huellas siete.
00.00 La tabla redonda.
01.00 Última sesión: "Otra mujer".
02.30 Comiat.

DIMECRES - 14

08.00 La petita Polon.

08.30 On li fa mal?
09.00 TV educativa.
11.00 La hora de...
12.00 Galeria de música.
13.05 Bellesa i poder.
13.30 Menjar i beure.
13.35 La Palmera.
14.35 Histories de cada dia.
15.30 Especial.
16.00 Embolica que fa fort.
16.35 Primera sesión: "Los cañones
del fuerte Petticoat".
18.05 Plàstic.
18.30 Video-mix.
19.00 Estadio 2.
22.15 Relatos TV: "El despilfarro".
00.00 Glasnost.
00.30 Histories de aquí y de allá.
01.00 Última sesión:
"Que nadie escriba mi epitafio"

DIJOUS - 15

08.00 La petita Polon.
08.30 On li fa mal?
09.00 TV educativa.
11.00 La hora de...
12.00 Galeria de música.
13.05 Bellesa i poder.
13.30 Guamans.
13.35 La palmera.
14.35 Histories de cada dia.
15.30 La finestra.
16.00 Embolica que fa fort.
16.35 Primera sesión:
"Dallas, ciudad fronteriza".
18.05 Plàstic.
18.30 Video-mix.
19.00 Estadio 2.
21.15 Espiral: Detrás de la noticia.
22.15 Dijous cinema: "Els embolics
d'en Sammi i la Rossy".
00.30 Metròpolis.
01.00 Última sesión:
"Caso del paraíso".

DIVENDRES - 16

08.00 La petita Polon.
08.30 On li fa mal?
09.00 TV educativa.
11.00 La hora de...
12.00 Galeria de Música.
13.05 Bellesa i poder.
13.30 Menjar i beure.
13.35 La palmera.
14.35 Histories de cada dia.
15.30 135 escons.
16.00 Embolica que fa fort.
16.35 Primera sesión:
"Cinco contra la banca".
18.05 Plàstic.
18.30 Video-mix.
19.00 Estadio 2.
21.15 Tribunal popular.
22.15 La pel·lícula del divendres:
"La Sabina".
00.15 Minicine: "Un día en la
muerte de Joe Egg".

DISSABTE - 17

08.00 Klip.
10.30 Un rato de inglés.
11.00 Bioman.
11.15 Los caballeros del Zodiaco.
11.30 Mikimoto Clip.
12.00 Andalucía.
12.15 Aquí Sant Cugat.
13.00 Concerto.
14.30 Tal com raja.
15.00 Sábado deporte.
15.30 Servei de notícies.
16.35 Sábado deporte.
19.00 Va de cine.
19.30 Elvis i jo.
20.00 Cine club: "Els señor Skeffington".
22.00 Un caso Caillaux.
23.00 Que noche la de aquel año.
00.00 Música N.A.
00.30 Especial musical.
01.30 Video-Mix.
02.30 Butaca de salón.
04.30 Secuencias.
05.15 Testigos del siglo XX.
06.00 El nuevo espectador.

COMENTARIS TV

PREESCOLAR I TELEVISIÓ (III)

Aquest nen de preescolar, doncs, no sap o no té iniciativa per iniciar jocs, per xerrar amb els altres, per investigar allò que l'envolta. És aquest un nen al qual li agradarà poc llegir, escriure: és a dir, rebutja totes aquelles tasques en les quals ell ha de ser protagonista. En aquest sentit, la televisió fa del nen un individu que ho vol tot resolt, tot fet i preparat per consumir passivament, sense cap esforç. Malgrat tot, no es pot afirmar que molta televisió fabrica, clarament, pel futur, estudiants de notes baixes. No es pot dir que existeixi una relació causa-efecte entre el fracàs escolar i la televisió. Però sí que és del tot evident, en els estudis que s'han fet, que el mal estudiant sovint és un bon espectador de televisió. Les causes del fracàs escolar són moltes i variades, i, des d'aquestes ratlles no es pot establir la còmoda relació directa entre teleaddicció i fracàs. En qualsevol cas aquestes situacions se solen trobar aparellades. És més: la frustració pel fracàs escolar del nen, evidentment de més de sis anys, busca un refugi en la televisió.

Hem parlat de les conseqüències negatives de la televisió sobre el procés d'aprenentatge. No hem parlat, des del punt de vista ètic, de la influència específica dels concretos continguts sobre l'infant. Es podria parlar de moltes coses, però solament farem una consideració. En comptes de estendre'ns sobre la mala influència d'aquest mitjà que no deixa d'emetre imatges materialistes, violentes, plenes de sexe... solament esmentarem en quina mesura, sobretot en nens més grans, totes aquestes imatges, rebudes en quantitats excessives, el que fan és crear un tarannà tolerant en el pitjor sentit del terme.

IGNASI BOFARULL T.A.C. (Telespectadors Associats de Catalunya) Tel. 200 13 39.

SI TÉ VIDEO: LLOGUI LES MILLORS PEL·LÍCULES

A **VIDEOLAR** VISITIN'S!

- LA SEVA FAMÍLIA VEURÀ EL QUE DESITGIN, NO EL QUE ELS IMPOSIN
- SELECCIÓ I SEGURETAT MORAL DE CADA UN DELS SEUS TÍTOLS
- SERVEI OPCIONAL A DOMICILI

Balmes, 114. P. Baixa (Xamfrà Provença) Tel. 215 70 71 / 08008 Barcelona

- Contractar el lloguer o la compra d'un pis en català.
- Fer testament en català.
- Presentar instàncies en català a tots els organismes públics.
- Demanar pòlisses d'assegurances en català.
- Declarar davant un jutge o un tribunal en català.
- Redactar qualsevol document jurídic i fer qualsevol actuació judicial en català.

JASAP QUE TOT AIXÒ ÉS LEGAL?

- La Constitució espanyola.
- L'Estatut de Catalunya.
- La Llei de Normalització Lingüística i
- La Llei Orgànica del Poder Judicial estan d'acord:

A Catalunya, tota classe d'escrits, documents i declaracions en llengua catalana, sense excepció, són plenament vàlids.

I això ho saben els gestors, els advocats, els notaris, els funcionaris judicials, els jutges...

Vostè tindrà el seu suport, i el de la llei, si tria el català.

Vol més informació sobre l'ús del català en l'Administració de Justícia?

El telèfon **(93) 215 90 04** està a la seva disposició. O envii aquest cupó:

Nom i cognoms _____

Adreça _____

Població _____

Direcció General de Relacions amb
l'Administració de Justícia.
Casp 26. 08010 Barcelona.

Defensi els seus drets,
afirmant la seva identitat.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia